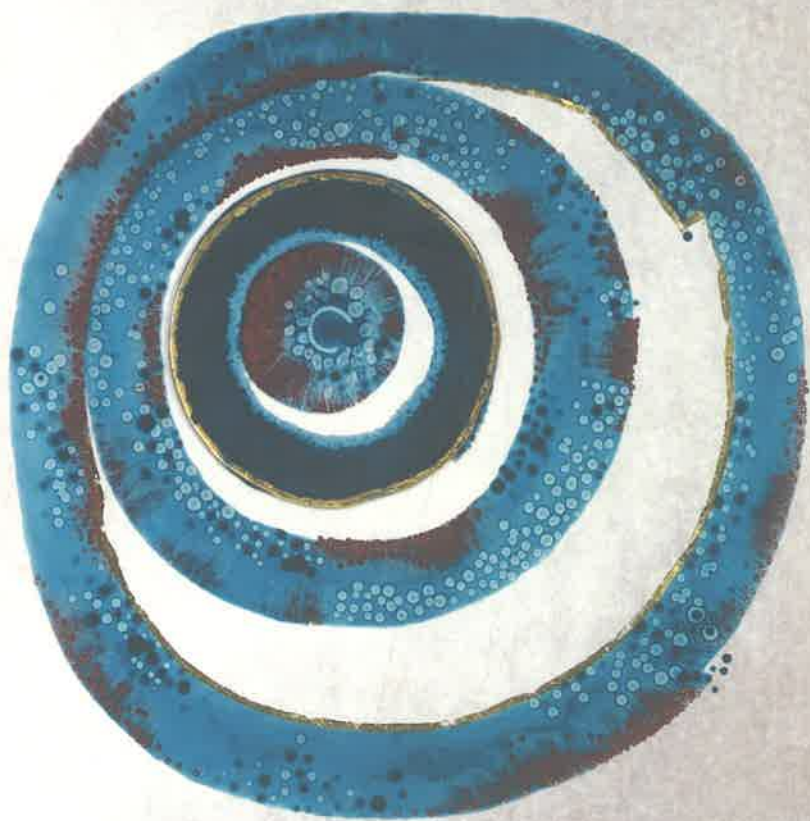

vindîbiyayış

serwet akkaş

VINDÎBIYAYIŞ

Serwet Akkaş

Roşna | Roman

Weşanxaneyê Roşna: 77

Roman: 7

Serwet Akkaş

Vindîbiyayîş

Çapo yewin, Diyarbekir, 2023

Edîtor-redaktor: Roşan Lezgîn

Mizanpaj: Weşanxaneyê Roşna

Xebata Qapaxî: Diyar Turan

Çapxane: Azde Ajans Basın Yayın Dağıtım Tasarım Sanayi ve

Ticaret Limited Şirketi

Kızılay Mah. Menekşe 2 Cad. Mo: 25/11

Çankaya - Ankara

Sertifika No: 40800

ISBN: 978-605-71217-3-8

*Daşinasnayış ra teber bê destûrê nuştoxî û weşanxaneyî bi tu
hawayî nîno kopyakerdiş û vilakerdiş!*

Adres: Kooperatifler Mah. Rızvan Ağa Cad. Öz Emek Ap.

A Blok, No: 33, Daire No: 1, 21100 Yenişehir - Diyarbakır

Tel: 0 412 228 36 06

rlezgin@hotmail.com

Seba keda ke daye, edîtorîya ke kerde û heme zehmeto ke keremê zerrîya xwu ra enê kitabî de ante, ez mamostayê xwu
Roşan Lezgînî rê minetkar a.

Serwet Akkaş

Serwet Akkaş 1980 de dewa Gundik (Koyunlu) ya Mêrdinîkî (Gole) ya Erdexanî de ame dinya. Lîse Mêrdinîk de wende, dima Meletya de Beşê Ekonometrî yê Fakulteya Îdarî û Îqtîsadî ya Unîversîteya İnönü de wend. La unîversîte caverda. Dades serrî ko de micadele kerd, dima tepişîya û demeyêko derg zîndan de mend.

Kitabê ey ke heta nika weşanîyayê enê yê:

-*Heyf* (roman), Weşanxaneyê Roşna, Diyarbekir, 2017

-*Vindîbiyayiş* (roman), Weşanxaneyê Roşna, Diyarbekir, 2023

*"Şima kamî rê îtaet bikerê,
şima bikewê xizmetê kamî,
şima benê qûlê ey..."*
Încil-Romayîjî 6:16

Sey vizêrî yeno mi vîrf. Binê dara zîyare de, seke şino secde, çareyê xo henî nabî herre ser. Hem hesirî varnayne, hem şahîdîya teyrûtûrf û darûkemerî de herre rê vatêne. Ti vana qey aye o heşnayne û fam kerdêne. Ey zî, zereyê xo ci rê akerdêne. Aye goştarî kerdêne. Ey vatêne û berbayne.

Vengê xo sey vizêrî goşê mi der o. Vengêko bêhêvî, miradiyaye, şikiyaye.

* * *

Aya ke însanî bi însanî kerdêne, yanî aya ke şexsîyet û kamîya merdimî xelîqayne, a ameybî ser. Însan çi bicûyo, o yo. Îsyanê Xidî zî enê rê bî. Çiyê ke cûyaybî rê îsyan kerdêne. Qederê xo rê û eyê ke eno qeder ci rê nuştî rê îsyan kerdêne. Ti vana qey Homa bîbî însan û nika vera ey de bî. Xidî pêsirê ey de pêgirewtbî û ci ra hesab persayne, bêke ci ra biterso. Zereyê xo ra çi vîyartêne, zîwanê xo çiqas eşkayne, ci rê vatêne. Êdî çiyê ke vindî bikerdêne çinê bî, nêmendbî. Heyatî her firsend de o dejnabî. Çiyê xo estbî, dest ra girewtbî. Dinya ser o bibî yew saco sûr.

Homa mezgê însanî de bî, senî biwaştêne henî şekil dayne ci. Nika seba Xidî yewo sûcdar bî, yewo ke ci ra hesab biameyne persayiş. Homa vera Xidî de bêveng û sûcdar bî. Çimkî Xidî xo heqdar dîyêne. Enê çiyê ke cûyaybî, xo çim de heq nêkerdbî. Seba ke heq bikero, xirabîyêk nêkerdbî. Xo çim de yewo baş bî.

Xênca xo, kesî rê tu xirabîya xo çinê bîye. Sîrf seba ke kesî rê zirarê xo çinê bî, coka xo rind dîyêne. Labelê raşta ci, seba ke bê nenûg û bê didananê tûjan bî, coka bêzîrar bî. Seba ke yewî rê xirabîye bikero, ne îmkânê xo, ne qewetê xo, ne zî cesaretê xo estbî. Coka sey merdimêko rind ameyne naskerdene. Bêzîrar bî. La ancî zî enê çiyî sey raştîyêka pêroyî qebûl bîbî, raştîye de çiyê xirabî nêameyne xiraban ser. Yan zî enê di çiyî; yanî emel û qederêko baş-xirab girêdayeyê yewbînî nêbî. Qeder nînan ra ciya, xoser bî. Tenya bi kerdeyanê xo nêameyne diyar kerdene. Henî aseynê ke qeder nînan ra ciya girêdayeyê gelek çiyânê bînan bî. Yan zî, kam zano Homa seba ma çi fikirîyayo, ma ser o çi planî kerdê? Ma malzemeyê kamcîn armancê ey ê? Kam zano bi mexlûqanê xo wazeno bireso kotî? Her baş-xirabîye seba çinayî bîye? Yan zî her çî bê armanc bî û xovero biyêne? La senî beno wa bibo, îfrazê Xidî enê rê estbî û bi kilmîye ey Homa mesûl dîyêne.

Nika zereyê xo ey rê kerdêne tal, ci rê vatêne û ci ra hesab persayne. Û ey zî goştarî kerdêne, bêke tu veng ci ra vecîyo. Gelo seba Xidî sûcdar û poşman bî, coka bêveng bî? Beno ke sebebê bêvengîya xo ena biye. Yan zî Homa, oyo ke zereyê Xidî de qisey kerdêne, o bi xo bî? Yanî Xid bi xo bî. Û oyo zereyê Xidî bêveng bî. Coka ey cewabê persanê xo nêdîyêne. Xora cû seba ma îmtîhanêko bêcewab nêbî? Ma nafîle cewaban dima geyrenê.

Seba Xidî persa bê cewabe “qey” bîye. “Qey ez? Mi se kerdo bi to, to eno îmtihan mi rê heq dî? Eno îmtihano giran ke ez nê-eşkêna piştî bikerî, to kerdo barê piştîya mi? Qey? Qey ez? Mi kamî rê çi xirabîye kerda? Mi çi ra hes kerd, to o mi dest ra girawt. Mi to ra zêde çî nêwaşt; cûyêka halê xo de, kesî rê muhtac nêbî, piranêk nan, keyeyêko bextewar.” Çimê Xidî de enê zaf çiyî nêbî û nêbîyayîşê nînan sûcê Homayî bî. Eger ey bi-

waştêne enê çiyî zî nêameyne ser. Eke ey biwaştêne! La seba ke nînan heq bikero çiyêde xirab nêkerdbî. Enê xirabîyî bedêlê çinayî bî? Ma adeletê xo eno bî! Kanê adilo pîl? Aqilê Xidî nêgîrewtêne, qebûl nêkerdêne. Homayî heyfê çinayî Xidî ra girewtêne? Halbukî ferq de nêbî, o qederê xo rê nê, êyê ke heyatê ey de bî, qederê înan rê berbayne. Qederê înan sey qederê xo dîyêne. Êyê ke kewtbî cûya ey, esasê xo de bibî o. Yanî înan o ardêne meydan, yan zî o înan ra ameyne meydan.

Dergaderg ci rê vatêne. Lomeyê xo bawerîya xo ra kerdî, zereyê xo ra çî vîyartêne ci ra va. Eno wayir nêvecîyayîşê înan Xid vera înan de kerdbi îsyankar la ancî zî xênca înan kesê xo çinê bî.

* * *

Çiqas zereyê xo teng biyêne hende ameyne ena zîyare ser. Û cewabê persanê xo geyrayne. Waştêne fam bikero. La vera ey de kes çinê bî. Esasê xo de, o bi xo bi. Xo rê vatêne. Bawerîya xo bêçaretîya ey bî. Qewet nêardena zor û zehmetîyê cûya xo bî. Homa çiyê ke bê hemdê ey ameybî ser bî. Belkî zî zar ameybî eştîş û para ey enêyê ke cûyaybî kewtbî. Nika îsyanê xo enê rê bî.

Armacê cûye çik bî? Waştêne çî bikero bi ma? Waştêne bireso kotî? Yan zî her çî bêarmanc bî gelo? Gelo Xidî zereyê enê kaosî de kerdêne ke manayêk bido qederê xo, yan zî heyat û vîyarteyê xo? Eke her keşî başî bicûyayne, cûye senî biyene gelo? Cûyêka bê xirabîye mimkun bî gelo? Bextewerîyêka bêpeynî! Xirabîye zî seba estbîyayîşî zarûrî bî gelo? Kamî seba enê qîrar dayne? Çiyî gore qîrar ameyne dayîş? Belkî her kesî waştêne armancê rolê xo bizano. Beno ke ê razîyan hewce bi perse û cewabî çinê bî. Enê persî, êyê ke rolê xo ra razî nêbî, înan persayne: qey ez?

Şikurkerdiş yan zî nerazîbîyayîş, sere berzkerdiş! La sere berzkerdiş vera kamî de? Xênca xo bi kamî eşkayne? Vengê ey,

bê xênca ey kamî heşnêne. Îsyânê zereyê xo açarnaybî xo, yanî Homayî. Vera ey de kesêko bîn çinê bî. Xo rê vatêne û cewabê persa xo geyraynê. Hem vatêne hem hesirî kerdêne war. Keso ke biheşno çinê bî, yew vengê ey yew zî vengê xişexişê pelanê dara zîyare estbî. Tayê velgî vayî ver wextê xo ra raver rişî-yayne. Beno ke Homayî cewabê xo wina dayne la eno cewab zî Xidî fam nêkerdêne.

Bêguman cû seba her kesî mikemel nêbî. Labelê seba te-yêne zêde ra zor bî. Hem zî bêke merdim bieşko dewam bikero. Coka merdiş ge-ge zor û zehmetîyê cûye ra rem û xelesîyayiş bî. La Xid ne eşkayne bimiroye ne zî bicûyo. Seba her diyan zî îra-deyê xo çinê bî. Laşê xo weşûwar bî, hemdê xo ser o bî la rihê xo êş û elem antêne, tenge de bî. Ti vana qey mezgê xo te-qayne. Mabeyn de mendbî. Bêçare bî, dest ra çiyêk nêameyne. Ey yewe ra hes kerdbî, la a zî dest ra girewtbî. Çi ra? Êş antêne la seba çinayî, berdelê çinayî bî, nêzanayne. Beno ke rihê ma pêrunê de hetêko gunekar esto. Enê êş û elemî berdêlê enê hetê ma yê. Û ma enê nizanenîme. Enê hetê xo peygoş kenîme, nêdîyene ra yenîme.

Labelê enê biyenî bi ma çiyêk danê ferqkerdiş: mana dayiş! Mana dayiş û famkerdiş seba cûye yew despêko rind bî. Eger mana dayiş çinê biyêne bêguman cûye ciya biyêne. Hendayê manadayişê cûye merdimî cûye ra tehm girewtêne. Manadayiş tercihanê ma ser o biyêne dîyarkerdoxê hes yan zî nefret ker-dişî. Eynî çî seba teyêne çiyêko sade, seba tayêne sebebê êşî, seba tayêne sebebê zerrweşîye...

Eger ci ra mana vecîme, her çî zipûzuwa, huşkûkol mendêne. La bi mana rih yeno ci, beno candar. Yanî bi kilmîye vera biye-nan de vindertişê ma anegoreyê manadayiş û famkerdişê ma vurîyeno. A meselaya Xidî zî ena bî. Kerdêne ke manaya cûya xo bimûso, yan zî mana bido cûya xo.

Xidî cûya xo verê çimî ra derbaz kerdêne û newe ra mana dayne ci. Çiyê ke ci rê verî sade ameybî nika ci rê tewrê xo ciya bî, nika bibî sebebê îsyani. Îsyani zî vatiş û berbiş bî. Îsyane nêçaran! Êyê ke belangazîya xo ra nêşkenê çiyêk bikerê. Vera Homayî de sey domanan bî. Berbişê tutan şiklêk micadele bî, seba vatiş û waştîşê xo bidê qebûlkerdiş û biyarê ca bî. La berbişê pîlan bêçaretî û belangazîya înan ra bî. Pîlî qewet nêardişê çiyêk rê berbêne. Halê Xidî zî eno bî.

Por û erdîşa Xidî bibî derg û kewtbî têmiyan. Kincê serê xo kan û dirîyaye bî. Miyanê herre de mendbî. Serûçimê xo toz de bî. Hesirê ke çiman ra ameyne war, sey awa ke koyan ra herekêna û rêçe verdena bî. Hesirê çimanê ey zî toz xo de ardêne û xo dima rêçe verdayne, miyanê erdîşa Xidî de top biyêne. Ti vana qey aya sûcdare herre biye. Henî bi heybet lepa xo dayne piro kerdêne berz û herre ancî miyanê bêçikanê ey ra rişîyayne erd. Hêrsê xo herra verê xo ra vetêne. Xidî va, berba, hesirî kerdî war. Peynî de, xo ra şî û ca bi ca sereyê xo gina herre ro ke bi bêçikanê xo kinitêne.

Pîyê Xidî Wel yewo feqîr û bêkes bî. Seba xulamîye amebî ena dewe. Dima, dewe de zewecîyabî û mendbî. Seba ke debara keyeyê xo bikero xulamîye û şiwantî kerdêne. Emrê xo koyan de vîyartêne. Hetê ra zî qabilîyetê xo yê sey arêdayişê hengemînê mêşanê yabanî estbî. Hengemîno ke vetêne, hem rotêne hem zî xo rê kerdêne qatix, pê debara xo kerdêne. Welî wesar-hamnan mêşî teqîb kerdêne, cayê înan dîyêne. Cayê ke doz kerdbî ra payîzî hengemîn vetêne. Labelê raştîye de qîymetê enê hengemînî zî zêde nêzanayne, bi erzanî rotêne. Seke keda ey nêbî, talanê mêşan bî.

Vecîyayne yew hîşarê berzî ser. Enê hîşarî ra hengemînêko rind, zêde û qîymetin kom kerdêne. La vetişê hengemînî zaf zehmet bî. Hîşar hem berz bî hem zî mêşan hengemînê xo pawitêne. Xênca Welî kesî ê cayî ra vetişê hengemînî nêgirewtêne xo çimî. Coka nameyê enê hîşarî zî bibî Kemerê Welî. Hîşar bi nameyê Welî ameyne naskerdene. Her kesî waştêne hengemîno ke o hîşar ra veto biherîno. O hengemîn derman bî. Raşt zî tehm û rengê xo ciya bî. Çiyê ke destê însanî nêginayê piro saf, pak û bi qîymet bî. Çimkî hîlekar, însan bi xo bî. Û ferqê enê çiyî de bî.

Mêşan halînê xo cayêko berz de, yew şikefta qickeke de viraştbî. Seba ke merdim ê hengemînî kom bikero, lazim bî ke bi-anciyo ê hîşarî ser. Eno zî karêko zor û zehmet bî.

Rojêk, ancî seba ke hengemîn veco, lêlê şodirî de kewt rayîr. Welî serûçimê xo pişt û ver bi halînî ancîya. Xeylê zehmetîyan ra dima xo resna halînê mêşan. Mêşî dormeyê sereyê ey ra ameyne-şiyêne. Seba ke halînê xo bipawê tayê mêşan xo feda kerdêne û derzîna xo ya ke seba çermê qalindî tenya yew rey ameyne bikarardiş, dayne cayo rût yê Welî ro. Wel mûsayeyê

jehrê mêşan bî, coka herçiqas canê Welî bidejo zî seba ke hengemînî arêdo xo kemer de mehkem û şedîyaye pêgirewtêne.

* * *

Rojêk, destê şodirî bî. Mêşî hîna nêameybî ra xo. La Welî ancî zî adirêko bi dû tavist. Mêşî tayê kewtî dûrî la mêşan de zî qehremantî estbî û bêtaqet bê zî, eger firsend bidîyêne, derzîna xo goştê Welî de kerdêne war. Welî hetêk ra dû kerdêne halînê mêşan ser, hetêk ra zî kerdêne ke mêşê ke pede cenenê, înan xo ra dûri biffîno.

Welî çend rey uca ra hengemîn vetbî, bi tecrube bî, xo ra bawer bî. La seba ke xûsî girewtbî, kemer tayê hît û xijonek bî. Labelê Welî xo rind û saxlem pêgirewt. Mêşî ke tayê dûrî kewtî û tayê zî xo ra şiyî û bêtaqet kewtî, Welî zî destê xo ver bi hengemîno ke sey zerrnî bereqîyayne berd. Talaqêk bi kardî cira-kerd, ard. Qayîtê ci kerd, rîyê xo huya. Mêşî hîna ci ra zeleqîyaybî û to vatêne qey nêverdenê ke Welî hengemînê înan bero. Henî asan nêbî ke hende kede û emegê înan bero. Înan hengemînê xo pawitêne. Kerdêne ke cewabê hêrîşê Welî bidê la çi feyde ke Welî zî bi israr bî û vera enê israrî de mêşî bêçare bî. Welî bi destê xo yê masayeyî kede û serwetê înan kom kerdêne ardêne. La seba ke mêşî cayê xo terk nêkerê, kêmi bo zî, para înan verdayne.

Welî hengemîn kerdêne tenekeyo ke piştîya xo ra girêdaybî. Yew, didi, hirê... Destê xo her berdiş de pirrî ardêne û destê xo zereyê hengemînî de bibî vindî, rîyê ci huyayne. Kam zano se-reyê xo de senî xîyalî estbî. Lajê ey Xid bi enê hengemînî bi-yêne pîl. Seba Xidî xîyalê xo zafî bi. La hengemînî û xîyalê Xidî çimê Welî kerdbî tarî. Hengemîn zaf û weş bî. Bi yew fiyeto baş ameyne rotene. Nika ra hesabê ey kerdêne. Tenekeyê piştîya ey her ke şiyêne biyêne giran. Her di destê xo zî zereyê hengemînî de bibî vindî. Û ê zî xo kerdbî vindî.

Seke Welî aqilê xwu kerdbî vindî, destê ey kemer ra xij biyî û cor de hîşar ra pera. Xîyalê xo hîşar ra dardekerde mendî, la o bi xo heta cêr ame...

* * *

Ele Wel pawitêne la Wel çinê bî. Tarî kewt rîyê erdî, zereyê Ele teng bibî. Qefsingê aye de ti vana qey adir veşayne. Heta nika qet nîya hîs nêkerdbî, ti vana qey çiyêko xirab biyo. Xid vîrane de, lînga xo yew zere de, yew teber de biye. Çimê xo rayîrê Welî ra şiyêne la Wel nêameyne. Lazim bî heta nika biameyne, qet nîya herey nêkewtêne. Tersî zereyê ci girewtbî, zereyê ci bibî lepêk. Xo rê vatêne "Gelo eno mêrik qey nêame, çiyêk ame sere de?" Wext vîyartêne, tersê Ele zêdiyayne. Ewnîya ke wina nêbeno û tersê zereyê xo zêdîyeno, şîye keyeyê cîranan.

Xebere biye vila ke Wel çinê yo. Çend dewijî kewtî rayîr, şiyî Kemerê Welî. Welî dima geyrayî, geyrayî la Wel çinê bî. Veng da. Vengê înan peyser ageyra înan ser de la vengê Welî nêame. Êdî fam biyêne ke yew çiyê xirab ameyo Welî sere de.

Roja bîne, şodir cenazeyê Welî ame dîyene. Hengemîn û go-nîya Welî kewtbî temiyân. Mêşî hema cesedê Welî ser o bî...

* * *

Xid êdî sêwî bî. Bê pîl pîl biyêne. Qederê xo nika ra diyar bibî. Ele rindeke biye. Hema emro ciwan de vîya mendbî. Zehmetîyê aye tewr zêde bî. Keyeyê xo de, lajê xo ser o vinderte. Xora kesê xo çinê bî. Pîyê xo merdbî, maya xo yewê bînî de şîbî mêrde. Keyeyê apê xo de pîl bibî û apê aye a daybî Welî. La aye Wel bi zerrîya xo girewtbî. Yewbînî ra hes kerdêne. Çinêbiyene, zor û zehmetîyê cûye ê yewbînî ra girêdaybî. Welî cînîya xo ra hes kerdêne. Qîymet dayne ci. Keyeyê xo yo bextewar estbî. Nika zî girêdayeyê xatiraya Welî biye. Û nêwaştêne lajê xo binê destê yewê bînî de pîl bibo. Nêwaştêne qederê maya xo bicûyo. Zehmetî antêne la eke Xid pîl bibo, qayîte maya xo kerdêne. Xîyalê

xo, hêvîyê xo Xidî ser o enê bî. Û enê xîyalî û hêvîyanê xo de şî-
dîyaye pêgirewtbî. Welî dima heyat tayêna bî zor, feqîrîye, bê-
kesîyê xo zêdetir da hîskerdiş. La enê xîyalî bî ke a lîngan ser o
dayne pêgirewtene.

Wext vîyartêne û zaf zor biyêne zî vîramayişê Welî giran-
giran vîr ra şiyêne. Wel biyêne sey hewnê şewan. Belê, xo vîr ra
nêkerdêne la sey verî aqil û fikrê aye de nêbî. Verî her çî o ar-
dêne aye vîrî la êdî roj bî, qet nêameyê vîrî. Raştîya cûye, ban-
derbiyayiş bi merdimî eno dayne kerdiş. Banderbiyayiş ke çîne
biyêne janê dinya se ameyne antene? Lazim bî cimûsayne, xo
bidayne ci, merdena ey qebûl bikerdêne. Raştîye ena biye. Roj
bi roje berbişê xo kêmiya. Bêke ferq de bo, rojêk qet nêberba.
Ageyraye kar û gureyê xo ser. Cûye dewam bî û kar-gureyê
dinya zî nêqedîyayne. Biwaştêne zî nêeşkayne emrê xo yê men-
deyî bi rihê Welî dewam bikero. La Welî sey birîne qalîk girewt.
Çiqas hurîya û kinit, ci ra gunî ameye. Labelê seke her merdena
bêwexte ra dima yeno vatene, merdeyî dir nêameyne merdene.
Wel çîne bî la zor û zehmetî zaf bî û raştîya cûye yê înan bî.
Coka janê xo zaf rew eşt zereyê xo û cûya xo seba lajê xo
dewam kerde.

La camêrdê dewe nêvindertêne. Ele sey vila boyweşe ca-
mêrdî antêne dormeyê xo. Zafine waştêne tey rakûyê. Û tayêne
zî waştêne tey bizewicîyê. La Ele heta ke eşkayne xo ver dayne.
Cînîyanê cîranan û camêrdanê rîsipîyan ke raşt zî başîya Ele
waştêne, waştêne Ele mêrde bikero. Seba aye çîyo tewr baş û
aqilane eno bî. Tena sereyê xo vera zor û zehmetîyanê dinya de
vindertiş zor bî. Camêrd biyêne beno ke çîye nêbiyêne la seba
cînî zor bî. Labelê aye qebûl nêkerdêne. Camêrdî bi xîyalanê
aye mendî.

* * *

Xid her roje bineyna pîl biyêne û hêvîyê maya ey zî tey pîl bi-

yêne. O çiqas pîl biyêne maya xo honde pêt biyêne. Qet ke nêbo, êdî yew camêrdê xo estbî. Xid hema newe kewtbî şeş-hewt serrîya xo, dest bi xulamîye kerde. Ewilî şî verekan ver. Bî berxwan. Zaf rew zehmetîyê dinya naskerdî. Hîna newe dest bi geyrayiş kerdbî ke vera zehmetîyanê cûye de mûsa ke linganê xo ser o vindero. Şilî-şepelî, germ-serd, veyşanîye, çinêbîyene, bêkesîye... Zaf rew enê naskerdî. Domanîye ra zaf rew vecîya. êdî ê nan ardêne keye. La xîyalê Welî û Ele lajê xo ser o enê nêbî. Xid ke newe ameybî dinya, bi lajê xo şa biyêne, vatêne "Ez lajê xo dana wendiş. O ne beno şiwane ne zî gawan. Lajê mi beno mamosta."

Nêwaştêne qederê Xidî zî bibo sey înan. Lajê xo dayne wendiş. Biyêne memûr û şiwaniye, gawanîye, xulamîye nêkerdêne. La heyatî tim sey waştîşê ma cewab nêdayne ma. Ê heyatî zî planê xo estbî. Raşt, ey zî planî kerdêne gelo? Her çî sey waştêna ey şiyêne? Yan zî planê heyatî zî sey înanê ma ge-ge rayîr ra vecîyayne? Eke her çî sey waştêna heyatî bişiyêne, o wext tu îradeyê ma nêmendêne. Her çî destê heyatî de bî. Eke tercîhê ma dîyarkerdox biyêne, o wext ma çimê xo de heyat zaf kerdbî girs. Kam zano? La eke her çî seke ameyo plankerdene rayîr ra bişiyêne çî manaya heyatî mendêne? Her çî xora sere de dîyar kerdbî. Biwaştêne zî kes nêşkayne bivurno. Çiyo ke ma sey weçînitîşê xo zanê, ê zî weçînitîşê ma nêbî. Eger her çî seke plan biyo rayîr ra bişiyêne, o çax ameyne a mana ke naye ra raver ameyo cûyayiş û her çî tekrar-tekarar yeno cûyayene. Her kes qederê xo dibare-dibare, heta bêpeynî cûyeno. Seba teyêne çiqas xirab o! Yew neheqîye û bêedaletîya pîle! Eke wina bo, merdim nêşkeno behsê edaletê îlahî zî bikero.

Banê Ele qickek bî, di çimeyî bî. Yew çime de ê bi xo mendêne. Çimeyo bîn de zî dades kergî û qazê xo estbî. Xênca înan çîyo ke pê debara xo bikerê çinê bî. êdî hengemîn zî nêkewtêne

keyeyê înan. Ge-ge cîranan peynîr, toraq û rûn dayne înan. Xênca enê Xid bi nano ancûl pîl biyêne. Tayê camêrdan ena çinêbiyene xo rê sey firsend dîyêne. Seba çiyêk bidê ci yan zî îhtîyacê aye biyarê ca, Ele ra tekîfê piyabiyayişi kerdêne. La Ele tu wext tenezulê yew çiyê winasî nêkerdêne.

Kincê serê Ele kanî bî û zafê înan zî yê şarî bî, la paqij bî. Ena kanîye û çinê biyene bi paqijîye telafî kerdêne. Binê enê kincan de canê aye hewesê camêrdan hîşar kerdêne. Çiçikê xo yê tîkî binê qazaxî de hejîyayne. Gilorîyêka xo ya rindeke estbî. Sey çiçikanê keynayanê azaban bî. Sey zafêrî cînîyan sist û raverdaye nêbî. Merdimî hewes kerdêne ke Ele temaşe bikero. Ele ke vecîyayne teber, camerdî zî seba ke aye bivînê vecîyayne teber. Çiçikî wina tîk kerdêne ke qazax ra vecîyê, qalçeyî gilorek etege ra aseynê. Camêrdan waştêne ê rîyê rindekî zî bivînê û xîyalê Ele de bicûyê. Tayêne enê xîyalê xo sey raştîye ardêne ziwan û kesî bawer nêkerdêne zî, ancî biyêne sebeb ke nameyê Ele înan de bêro qal kerdene.

Cînîyan waştêne ke Ele mêrde bikero û mêrdeyê înan aye ra dûrî bikuyê. La Ele bi înad ne mêrde kerdêne û ne zî xîyalê camêrdan ardêne ca. Tenya bi Xidê xo kerdêne ke lingan ser o vîndero. Xid hem deyaxê aye hem zî hêvîyê aye bî. Welî ra dima xo Xidî ra girêdaybî. Xid her çiyê aye bî. Estbî-çinê bî Xid bî. Ey ra teber çimê xo yewna çî ne dîyêne ne zî waştêne. Her çî rê çimê xo girewtbî. Zewqê ena dinya ti vana qey aye rê heram bî.

* * *

Xid zaf rew mûsa bêkesîye, êdî tenya berxwanîye nêkerdêne, kamî çî kar bidayne ci, kerdêne. Wext ra êdî fek ra vatena "nê" nêvecîya. Kamî çî vatêne Xid ver de amade bî. Nêvatêne nê. Dewican vatêne:

"Xido bêre ma rê sereyê malî pê bigêre."

"Xido bêre ma rê malî teber bikere."

"Xido bêre ma rê daran bişikine."
 "Xido şo ma rê awe biyare."
 "Bêre cite bikere."
 "Bêre kemeranê hêgayî arêde."
 "Bêre lusan bikere."
 "Bêre malî bibere, dewarî biyare."
 "Bêre verfa serê banan bierze."
 "Bêre binê dewarî pak bikere, rêxe bierze."
 "Bêre game biçarne."
 "Bêre tîxe vayde."
 "Bêre cew biançe zere."
 "Vaş biyare, simer biyare."
 "Heywanan bere awbide."
 "Xido hawaro, Xido hawar de bêre..."

Kamî çî kar bidayne ci, kamî se bivatêne Xid ver de amade bî. Nêvatêne nê. Hende kar-gureyî ver ra kamî ke çî da ci, o gi-rewtêne. Her tim zî nêdayne. Eke reyêk ke çiyêk da ci, ê çiyî ver ra keylê wext xebeftîayne. Eke Xid nêşiyêne, înan ci rê kerdêne serhevde. Coka ê bi xo zî xo deyndar dîyêne. Ti vana qey mec-bûr bî ke bixebetîyo. Hetê dewican ra hende xebebnayîşê Xidî yew çiyî normal bî. Çiyî ke bidayne ci, ey ra zî nêvatêne nê. Bi eno tewir nan, toraq, meywe, sebze, cew, genim, kincê kanî û çiyê sey nînan, kamî çî da ci, girewtêne ardêne keye. Henî bibî ke Xidî rojêk keyeyê xo de kar nêkerdêne. Eke ameyne keye zî biyêne camêrd. Vatêne "Dayê mi rê werd biyare, ena çay çira serdin a?..." Maya xo ra hêrs biyêne, persî vatêne. Xidê teberî şiyêne, Xidêko bîn ameyne. Maya xo veng nêkerdêne. Qet nêbo êdî keye de camêrd estbî. Xidî vatêne çî, maye o kerdêne, veng nêkerdêne. Xid bibî camêrd, nan ardêne keye. Aye zî xo daybî ra enê halê Xidî ser. Beno ke Xidî ser o xîyalê xo enê nêbî la Xid

yadîgarê Welî bî. Çiqas qayîtê Xidî kerdêne, Wel ameyne çimanê aye ver. Xo rê vatêne “Ma Wel zî henî nêbî?” Xid keye de camêrdek bî, vatena xo vatene biye. La teber ra yewo mulayim bî. Keye de yewo hêrsin û eksî. Teber de ti vana qey astoro gem fek de bî. Gemê ci kamcîn hetî ser biaçarnayne, ê hetî ser şiyêne. Bêke ti peymê xo yê redkerdiş û qebûlkerdişê estbo. Û eno, bêke ferq de bo, biyêne şexsiyetê Xidî.

III

Ele êdî karê şarî kerdêne; mal, dawar ditêne, nan pewtêne, kincî şutêne. Bi eno qeyde debara xo kerdêne. Ele bi keda xo ya ke ardimê şarî kena aseynê. La cînîyan ci rê kerdêne serhevde. Cînîyan gama ke mabeynê xo de qisey kerdêne, eleyhê Ele de qiseyî vatêne. Ti vana qey înan rê nêxebetiyabî. Ele enê karan de ge-ge tacîz zî biyêne. La aye xo pawitêne. Namûsê xo her çî bî.

Rojêk, cîranê înan Silî, kaleka dêsê banî de Ele pawite. Ele robar kerdbî û arawî eştêne teber. Hewayêko weş û honik estbî. Silî ke Ele dîye veng da ci va "Elê, wayê xêrê merdanê xo, tesadûqê sereyê Xidî bo, dê bêre enê penîrî mi rê amîn bikere. Ma se beno, wa eno şit nêvîyaro." Ele va "Bira, ma Xece kotî ya?" Silî va "Tayê nêweşe biye, layikî a berde doktor. De bê zêde nêanceno."

Ele nêwaştêne şêro, aye zanayne ke çimê Silî aye de yo. Coka va "Bira destê mi tal nîyo, uca veng bide yewna, ez nêeşkena bêrî." Ele kerd ke xo bierzto zere la Silî ancî dewam kerd, nêverda şêro zere. Sil seba ke nîyetê xo binimno bi vengêko nerm û muhtac va "De ti bi sereyê Xidî kena, wa xêrê Welê rehmetî bo, ma se bî, ez hende geyrena to vera. Yew karo giran nîyo, ti lingan ser o ancî ageyrena. Wa şit amîn ra nêşêro."

Ele hendî tey rayir nêdî, va "Ê madem ti henî vana, ez bêrî." Û şiyê. Silî, Ele berde kîler, raşt zî şit uca bî. Ref ra amîn girewt ke şitî amîn bikero. Silî pey ra qinesteyê Ele temaşe kerd. Qinesteyê Ele qawîsêko gilor girewtbî û eteg kerdbî berz, şedîyaye aseynê. Ele xo kerdbî çewt, karê xo kerdêne. Çewt kerdene de qineste henî zêde vecîyayne teber. Çimê Silî pira şiyî. Destê xo berd zimbêlanê xo, fikirîya ke senî ver bi Ele hemle bikero.

Silî sereyê xo de her çî plan kerdbî. Pey ra pilosîyayne piro û resayne armancê xo. Ele êdî heta çî wext Silî ver de vinderte!

Helbet aye zî heta cayêk xo ver dayne, la peynî de teslîm bi-yêne. Beno ke aye zî waştêne. Çend serrî bî ke bê mêrde ya. A zî nika veşena.

Silî pey ra miyaneyê Ele yo barî de girewt. Xo alizna Ele û lewê xo berdî peyê vileyê aye. Boyêka weşe ameye pîrnike û yew tehmo ke heta nika nêgirewtbî ame lewan û zıwanê ey. Destê ke pilosîyaybî miyaneyê Ele ra, heta nika yew hîso winasî bi Silî nêdaybî hîskerdene. Xeyalê xo seba Ele girs bî, coka nika çıyo ke hîs kerdêne zî seba ey girs û bêemsal bî. Sil xo ra şî. Xo-verdayişê Ele yo ke seba xo bixelesno ne fam kerdêne, ne heşnayne, ne zî hîs kerdene. Sil bi armancê xo ra bîbî yew. Yew çıyo bîn ne dîyêne û ne zî heşnayne. Her çî bêmana bî. Tu çî nê-fikirîyayne, her çî seba nikayî bî. Çimê xo bibî tarî, mezgê xo vindertbî. Tenya zewqê xo estbî û waştêne xo tetmîn bikero.

Ele seba ke destê Silî ra bixelesîyo sey kerga serebirnayîye pirtayne la Silî henî pêgirewtbî ke belengaze nêşkayne xo bixelesno. Silî hetê ra zî goşê Ele de bi vengêko heyecanin û qefelîyaye vatêne “Elê, keynê, ez bi xeyalê to merda, ez veşaya. Elê vindere, ti çî wazena ez dan to. Elê Elê... Ti çî wazena bibere, hem nika hem hertim. Elê yew rey, Elê...” Ele bi vengêko berz va “Mi raverde kutik!” Ele hewar kerd: “Hewar, hewar! Kes vengê mi nêheşneno? Hewar!...”

Ele kerdêne ke destê Silî yê ke pêgirewtbî miyaneyê xo ra dûrî biffno la çî feyde, bi Silî nêşkayne. Ena şope geyrayne ey vero, vatêne “Silo mi raverde, qıdayê to gêna, mi raverde. Silo meke, mi raverde. Roja mi siya meke. Qey xatirê Xidî mi biverde. Silo Silo... Silo ti Heqî sînenê meke, mi raverde.”

Mezgê Silî vindertbî, qet çiyê nêgirewtêne û fam nêkerdêne.

Çıyo ke waştêne bi Ele bibo, bî. Silî Ele eşte erd. Ele qırayne û pirtayne. Sil kewt miyanê qoranê Ele û helkêne. Ele rîyê ey rû-çiknaybî la ey tu dej hîs nêkerdêne. Bi destêk pêgirewtêne û bi

destêk tumanê aye avarde dayne. Xoverdayişê Ele nêeşkayne Silî bido vindertiş. Destê xo ke gina canê aye ro, xo rind vinî kerd. Canê Ele germ û nerm bî.

Hende kede û micadeleyê xo seba resayişê enê bî. Rind ser-xoş bî. Rûçiknayışê Ele êdî ci rê sey pêrodayışê mêşan ame. Qîrayişê aye nêheşnayne. Eke kewt zereyê Ele, hermeyê Ele verdîyayî ro, biyî sey paçî.

Helkehelkê Silî biye. Ele berbayne. Axirî serê sîneyê Ele ke sey awrêşî ginayne piro de bêhereket mend. Sil resabî armançê xo la her çî manaya xo kerdbî vindî.

Silî hema newe berbişê Ele heşna. Ele berbayne. Ele ser o kaleke ser gina war ro. Ele wurişte. Hem zewtî dayne Silî ro hem xo to kerdêne. Sil bêveng bî. Belkî hema newe çiyê ke kerdo ferq kerdêne. Dejê rîyê xo yê rûçiknayeyî newe hîs kerdêne. Destê xo eşt rîyê xo, gunin bî. Ele çîta xo eşte xo sere û remaye şiyê keyeyê xo.

* * *

Ele heta nika namûsê xo pawitbî la ewro ginaybî dafike ro û roja xo bibî siya. Berbayne. Dest ra çiyê bîn nêameyne. Berbiş sey dermanê kêmkerdişê dejî bî. La çare nêbî. Êdî ne eşkayne qayîte derûcîranan bikero ne zî qayîte rîyê Xidî. Ne zî eşkayne Xidî rê mayîtî bikero. Silî heyatê aye kerdbî têser û têbin ra. Qet çiyêk sey verî nêbiyene. Çiyê ke aye nêwaşt, aye biwaştena xo nêkerdo, bi zor ameyo aye sere de. Ena biyene pêro cûya aye vurnaye. Qederê siya! Ne bi hemdê xo ne zî bi waştena xo. Eno bê ke îradeyê xo bibo amebî sere de. Ê enê ra tepîya ena biyena ke bê îradeyê aye ameybî sere de, cûya aye diyar kerdêne. Êdî ameyeyê aye bi weçînitîş û îradeyê aye nê, çiyê ke bê hemdê xo ameybî sere de, înan qederê aye dîyar kerdêne. La eno çî zî esto; çiyê ke ameyeyê ma ser o tesîr yan zî dîyarkerdişê xo esto, qîrar yan zî karê tesadufî yê. Azadî enê tesadufî bi xo yê.

Rêça pencûrikanê rîyê Silî de ena biyene eşkera kerde. Silî û cînîya xo da pêro, mesela dewe ra vila biye. Her kes pê hesiya ke Silî yew riswatîya winasî kerda. Dewijan ra teyêne o şermazar kerd, tayê zî bêveng mendî. La Sil xeylê wext nêvecîya teber. Edetanê exlaqî Sil tecrîd kerdbî. Dewijan ra zafine têkiîya xo Şilî ra birnaye. Çiyo ke kerdbî, exlaq û bawerîya înan qebûl nêkerdêne. La ancî zî, herçiqas gunekar Sil û maxdûre Ele bo zî, exlaqê komelî Ele zî sûcdar kerdêne. Rojevê dewe ena biyene biye. Teyêne Ele sûcdar kerdêne, tayê zî guneyê xo pê ameyne.

Verê dîwarê keyeyan de, serê banan de, zereyê keyeyan de qiseykerdişê winasî ameyne kerdene:

“Çiyo ke Silî kerd bênamûsî ya, bêexlaqî ya. Merdim senî bi yew cînîya tena sereyê xo ena xirabîye keno?”

“Merdimê bêexlaqî û bêîfîqadî ra her xirabîye yena.”

“Dewe de heta nika yew çiyoy winasî nêbiyo.”

“Çiyo nêdîyaye!”

“Nameyê dewa ma bi bênamûsîye vet.”

“Kes êdî nêeşkeno cînîyanê xo tena biverdo.”

“Merdimî de ar, namûs, şerm nêmano her xirabîye keno. Her xirabîye ci ra yena. Silî de enê çî nêmendê. Ela feqîre tena sereyê xo biye, kesî rê zirarê xo çînê bî. Ele vazdana kar û gureyê her kesî. Merdim senî ena bênamûsîye aye rê keno? Heqî rê rewa yo?”

“Şima henî vanê, zaf rind, vateyê şima cayê xo der ê, la eger dele doçik nêhejno kutik kuno dima? Heta nika qey çiyoy nîyanîn nêbî?”

“Ele pake biye heta nika bi namûsê xo heyatê xo dewam kerdêne. Kesî şaşî yan kêmanîya aye nêdîbî. Ma şima kulî weş ê, dê vacê. Kamî rojêk dîyo ke Ele camêrdan rê doçik hejnayo. Çiyo henîn mevacê, eyb o, şerm o, guneyo.”

“Cînîya vîya ya, çi karê xo keyeyê Silî de esto? Ardim aye rê mendo?”

“Ma se bî, kes nêşêro keyeyê kesî? Kes ardimê kesî nêkero? Hema kamî kam tenya dî enê biyaro sere de.”

“Wa şêro la cînî keye de çinê ya, camêrd o, mîrat wuşt ra, se keno?!”

Ê bînî huyayî. Yarenî mabeyn nerm kenê û bêke ferq de bê, biyene danê qebûlkerdiş yan zî normalîze kenê. Mesela a ya ke dewamê yarenîye yeno yan nê. La eke seba çiyêk ame huyayiş, o hendî yew çiyê normal bî. Tayê însanan eno kar kerdêne. Biyene çiqas cidî biyêne zî înan bi yarenîye biyene normalîze kerdêne û dayne qebûlkerdiş. Her kes bi vateyê înan huyayne û to dî, êyê ke vera a biyene de vecîyenê zî dest bi huyayiş kerd. Bi eno tewir cidîyetê biyene zêde nêmendêne.

“Se kerdênê çik o? Wa bikerdêne xo. Roja siya arde cîneke sere de.”

“De aye zî nika xo kerdo rehet.” Ancî hûyayî.

“Henî mevacê, ê her kesî cînî û keynayê xo estê.”

Beno ke tersê esasî ardbî zıwan. Bingeyê komelî de empatî estbî. Û ihtîmalê biyayişê enê tewir biyanan vernîya her kesî de bî, coka lazim bî ke vera enê çıyan de bivecîyayne. Eger enê biyenî bibiyêne, o wext mimkun bî ke biameyne sereyê her kesî de. Coka lazim bî ke exlaq biameyne pawitiş. Bêexlaqîyê û bêşermîye vernîya her tewir xirabîye akerdêne.

“Raşt vano. Ma kes cînîyanê xo tenya nêverdo?”

“A xo rê bêkese biye coka eno ame sere de.”

“Eke bêkese bo qey gereka merdim enê biyaro sere de?”

“Nê, ez aye nêvana. Kesê xo ke bibiyêne eno nêameyne sere de. Piştîya merdimî ke çinê bo, wayirê xo ke çinê bo, se beno?”

"Gereka merdim Heqî ra biterso. Ey ra zî nêterseno evdî ra bişermayo. Merdimo ke tede şerm çinê bo, ci ra se vana."

"Ele zî rindek a. Nika zûrî nîyo kam nêkewt dima. Aye zî gereka yew bigirewtêne. Eke bigirewtêne eno nêameyne sere de. Aye bi xo kerd."

"Se aye bi xo kerd?"

"Yanî a biye sebeb."

"Heqî sînenê, henî mevace, Ele pake biye. Cîneke xo rê lajê xo ser o biye. Kar û gureyê xo de biye."

"Pak-mak, gereka yew bigirewtêne."

"Raşt vano, tenya nêbeno. Laj qic, heta çî wext qayîtê destê şarî kena?"

"Qey nêbeno, şima zî Heqî kişenê. Ma ke tenya ya, gereka eno bêro kerdene?"

Heqo ke behs kerdêne esasê xo de exlaqê komelî bî. Exlaqê komelî destûr da çinayî, Homayî zî o çî qebûl kerdêne. Esasê xo de Homa exlaq û wijdanê komelî ra ciya yewna çî nêbî. Çiyê ke exlaqê komelî qebûl kerdî, raştîya Heqî bî, êyê ke qebûl nêkerdî zî sey gune ameyne dîyene. Enê çî Homayî zî qebûl nêkerdêne. Bi eno tewir komelî estbiyayişê xo pawitêne. Bingeyê piya cû-yayişî her çî ra raver exlaq o. Bêexlaqîye biya sebebê helakbi-yayişê komelan. Sebebê pêro xirabîyan bêexlaqîye yena dîyene.

Qiseykerdoxan devam kerd:

"Êhê şima nika nînan caverdê, naye ra tepîya se beno?"

"Qet tawa zî nêbeno. Her kes bi kerdena xo maneno."

"Henî beno? Sil lazim o ke Ele bigêro. Yan zî..."

"Silî rê minet. Korî waşt çimêk, Homayî dayî di çimî"

"Ti vana qey cînîya Silî çinê ya! Ma a se bena? Gereka aye zî bido jûyêde bînî."

Êyê ke verê desî de bî, ancî huyayî.

"Ne Ele ne zî cînîya Silî qebûl kena"

"Mecbûr qebûl kena."

"Ê rind, kemerêk ser nê, wa şero vindero. Ti pîsîfî çiqas têwdê, ci ra rindîye nêvecîna. Pîsîfî tim pîsîfî ya! Çiqas têwdê ci ra çiyoy rind nêvecîno, enê bizanê."

"Ti vana eno Silî rê bimano? Henî beno?"

"Silî lekeyêk na dewe ra, eno ancax bi Ele ra zewacî şino."

"Çiyoy henîn beno?"

"Qey mebo?"

"To di cînî kamî de dîyê? Edetanê neweyan mevecê, Heqî sînena. Silî de kes qîsey nêkero, têkilîya xo ci ra bibirnê, o zî dewe ra vecîyo şero. Enê ra ciya tu rayîr çinê yo. Wa enê çî dewe de meberê. Nêke vernîya xirabîyan nêgiriya."

Suhbetî binê tîjîya germine û sîya honike de ge bi laqirdîye û huyayîş, ge bi cidîyet dewam kerdêne. Suhbetê dewijan ena biyene ser o bî û kerdêne ke yew çare bivînê. Hetêk ra zî derheqê vernîya enê tewir biyanan senî gêrîyena û gereka merdim senî helwêste nîşan bido, biyêne wayirê tecrubeyî. Dewe de heta nika yew biyena tecawuzî nêqewimîyaybî. Belê, zîna biyêne la bi waştîşê her di hetan biyêne. Coka kesî nêheşnayne yan zî qîseykerdişê înan eyb bî. Nimite qîsey biyêne.

Bi eno hawa rojî û hewteyî vêrdî ra. Kesî ena serebute xo vîr ra nêkerde, kamî Ele yan zî Silî dîyêne ena biyene ameyne vîrî. Nameyê Ele vecîyaybî, Ela ke roja xwu siya ya.

* * *

Ele vurîyayîşê ke laş û rihê xo de biyêne, yanî roja xo ya siyaye ferq kerdêne. Wexto ke bi Xidî nêweşe biye eynî çî bibî. Nika eynî çiyî a tersnayne. Ne eşkayne kesî ra vaco ne zî eşkayne çiyêk bikero. Enê rê rîyê xo çinê bî. Edetê ci ser ra zî wext

vîyartbî. Ne hewn kewtêne çiman, ne karêk dest ra ameyne. Bibî sey merdeyan. Ne werdêne ne şimitêne. Ela verî şibî yewa merdîye ameybî herinda aye. Seke yewa bêrihe, tenya goşt û estikan ra ameya meydan. Goşt zî her roje bineyna helîyayne. Rindekîya xo ya verî ra eser nêmendbî. Çengê xo ginaybî têzere ro. Berbiş ra çimê xo bibî sûr. Çimê xo yê rindekî ginaybî zere ro. Dormeyê çiman bibî siya. Enê çimanê rindekan êdî rindekîye vila nêkerdêne. Sey çimanê merdeyan bî, tu roştîya xo çinê biye. Xênca bêhêvîti ci ra tu mana nêaseyne. Sey gula ke bê awe manena û çelmisîyena bena huşk.

Ele bi doman nêweş biyena xo ferq kerdênê û enê zî mezgê aye talan kerdêne. Bibî têser û têbin ra. Tu rayîr nêdîyêne. Eke doman bî, çi wele kerdêne xo ro!

Seba zewqê Silf emrê xo bibî jar, heyat nêameyne antiş. Ne roja xo roje ne şewa xo şewe biye. Ne kesî dir qisey kerdêne, ne şiyêne keyeyê kesî. Huyayişi rê bibî hesrete la berbiş bibî wayirê rihê aye. Xid zî êdî biyêne domanêko bêveng û zere têgirewte. Maya xo dir qisey nêkerdêne. Tenya maya xo de nê, embazanê xo û kesanê bînan dir zî qisey nêkerdêne. Cûya ey zî ver bi vurîyayiş şiyêne. Enê halê Xidî zî Ele ser o zaf tesîr kerdêne. Belê, bêsuc û bêguna biye, la eno ne ameyne îfadekerdiş ne zî tu manaya îfadekerdişî estbî. Tayê çiyî îzeh nêbenê, îzehetê xo çinê yo. Qalibê edetanê cematî nêverdenê ke raştîye bêro dîyene û fam kerdene. Merdim mecbûr maneno ke anagorê enê qaliban hareket bikero. Coka diyarkerdoxî qalibê komelkî û netîceyê biyenan ê. Êyê ke biwazê enê qaliban bişikinê, ê zî bi çimêko rind nîne dîyene. Lazim bî ke Ele zî anegoreyê enê netîceyî qîrarêk bigirewtêne û cûya xo henî dewam bikerdêne.

Ele her roje fikirîyayne, se bikero, çi qîrar bigêro, se dewam bikero. La tu rayirê xo çinê bî, yan zî aye nêdîyêne. Her fikirîyayişê xo vecîyayne yewna rayir.

Ele berba, berba. Û fam kerd. Fam kerd ke a nêşkena wina dewam bikero. Merdimî ke fam kerd, qırarê xo bi îradeyê xo dano; yan qebûl keno, yan zî red keno. Eno girêdayeyê yew vîstike yo. Û tercihkardişê ena vîstike cûya merdimî de beno dî-yarkerdox.

Aye heyatê xo ra nefret kerd. Û resaye raştîya cûya xo. İhtîmalê dewamkerdişî ci rê nêmendbî. Raştîya xo merg bî. Seba cûyayişî yew sebebê xo nêmendbî. Xênca mergî yew rayiro bîn riswatî bî. Ameyeyê xo arde verê çimê xo. Seke ameyeyê xo cûyena. Ci rê giran ame. Nêşkayne enê barî wegêro. Nêgirewt çim. Xora rîyê xo yo ke nêhuyayne rê huyayiş bibî hesret. Her-tim sere ver de, bi enê lekeyî cûyayne. Nê nê, nêşkayne wina bicûyo. Eno leke yê aye tenya nêbî. Barê Xidê aye bî zî. Xid ena dinya de tek heskerdîyê aye bî. Rihê aye bî. Sebebê cûya aye bî. Oyo ke aye cûye ra girêdayne bî, çiyê ke a lingan ser o vindarnayne o bî. Nêşkayne Xidê xo rê enê bikero bar. Ena xirabîye ci rê bikero. Çıqa fikirîya la nêşka bireso yewna netîce. Fikirîyayne, fikirîyayne peynî de resayne eynî netîceyî: merg!

Merg raştîya cûya aye bî. Nêşkayne vera ena rîsiyatîye de micadele bikero. Ne rîyê xo bî, ne zî qewetê xo. Hetê cûye ra tu hêvîya xo nêmendbî. Hêvîya însanî ke nêmende, însan se cûyeno? Çiyê ke merdimî lingan ser o gêno hêvî ya. Eger a zî bi-qedîyo, tu manaya cûye nêmanena. Yê Ele zî hêvîya xo qedîyaybî. Çiyê ke aye cûye ra girêbido çinê bî. Yew Xid estbî la weşîya xo biyêne barê piştîya Xidî. Qet nêbo bi eno şekil ser-eyê Xidê xo nêkerdêne ver. Lanet ardêne qederê xo rê. Tu weşîye ci ra nêdîbî.

* * *

Roja ke Xid amebî dinya ame aye vîrî. Seba ke lajê xo bibî pîyê Xidî ci rê yew qurban dabî. Seba ke laj ardbî heskerdena xo vera Ele de zêdiyaybî. Seba karkerêk biyêne zêde dewe zî bîbî

şa. Rîyê aye beşerîya. Xwezila wina dewam bikerdêne. Xeyalê xo qicî bî la qasê xeyalanê girsan bextewarîye dayne ci. Belkî bi enê xeyalan dinya de însana tewr bexteware a biye. Seba bextewarîye, ci rê bes bî. Zêde waştîşê xo çinê bî. Piranê nan bikewtêne zere û locina xo dû bikerdêne hama o bî. La enê bîle ci rê zêde ameyî dîyayîş. Yew bi yew dest ra ameyî girewtîş. Û nika rayirêk tenya ver de mendbî. Wext vîyartêne û aye nêwaştêne ver bi enê netîceyî şêro. Çimkî fikirîyaybî û eno qirar girewtbî. Sebeb yewo bîn bî, la weçînayîş bi îradeyê xo bî. Êdî her çî seba resayîşê enê qirarê xo kerdêne.

Ele lêlê şodirî de cila xo ra wurişte. Xid hewn de bî. Şiye verê sereyê Xidî. Xidî liheyf xo ser ra eştbî. Aye ant ser, liheyf raşt kerd. Destê xo kerd porê Xidî ra û ci rê va “Lajê min o bêqeder. Roj nêdîyaye. Maya xo efû bikere, bibexşine. Mi nêwaştêne peynîya ma nîya bo. Vera ena dinyaya kambaxe û bêbexte de mi nêwaştêne lajê xo tenya caverdî. La Homayî qederê ma wina nuşt. Ma dest ra çî yeno? Ez zana ke weşîya mi to rê hîna zêde bena bar, ez sereyê to fînena to ver. Ez xo kena qurbanê to. Mi bibexşine çimkeskê mi.”

Berbaye, bêke veng veco. Bêke hişyar bikero porê Xidî mîşt da. Va “Xidê min o roja xo siya, xo ra roj nêdîyaye, Xidê min o bêwayir.” Bêke hişyar bikero lacê xo maçî kerd, maçî kerd. Ti vana qey bi ê maçkerdişî pêro rihê xo, emrê xo yê mendeyî dayne Xidî. Heskerdişê xo yê bêpeynî ke nêqedîyeno da ey. Boya ey ante zereyê xo. Heta peynîya emrê xo ena boye zereyê aye de mende. Nêwaştêne wext bivêro û ena vîstike biqediyoy. Ena vîstike ra ra tepîya yewna vîstike çinê bî, her çî qediyayne. Xid tena sereyê xo mendêne. Caverdayîşo peyîn senî beno, oyo ke hertim çimî ver de bimendêne zî henî bî. La Xidî maya xo nêdîyêne, vateyê aye ê peyînî nêheşnayne. Xwezila bieşkayne lajê xo dir qisey bikerdêne û ey zî a fam bikerdêne.

Xwezilayê Ele zafî bî. Destê Ele Xidî ra nêbiyêne. Kerdêne ke ey bikero zereyê xo. La çi feyde, heyat seke ma waştêne nêşiyêne. Reya peyîne Xid maçî kerd, boya ey ante zereyê xo, hesirê xo yê ke rişiyayê vileyê ey ro nerm-nerm pak kerdî, lew na cayê hesiran ro. Va "Ez to teslîmê Xizirê kalî kena. Ma rê wayir nêvecîya, la to bido şitê min ê helalî ver. Şitê mi to bipawo. Şitê mi to ser o bibo qela û qelxane. Heq şahîd o ke tu guneyê mi çinê yo, Heq şahid o ke ez heta a roja siyaye bi namûsê xo cûyaya. Ê Silê bênamûsî ez daya dafike ro. Lacê min o rindek, Heq emrê min ê mendeyî bido to. To sitar bikero. Ez to tenya caverdena. Ez zana zor o, la bi mi zêdetir beno zor. Maya to ya pepûge se bikero, çi wele xo ro kero, ez nêzana. Mi efû bikere, cîgera maya xo, verekê mi."

Vatişê xo yo peyîn bî, waştêne nînan lacê xo dir qîsey bikero la ne a eşkayne vaco ne zî Xid eşkayne goştarî bikero. Coka bêveng mende. Û nika waştêne dergaderg Xidê xo rê qal bikero. Xidî nêheşnêne la Ele seke Xid heşneno vatêne. Waştêne maya xo şaş nas nêkero. Çi heyf ke nêeşkayne xo îfade bikero. La wext çinê bî û nêwaştêne qîrarê xo ra ageyro.

Wurişte, şopa peyîne qayîtê Xidî kerd, tarîya keyeyî de rîyê Xidî nêaseyne la aye dîyêne. Vengê helmê Xidî ameyne. Weşweş nefes girewtêne û dayne. Xid qefelîyaye bi, coka hewnêko xorîn de bî. Ele şopa peyîne lajê xo maçî kerd, boya ey ante zereyê xo. Dinya de boya tewr weşe ena bî. Ena boye û rindekîye ra mehrûm mendêne, la çi feyde. Tu rayir nêmendbî. Sebebê enê qîrarî a bi xo nêbî, aye nêwaştêne lajê xo tenya caverdo la êdî tu çareyê aye nêmendbî. Destê xo Xidî ra nêbiyêne la bi xîret wurişte. Xidî şiyayîşê maya xo nêheşna.

* * *

Ele ameye Kemerê Welî. Cayo ke Welî ê tenya verdaybî. Cayo ke bibî sebebê qederê înan o siya. Cayê sebebê despêkê

ewroyî. Welî ra vatêne "To ma qey tenya verdayî, qey? Ti ke bi-biyêne enê bêgulatî ameyne ma sere de? Heqî yew roja weşe bi ma nêde cûyayiş. Nêverda ma Xidê xo piya pîl bikerîme, bizewecnîme, domananê ey bivînîme. Nêverda ma bi lajê xo şa bi-bîme û wayir bivecîme. Nêverda Welo, nêverda. Ez zî nêşkaya. Xidê mi, nika tenya se keno? Kam ci rê wayir vecîno? Ma nêşkayî, o tena sereyê xo se keno? Wey Heqo ti waro ginê, ma to rê se kerdbî ke to eno qedero siya ma rê heq dî. Weey Silo tofan bêro to sere de, to ez niya kerda perîşan, roja mi siya kerde. Ma ez se vacî, to rê û domananê to rê zî nêmano. Bêro vernîya şima zî. Eno qederê min o siya şima rê nêverdo, şima nêverdo ra, şima dir bêro gore. Rîyê şima nêhuyo, hesirî çimanê şima ra kêmî nêbê. Ez se vacî, duaya mi tîjîya şodirî ra a ya ke ti û êyê ke to ra benê, roja weşe nêvînê. Destê mi ena dinya de zî, a dinya de zî pêşîrê to de yo. Ti roja weşe nêvînê. Ti biyî sebebê mi, ma se vacî, heta ti weş bê, eno xezeb to rehet nêverdo, sey layî vileyê to de bo."

Ele hem vatêne hem berbayne. Xidê xo rê berbayne, qederê xo yê siyayî rê berbayne. Vecîye cayo tewr berz û tîk yê hîşarî. Cêrê aye de halînê mêşan estbî. La vengê mêşan çinê bî. Cayo ke Wel ci ra ginabî war ro cêrê aye de mendêne. Çiman de hendî hesirî nêmendbî. Qayîtê cêrî kerd, Wel dî. Xid xo dima ca-verda, ver bi Welî şiyê. Xo verda ra cêr. Axînêk biye berz!...

* * *

Roj bêke lezê xo bibo peyê koyan ra giran-giran berz biyêne. Tarîyê şewe sey liheyfî erdî ser ra berz kerdêne û candarî hîşyar kerdêne. Giran-giran, seke yew maye domananê xo hîşyar kena. Tîjîya germine xo dir buxar herrî ra kerdêne ra, boyêka weşe, merdimî de hîsê cûyayişî hîşyar kerdêne. Mijê serê şodirî serê dewe girewtbî û bi tîjîya rojî berz biyêne. Yew asmîno kewe, erdêko kesk û rengîn vecîyêne meydan. Xozo bi dayîşê xo cûye

weş kerdêne. Û çimeyê enê pêrunê tîjîya rojî biye. Rojî can dayne ci. Çimeyê cûye o bî, coka bimbarek bî. Coka dewijî vera rojî geyrayne ya, tîjîya rojî ya verîne keke kerdêne, cayo ke tîjîya verîne ginaya piro maçî kerdêne û duayê serê şodirî ey rê kerdêne. Qewmê xo rê, şarê xo rê, pêro candaran rê û xo zî kaleke de, ci rê weşûwarîye, silametîye waştêne. Vatêne “Ya tîjîya şodirî, to ra rica û minete kena. Ma roştî û tanîya xo ra mehrûm mekere. Ma mekere muhtacê mixanetan, mixanetî merdimî rê kenê tomete. Ya tîjîya omete, rizqê xo ra verî bide cimle canî, der û cîranî, vergê yabanî, dima bide ma neçaranê xo. Ya tîjîya omete tenga ma de birese.” Dima, zereyê xo ra çî vîyartêne, çî waştêne ci ra nîyaz kerdêne. Tu wext başîye verî xo rê nêwaştêne. Xora başîye şexsî nîya, eger ke komelî de başîye nêbo, tenya yew kesî rê nêbena.

* * *

Dewijî akewtişê rojî ra ver wuriştîbî. Seba ke ewro zî vecîyaybî û roja înan roştî kerdbî, silam dayne rojî û ci rê şîkur kerdêne. Karê dewijan o ewilîn wekerdişê adirî bî. Heta lojine dû nêkerdêne dest bi tu karî nêkerdêne. Adir nîşanê cûye bî. Bab û kulanê xo ra henî dîbî, henî mûsaybî û henî dewam kerdêne. Adir bimbarek bî. Ey zî sey rojî roştî û germinî dayne, werdê înan pewtêne. Keyeyo ke lojina xo dû nêkerdêne uca cûye çinê bî. Coka zewto pîl “Ocaxa to şêro xow ra, bişayîyo” bî. Eno zewt manaya mergê keyeyî bî. Çi wext merd, adir zî tefîyayne. Adir cûye bî, bimbarek bî. Enê ra teber cîranan zî yewbînî bi eno tewir fam kerdêne. Eke yew lojine dû nêkerd, yan hewn de mendê yan zî yew çiyoy xirab ameyo sere de. Manaya xo ena biye. Yanî lojine bîlasebeb dû nêkerdenê. Coka her şodir tavisîtişê sobayan dir yew mijî girewtêne dewe ser û bi tîjîya rojî ke biyêne şîrîn mij zî vila biyêne.

Ele seba Xidî lêlê şodirî de wuriştêne, adir wekerdêne, ara-

yîya Xidî amade kerdêne. Xid bi maçkerdiş, bi laveyî û vatişê weşî hîşyar kerdêne. Puçê ey kerdêne lingan, gomlekê ey dayne pira û bi vengêko nerm ci ra vatêne “Haydê lajê mi, şalanê xo zî ti bi xo bikere xo payî.” Xid reyna ginayne cile ro. Ele bi maçî û ciqlîlkerdiş reyna o wuriznayne. Xidî vatêne “Dayê se beno ez tayêna raxewî.” Ele vatêne “Wurze, wa çaya to serdin nêbo, nika yenê veng danê to.” Xid bêçare û bê waşte ne wuriştêne, arayîya xo kerdêne û şiyêne karê xo ser. Erey wuriştiş xeyalê ey bî, la henî sey xeyal mend, heta ewro.

Labelê eno şodir lojina keyeyê Ele dû nêkerd. Keyberê xo cadeye bî. Verî kesî ferq nêkerd la wext ke vêrd ra û Xid ke nêame, newe bala cîranan şîye keyeyê Ele ser. Yewbînî ra pers kerd va:

“Lojina Ele çira dû nêkena?”

“Keyberê xo zî hema girewte yo!”

“Hewn de mendê, gelo?”

“Ma se bî, yew şêro qayîtê ci bikero bêro.”

“Besê, hela nîyade û bê.”

Keyeyê Ele bananê bînan ra tayê dûrî bî. O tewr nîzdî keyeyê Bese bî. Bese şîye, da keyber ro, la tu veng zere ra nêame. Keyber tehn da, keyber qefilkerde nêbî, kewte zere. Xid hewn de bî. Cila Ele erd de biye, nêdaybî arê. Veng da Ele la çinê biye. Nûçikna Xidî, hîşyar kerd. Xidî wina tayşê hewnî qayîtê aye kerd. Maya ey nêbî. Maya ey o henî hîşyar nêkerdêne.

Bese va “Nê bawo, şîma qey nêwurzenê? Maya to kotî ya?”

Xidî qayîtê dormeyê xo kerd, şaş mendbî, çiyê fam nêkerd la peynî de cewab da, va “Ez nêzana.” Nîyada, la maya xo çinê biye. Çiyê fam nêkerd. Dima vateyê “Belkî şîya awe” fek ra vecîya.

Bese vecîya teber. Xebera çinêbiyena Ele dewe de rew vila biye la kesî a nêdîbî. Dewijan ancî mabeynê xo de qisey kerd:

"Ena cîneke şiya kotî gelo?"

"Ma nêzanê, cayo ke ma qayitê ci nêkerd nêmend."

"Ma şina kotî, qey doman a ke vindî bibo?"

"Êy ma ena şiya kotî? Tu ca de çinê ya."

"Kam zano, nika vecîna yena."

"Kes'aye nêreşno?"

Çimî şiyî Silî ser la Sil zî keyeyê xo de bî. Ey zî Ele meraq kerdêne. Dewe de kes kêmî çinê bî. Eger bibiyêne rew bale antêne û xebera çinêbiyena ci vila biyêne. Xebera çinêbiyayişê yewêde bînî vila nêbîye.

"Beno ke yewê xerîbî de şêro?"

"De de, Ele lajê xo ca nêverdena û çiyê henîn nêkena."

"Ma ena cîneke kanê? Erd qilaşîya û pira şiyê!"

Persê bê cewabî yewbînî ra pers kerdêne. Çimkî kesî nêzanayne Ele kotî ya. Qiseyê kulîne taxmînî bî.

Xid berbayne. Kalêk ci ra persa, va "Ero maya to şan de keye de bî?" Xidî sereyê xo hejna. "Qet to ra nêva ez şina cayêk?" Xidî ena şope sereyê xo manaya "nê" de hejna. "Hela, hela!" Tu mana nêdayne ci. Yewî va "Nêbo ena şêro zîyare ser?" Yew va-şişo bimentîq bî. Qet nêbiyêne ena nezaniye rê sey derman ame. Her kesî karê xo yê şodirî caverdabî. Çend kesî şiyî zîyare ser, êyê bînî şiyî karê xo ser. Verekî kerdî teber, Xid şî verekan ver. Sereyê xo de maya xo, çiman de hesirî estbî.

Tayê wext ra dima înan cinazaya Ele cayo ke cinazaya Welî ameybî dîyene de dî. Cinaza bi matmendayî û bi berbişê cînîyan ame wedartîş. Sil nêvecîya teber. Kesî sebebê întîxarê Ele nêzanayne la her kesî henî taxmîn kerdêne ke biyena Silî biya sebeb. Xo miyan de kerdeyê Silî şermezar kerdêne. Bîbî sebebê întîxarê cîneke. Êdî ena dewe ey rê zî bîbî teng. Labelê cûye

berdewam bî. Belê ena biyene kesî xo vîr ra nêkerde la kes zêde ser o zî nêvindet. Xirabîye ra xirabîye vecîyayne. Dewe Sil ce-maet ra tecrîd kerd. Kesî bi çimo rind nêewnîyêne ey ra. Ê bi xo zî ezabê wijdanî antêne. Yew xetaya ke telaffiyê xo çinê bî, kerdbî. Seba zewqê a vîstike nika bi poşmanîye û ezabê wijdanî cûyayne. La êdî tu feydeyê xo çinê bî. Ele merdbî, Xid tenya mendbî. Bê maye mendiş de kam zano çi ameyne sere. Heyatê xo sere ra heta bin vurîyayne. Sil bi kerdeyê xo qederê înan ser o bibî diyarkerdox. Coka her kes tenya qederê xo nêcûyayne, bi-yêne sebebê qederê sewbîna kesan zî. Weçînayişê ma neke tenya îstîqbalê ma, ameyeyê înanê ke heyatê ma de estê ser o zî tesîr kenê. Pêro girêdayeyê yewbînî yê. Kerdeyê her kesî qe-derê înanê bînan ser o zî tesîrê xo esto.

IV

Merdeyî dir nîno merdiş. Heyat dewam keno. Ela ke roja aye siya biye, bêkese biye, xênca Xidê ci kesê xo çinê bî û Xid zî berba berba...

Xênca berbişî çiyêk dest ra nêameyne. Peynî de raştîya heyatî berbişê ey zî vindarna. Xid kewtêne derdê enê ke emrê xo yê qicî de bi tena sereyê xo senî lingan ser o maneno. Xora karê şarî zî nêverdayne dejê xo bicûyo. Çend rojî nizdîyê ci nêbiyî la dima Xid teselfî kerd û ancî ruşna kar û gureyî ver. Ê zî derd û dejê xo eştî zereyê xo. Derdê xo kesî rê pare nêkerdêne. Ne kesî o fam kerdêne ne zî ê derdê xo kesî rê vatêne. Çimê dewijan de, ey pîzeyê xo kerdêne mird, ma êdî çî derdê xo bibo ke! Înan Xid sey merdimêko bêrih dîyêne. Werdêne û xebetîyayne! Sey heywanêk werdêne, nîşor kerdêne û xebetîyayne. Pîzeyê xo ke mird biyêne, ê ra bextewarê çinê bî, henî dîyêne. Qet nêbo çiyê ke ê bido fikiraneyene çinê bî. Însano ke nêfikirîyo derdê xo zî çinê yo. La Xidî her çî eştêne zereyê xo. Dinyaya ke zereyê xo de awan kerdbî, kes nêgirewtêne zereyê aye. Dejê xo, şa biyayîşê xo, heskerdişê xo yê ke kesî nêdîyêne ey de estbi. Tu çî seke înan dîyêne nêbî.

Verî, guneyê dewijan bi Xidî ame. Xid berdêne keyeyê xo, werd dayne werdene, keyeyê xo de kerdêne hewn a. La dima, Xid reyna şiyêne keyeyê xo. Xid êdî ena cûya xo de tena sereyê xo bî. Şarî sey verî berdêne werd, pîzeyê ey mird kerdêne, cixara dayne ci û vera nînan de o şixulnayne. O zî êdî mûsa enê karî. Kesî pere nêdayne ci. Pîzeyê xo kerdêne mird, cixaraya xo girewtêne, yan zî seba keyeyê xo ardû girewtêne. Înan qet çiyêk nêdayne zî biyêne. Hesab nêkerdêne kamî çî dayo ci. Ne ey çiyêk waştêne ne zî înan ey rê hesab kerdêne. Xora tu hewceyîya Xidî zî bi peran çinê bî. Tu armancê xo zî çinê bî. Tek fikarê

ey eno bî ke gelo ez ewro pîzeyê xo kena mird, cixaraya xo şî-
mena yan nê. Ked û micadeleyê xo seba nînan bî. Armancê Xidî
ya cûye ena biye. Çiyêde bîn xo rê nêkerdêne pirsgirêk, ser o
nêfikirîyayne. Êdî nêberbayne zî la ge-ge wexto ke dewijan
behse maye û pîyê ey kerdêne zerezîz biyêne, kewtêne xo ver.
Vera Silî de zî tu kîn û dişmentîya xo çinê biye. Enê rê qewetê
xo zî çinê bî. La zereyê xo ci ra weş nêbî. Coka yew ey rê nê-
xebetîyayne, nêşîyêne keyeyê înan. Dewijanê bînan ra pêro ma-
beynê xo rind bî, her kesî de rayîr ra şiyêne. Kamî bivatêne çi,
raştîye a biye. Raştîyê Xidî, waştîşê xo çinê bî. Coka tu tehm
nêgirewtêne. Eger o îradeyê xo bibiyêne bêguman ena cûye
dewam nêkerdêne. Ti vanê qey rojê xo kerdêne tamam. Seba ke
cûye ra destê xo şutbî, tu çî nêwaştêne. Îsyanê xo vera cûye de
bî û beno ke bi eno tewir nîşan dayne. Seke ma vacîme, madem
henî yo, ez zî to nêcûyena. Yan binkewtîşê xo qebûl kerdbî, yan
zî aya ke cûyayne bêhêvîfî biye.

Xidî êdî hamnan zimistan çar mewsimî xebetîyayne. Roja ke
keyê xo de bivindertêne çinê bî. Tenya seba rakewtene ameyne.
Ge-ge seba ke çay girênayne locina xo dû kerdêne. Xênca enê
tu nîşanê cûye keyeyê ey de çinê bî. Ocaxkoro ke ameyne vatiş
eno bî.

Ê Xidî, hem bedenê xo hem rihê xo mûsayeyê xulamîye bî.
Fikrê xo zî, bedenê xo zî ê şarî bî. Eger fikrê merdimî yê şarî bo,
merdim bi xo nêfikirîyo, merdim beno xizmetkar û xulamê şarî.
Yanî kerdene zî biyêne yê şarî. Fikir ê kamî bo, kerdene zî yê ey
a. Qederê merdimî zî wina biyêne. Bi xo ne çiyê xeliqnayne, ne
qîrar dayne ci, ne zî kerdêne. Çi da ci, ci ra va çi, ey zî o çî ker-
dêne. Çi bar da ver, o kerdêne piştîya xwu ser. O êdî xulamê
dewe bî.

Rehetîya enê çî zî estbiye, goreyê qîrar û qeydeyanê şarî
rayîr ra şiyayîş, xo rayîr ra berdiş ra rehetêr bî. Hewce bi fikirî-

yayiŝî çinê bî, axirî herinda ey de yewo bîn fikirîyayne. Ci ra vatêne, ê zî kerdêne. Yew cûya çiqas rehetel! Kamî rew berd, ey rê xebeŝîyayne. Bi waŝtena Xidî zî nêbiyêne. Yan zî ma vacîme, kamî heqê emegê ey zêde da nê, kamî rew berd, ey rê xebeŝîyayne. Dewijan ge-ge seba ke Xidî biberê kar, yewbînan ra misade waŝtêne. Vatêne "Wa meŝte ma rê bêro." Eyê bînî vatêne "Wa bîro zî ma rê bêro." Yanî herinda ke Xidî ra bipersê, înan bi xo mabeynê yewbînî de kerdêne dore.

Xidî merdena maya xo ra dima êdî her çî eŝt zereyê xo. Her ke ŝiyêne biyêne bêveng, her çî qebûl kerdêne. Raŝtîye de xora tede biye la bi merdena maya xo rind bibî qayîm. Eger çiyêde xirab biyêne zî qebûl kerdêne la dejê xo zereyê xo de antêne. Û ê vatêne beno ke dejê mi fam kenê la kes hayî ro zereyê ey nêbî. Her kes derdê xebeŝnayiŝê Xidî de bî. Kesî nêzanayne Xid zereyê xo de çî cûyeno, çî hîs keno, çî fikrîyeno. Seba înan Xid bêrih û bêhîs bî. La o her çî zereyê xo de cûyayne. Ferq kerdêne, zanayne la îradeyê xo çinê bî. Her çî ra vêrdbî ra. Bê ar-manc cûyayne.

Xid wayirê çiyêk nêbî. Çiyê ke ŝarî dayne ci seba mirdkerdiŝê pîzeyê xo bî. Ey ra ver nêberdêne. Pîzeyê xo mird kerdene zî ey rê bes biye. Ê zêde kerdêne vila. Bêguman dewe de sey ey û heta ke ey ra feqîrêr zî estbî. La ê, seba xo xebeŝîyayne. Xulamîya înan sey Xidî nêbîye. Ê Xidî fikrê xo zî xulam bî. Vatiŝê "nê" yan redkerdiŝ kesayetîya ey de çinê bî. Çiyê ke ey ra ame vatene yan waŝtene, Xid nêŝkayne vaco nê. Coka destgîrewte zî nêbî. Eksê ci, ê destê xo zî kerdêne vila. Kom nêkerdêne. Ewro dîyêne ewro werdêne; seba, meŝte Heq kerîm bî. Yê Xidî cûyayiŝêko rojanê bî. Seba meŝte tu fikrê xo çinê bî. Tirba gestemerdiyan çinê bî. Homayî risqê her kesî dayne ci. Belê, ey tu baŝî nêdîbî la Homayî ra hêvîya xo nêbirnayne. Û tim bawerîya xo bi Homayî estbî. Bêguman ê her baŝîye yan xirabiye yew

armancê xo estbî. Her çî ey dest de bî û ey zanayne. Bêguman o seba Xidî zî çiyêk fikirîyayne.

* * *

Xid bibî yew ciwano xoser, xortêko semt û tîtal. Yewo kej û hemdê xo ser o bî. Xid hema ke kewtbî lingan ser, yanî dest bi geyrayîş kerdiş ra nat xebetîyayne, coka bedenê xo xurt bî. Merdena maya xo ra dima êdî nêşkayne pakîya laşê xo bikero, coka zêde sereyê xo nêşutêne. Kinc û laşê xo tim qilêrin bî. Erdîş û porê ey zî tim derg û têmiyankewte bî. La erdîşe şikîyayne ro ci. Yew hawayo sempatîk dayne ci. O zî xora bi enê halê xo qayil bî. Hamnanî dereyan de awe kerdêne xo ro, zimistanî bedenê ci rîyê awe nêdîyêne. La rindekîya xo enê qisûrê ey nimitêne. Kêmanîya xo bêkesîya xo bî, sewbîna yew ciwano xoser, semt û tîtal bî. Bi bejn bala xo, bi xurtîya bedenê xo bale antêne xo ser. La çî heyf ke bêkes, bêarmanc bî û fek xo ra veradabî. Cûye ra tu waştîşê xo nêmendbî. Tu çî ra tehm nêgirewtêne. Seke yeno vatene, cûye ra seba xo miradîyabî la estena xo seba şarî biye. Beno ke ferqê enê de bî la seba ke enê çî bivurno îradeyê xo çinê bî.

Xid bi eno tewir her roje xo ra kewtêne dûrî, çiqas ke şiyêne biyêne yê şarî. Seba şarî biyêne pîl, seba xo ti vana qey kor, ker û lal bî. Seba ey, waştîşê şarî gore rayîr ra şiyayîş, xo rayîr berdiş ra henî rehet bî. Coka biyêne xizmetkar, xulam. Qedero ke ci rê amebî nuştîş qebûl kerdbî, bêke tu îfîrazê xo ci rê bibo cûyayne. Bê îfîraz, vileyê xo kerdbî çewt. Sey pesa verê kardî. Belê, zafê dewijê xo zî wina bî la Xid înan ra zêde. Qeder seba înan rolê xo yê cûye de bêîfîraz kaykerdiş bî. Gureyê xo yê rojane kerdêne û netîce Homayî rê verdayne. Ferqê Xidî eno bî, bi ey kar dayne kerdiş. Bi îradeyê xo, bi fikrê xo, bi waştêna xo çiyêk nêkerdêne. Eke kesî o nêdayne şixulnayîş Xid bê kar û gure bî.

V

Xidî tewr zêde keyeyê Hesî xo rê nîzdî dîyêne. Hîna zaf keyeyê înan de mendêne, karê înan kerdêne. Ê Hesî hema-hema emrê Xidî de yew keynaya xo estbî. Xidî wexto ke a dîyêne vurîyayne: Rîyê xo huyayne, zereyê xo biyêne germin, biyêne merdimêko bîn. Wexto ke şiyêne keyeyê înan, bi waştîş, bi keyf û şabiyayîş şiyêne. Aîleya Hesî zî Xidî ra hes kerdêne. Eno heskerdiş zafê xo seba xebetnayîşê Xidî bî. La ancî zî bi weşê Xidî şiyêne, çimkî Xid heskerdiş ra mehrûm mendbî. Ne heskerdişê pîyî, ne heskerdişê maye estbî. Her di zî rew şîbî. Ena kêmayîye bi enê heskerdişê xerîban tamam kerdêne. Ci rê rind ameyne, xo baş hîs kerdêne. Wexto ke leyê Ceme de ci ra hes bikerdêne zereyê ey o werdêne, şermîyayne, nêzanayne se bikero. Eno heskerdiş biyêne sebeb ke înan rê hîna zaf bixebitîyo. Zafê reyan werd zî nêwerdêne û vêşanîya xo keye de ferq kerdêne. La bi xeyalê Ceme her çî xo vîr ra kerdêne.

Eke merdim raştîye biperso, zerrîya Ceme zî Xidî de biye la nêaftarayne yewbînî ra vacê. Belê, her kesî bi Xidî lexî û yarênî kerdêne, o xebetnayne; feqîr, saf, bêkes û belengaz bî, la heskerdişî sebeb pers nêkerdêne. Tu feyde yan zirar hesab nêkerdêne. Heskerdiş karê zerrîya merdimî yo. Xidî gama ke Ceme dîyêne zerrîya xo sey arwêşî eştêne, ê Ceme zî gunîya xo girêyayne. Heskerdişê Xidî normal ameyne dîyayîş la karê Ceme henî zêde zor û zehmet bî. Çimkî aye yewê xulam û bêkesî ra hes kerdêne. Heskerdişê aye qebûl nêbiyêne. Heskerdişo ke qebûl nêbo zerrîya xo de girewtîşî ra zêdetir dej dano merdimî. Para enê heskerdişî înan rê biyêne dejê zerrî.

Heskerdiş îradeyê merdimî teslîm gêno. Fikir bê bandor maneno. Hîsî aver yenê û çiyê ke merdimî îdare kenê êdî hîs ê. Çimî xênca yewbînî çiyêde bîn nêvînenê. Coka înan xetereyo

ke heskerdişê înan ser o estbî nêdîyêne. Coka seba heskerdişî vanê “Çimê eşqî kor o.” Nika çimê her diyan zî kor bibî. Anegoreyê mentiqî nêxebetîyayne. Mentiq, çiyoy feydeyin esas gêno. La heskerdişê Xidî de tu feydeyê Ceme çinê bî. Ne komel enê rê razî biyêne, ne zî aîle. Coka kesî bawer nêkerdêne ke Ceme Xidî ra hes bikero. La înan goş naynê zerrîya xo ser. Zerrî zî seba yewbînan dayne piro.

* * *

Ciwanê dewe gama ke betal biyêne leyê yewbînî de kom biyêne, kay kaykerdêne, suhbet kerdêne. Xid zî ge-ge leyê ciwanan de niştêne ro, suhbet kerdêne, goştarîya înan kerdêne, înan dir wext vîyarnayne. Teybetî zî goşê xo dayne qiseykerdişê eşq û heskerdişî ser, bi dîqet goştarî kerdêne. Labelê ge-ge enê suhbetan de nameyê Ceme zî vêrdêne ra. O wext Xid biyêne sûr la vengê xo nêkerdêne. Zereyê xo de waştêne ke fek û didanê eyê ke qalê Ceme keno bişkino. Zereyê xo ra gunî şiyêne la ancî zî bêveng mendêne. Newaştêne kes pê bizano ke o Ceme ra hes keno. A zereyê ey de biye. La ancî zî ena sûrbiyena Xidî biyêne sebeb ke xo bido dest. Coka ge-ge ciwanan yarenîyê xo bi Xidî kerdêne. Seba ke Xidî cewab nêdayne, înan yewbînî ra persayne vatêne “Xid kamî ra hes keno gelo?” Yewêde bînî reyna bi perse cewab dayne ci, vatêne “Keyê Hesî ra nêvecîno, nêbo ke Ceme ra hes bikero?” Ciwanî huyayne. Yewî vatêne “Xido, Ceme ra dûrî vindere lawo. A yê min a. Mi to ra va. Peydo mevace mi nêzanayne.” Xid bêveng mendêne. Sereyê xo nayne uşîra ke kerdbî miyanê qoranê xo ser. Tenya rîyê ey ke biyo sûr, bi rengdayiş qisey kerdêne. Kesê ke qisey kerdêne, nuçiknayne Xidî û vatêne “Hero ez to ra nêvana?” Xid seba ke nêvaco tamam bêvengîya xo dewam kerdêne. Ê bînî huyayne, kesî ihtîmalê çiyê winasî nêdayne. Înan gore mimkun nêbî ke Ceme Xidî ra hes bikero. La zerrî yê Xidî bîye, kame biwaştêne,

kerdêne aye. Raştîye de kesî Xidî ra hes nêkerdêne.

* * *

Keyeyî ware de bî. Rojêk lazim bî ke Ceme şêro dewe. Seba ke Ceme tenya nêruşnê, keyeyê Ceme waşt Xidî zî tey biruşnê. Zereyê her diyan zî heyecan ra girêya la hetê ra zî Xidî nêwaştêne şêro. Eke bişiyêne, Ceme ra se vatêne, se tenya mendêne? Leyê Ceme de tenya mendişî rê zerrîya xo senî deyx kerdêne? Nê nê, nêşiyêne hîna rind bî. Maya Ceme ra va “Heq bo ke karê mi esto. Ez nêeşkena şêrî.” Ceme matmayî qayîtê Xidî kerd. Çira nêwazeno tey bêro? Bi acizîye va “Nîno wa nîyo, ez zî tenya şina, ma kam mi weno? Ti vana qey ez rayîr nêzana...” Maye va “Tenya beno cigera mi? Wa Xid zî to dir bêro. Haydê Xidê min o delal. Ez gunîya xo kena lacê xo ra. Meşte waya xo dir şo.” Vatişê ‘waye’ bi Xidî cayê ey dabi zanayiş. Xid bêçare Ceme dir şiyêne.

A şewe hewn nêkewt çiman. Şodir wuriştî, piya kewtî rayir. Şopa yewîne biye ke piya û tenya şiyêne cayêk. Belê yewbînî dîyêne la qet tenya nêmendbî. Sereyê Xidî ver de, zere de gunîya xo girêyayne û heyecan ra rîyê xo bibî sûr, ziwane xo bibî giran. Ceme henî zêde bi xo bawer biye, ge-ge qayîtê Xidî kerdêne û bi enê halê Xidî huyayne. Ceme ci ra va “Xidir, ti qey nîya biyê sûr?”

Tenya Ceme ci ra vatêne “Xidir”. Aye ke vatêne “Xidir”, Xid, ti vana qey qalê yewê bînî kenê, henî mat mendêne. La vatişê nameyê ey qet nîya weş nêameybî goş. Hesret bî ke Ceme ci ra vaco Xidir. Ma “Xidir” hende weş ameyne vatiş?

Xidî qayîtê çimanê Ceme kerd. Rîyê Ceme, huyayişê xo, porê xo yo kilm ke kaleka çiman ra ameyo war, lewî û pîrnika ci, vileyê ci yo barî û gilor, derg û sîs çimanê Xidî ver de aliqîya.

Xid verdîya kemere ro, ame ra xo. Ceme ancî pê huyaye. Xid zî huya û va “Sûrbiyayişê mi zaf dîyar o?” Ceme va “Ya.” Xidî va

“Ez nêzana.” Ceme va “Qey ti nêzana?” Û huya, vatişê xo ancî dewam kerd, va “Ti mi ra şermayena?” Xidî va “Nê, qey bişermayî?” Ceme va “Ez çi zana, la mi rê henî ame. Baş o, to çira nêwaşt mi dir bêrê?”

Cewabê ena persa çiyê ke zereyê Xidî de yê bi Xidî dayne vatiş. Yan bêveng mendêne, yan cewabê nîmçetî dayne, yan zî zereyê xo ci rê akerdêne. Xidî cewabêko nîmçet da, va “Mi waştêne ez to dir bêrî la...” Tayê vindert, Ceme va “Êhê la?” Xidî dewam kerd va “La ez şermîyaya.” Û her di zî huyayî. Cemîla va “Qey mi to ra nêva ti mi ra şermayenê?” Xidî va “Nê, ez nêşermayena la çi zanena...” Ancî sûr bî û nêşka vatişê xo dewam bikero.

Oxro ke Xidî waştêne zereyê xo Ceme rê akero. Zereyê xo ra çî vîyareno yew bi yew ci rê vaco. Vaco û enê barî ra bixelesîyo. Raştî zî êdî ci rê giran ameyne. La hetê ey o tewr rind eno bî. Enê barê xo ra hes kerdêne. Ci rê hem derd bî hem derman. La hetêk ra zî lazim bî ke êdî biameyne vatiş. Enê ra rindêr firsend nêkewtêne dest. La o cesaret tede çinê bî. Eke nê, enê janî keyf-weşîye, bextewarîye dayne ci? Tenya estbiyayişê enê derdî bî ke cûye bi ey dayne hîskerdiş. Tenya bi enê derdî cûye ra hes kerdêne, ferqê ci de biyêne. La ancî zî waştêne bizano Ceme seba ey çi fikirêna, waştêne enê derdî piya piştî bikerê. La aye ra senî bivatêne? Gelo Ceme zî sey her kesî ewnîyayne ey ra? Heta nika kes seba kesayetîya ey nîzdîyê ey nebibî. Kamî Xidî dîyêne, kar-gure ameyne vîrî. Yewo bêrih bî. Belê, nîzdîbiyayişê aye cîya bî, la kesayetîya Xidî de ena ameybî xeliqnayîş. Û ey zî eno hem qebûl kerdbî, hem zî xo henî dîyêne. Hetê ra enê raştî, hetê ra zî derdê eşqî. Coka seba ey derdêko bêderman bî. La derdêko weş, semedê weşîya ey bî. Tekane manaya cûya ey bî.

Her perse û her cewabî serê çiyê ke zereyê ey de bî akere-

dêne. Bi zanayîş henî nêkerdêne, îradeyê xo dest de nêbî, çî kerdêne heyecanî bi ey dayne kerdiş. Ceme ancî ageyraye persa xo ya verîne ser û persa va “To çira nêwaşt mi dir bêrê, ma ez to wena? To ez tena sereyê xo ruşnayne, yan zî yewo bîn mi dir ameyne.” Xid peşmerîya la cewab nêda. Tayê vindet. Zereyê xo ra xeylê çî vêrdêne ra, la o cesaret tede çinê bî ke aya zereyê xo ci rê vaco. Ferqê mabeynê xo û aye de bî. Coka qet nêwaştêne xo bierzî rîsk. O cesaret kesayetîya ey de çinê bî. Armancê persanê Ceme zî fam nêkerdêne. Eke kaleka Ceme de bo, ey rê bes bî. Heta peynîya emrê xo eşkayne ena raywanîye bikero. Nika hende bextewar bî. La persê Ceme zî zor bî. Cewabê nîmceftî dayne ci. Vatêne “Ez se nêwazena to dir bêrî! La ez maya to ra şermîyaya” û bi xo zî bi enê cewabê xo huya.

Bineyke bêveng şiyî, ancî Ceme va “Xidir, tenyatîye, bêkesîye zor nîya?” Û bi ena perse Xid xeyalanê ey ra vet. Xidî cewab da, va “Ez mûsaya, belê zehmet o, la ez mûsaya. Tenyatîye seba mi reye esta qelebelixî ra rindêr a. Merdim ke mûsa ci, tenyatîye merdimî rê rind û rehet yena. Merdim goştarîya xo keno. Hevalê merdimî o tewr baş ancî o bi xo yo. Zerrîya mi çî waşt ez ê kena, oyo ke vera mi de vecîyo çinê yo. Oyo ke mi ra çiyêk vaco çinê yo. Raştî ci zêde waştîşê mi zî çinê yê. La ge-ge ez xo dir zî lej kena.”

Xidî hen va û peşmirîya, ancî dewam kerd va “La hetêk ra zî bêkesîya mi, tenya biyayîşê mi, hêvîyê mi şikîf, giranîyêk da mi ser. Goreyê xo şiklêk da mi. Ez ge-ge tenyatîye ra hes kena, ge-ge ci ra nefret kena. Yanî tenyatîye hetêk ra rind a, hetêk ra zî xirab a. Yanî psîkolojîyê merdimî gore vurîna. Ge rind a, ge xirab a. Sey qelebelixan. Merdim ge wazeno tenya bimano, ge tenyatîye ra terseno û remeno.”

Ceme kewte miyan, va “Yanî merdim mûseno ci?” Xidî va “Ya.” Ceme va “Ez bi xo, ez vacî, ez nêeşkena tenya bicûyî. Ten-

yatîye zor a.” Xidî va “La merdim ke mecbûr mend, xo dano ra ci. Çimkî tu rayîro bîn çinê yo. Ez zî nêwazena la ez mecbûr a.”

Ena reya verîne biye ke Xidî aya zereyê xo yewe rê akerdêne. Hîs kerd ke sivik beno. Ceme mana heqdayîşt de sereyê xo hejna û dewam kerd va “Qet xeyalê to estê, ti çi xeyal kenê? Mesela, wexto ke ti tenya manenê...” Xidî va “Ma bê xeyal beno?” Û huya, dewam kerd va “La xeyalê bêmana yê. Tu raştîya xo çinê ya. Ge-ge rojê vîyarteyî yenê mi vîr, xeyalê raştî ey ê.” Ceme va “Ez vacî maye û pîyê to kewenê to vîrî, henî nîyo ma?” Xidî va “Hem zî zaf.”

Zerrîzîyîya Xidî xo dayne rîyê ey ro. Va “Mi pîyê xo nasnêkerd, diserrîya mi de şîyo rehma Homayî. Coka, zêde nîno mi vîr. Rîyê ci nîno mi vîr. Maya mi tim qalê ci kerdêne, ci rê berbayne. Zereyê aye de sey yew kula ke qalik nêgirewto bî. Qet nêmuşa merdena ey. Merdimêko rind biyo. Maya mi ra heskerdo. Zereyê aye qet nidejnayo. Dewijî zî henî vanê. Merdimêko xebatkar û rind biyo. La maya mi zaf kewena mi vîrî. Tim yena mi vîrî. A bibîyêne, zaf rind biyêne, la çinê ya.”

Ceme va “Belê, maya to ke bibiyêne nika her çî seba to ciya bî. Seba maya to vanê zaf rind û rindeke biya.” Xidî va “Zaf rindeke biya, la çi feyde, Homayî mi ra zaf rew girewte.” Ceme va “Xidir, mi nêwaşt zereyê to bidejnî.” Û Ceme zî bîye zerezîz. Xidî va “Xora mi her çî qebûl kerdo. Qederê mi zî eno tewir ameyo nuştîş. Kam zano, Homayî çira mi ra girewtî û ez tenya verdaya.”

Seba ke dewijan eno sey qeder û kerdişê Homayî dîyêne û Xidî ra zî henî vatêne, Xidî zî henî qebûl kerdbî. Kerdişê Homayî dejê zereyê merdimî kerdêne kemî. Homayî ci ra girewtbî û Xidî rê ena tenyatîye waştbî. La Ceme eno qebûl nêkerdêne. Ci ra va “To her çî Homayî rê verdayo. Seke yeno qiseykerdiş, ma heşnayo ke pîyê to kemere ra perayo. Maya to zî, xora ma zane-nîme. Yanî ez vacî qeder nîyo. Her çî destê însanî bi xo de yo.

Yanî, yew bi qeza yew bi îradeyê xo merd. Qey çira maye û pîyê to bigêro? To se kerdo bi Homayî? Henî mefirkîye. Belê beno ke qeder bo, la o qederê inan bî, ti zî qederê xo bicûye. Heyat dewam keno. Yew fikro winasî tu feyde nêdano to.”

Xidî qayîtê Ceme kerdêne, senî rindek bîye. Weş qisey kerdêne. Goşê xo Ceme ser o bî, mezgê ci de rindekîye û xeyalê Ceme estbî. Ancî zî cewab da ci, va “Qey înan ez tenya caverdaya? Sûcê mi çi bî?” Ceme erd ra yew laya vaşî qerifna û mûsna Xidî. Dima, persa va “Gelo eno vaş seba çinayî yo? Gelo seba ke heywanî biwerê rûyeno? Seba xo tu manaya ci çinê ya. Yanî seba yewêde bînî reseno. Eke henî nêbîyêne çira tewir bi tewir vaşî estê? Eke ma ziwanê ena laya vaşî bizanayne, beno ke ma yew vateyo winasî biheşnayne ke vano ‘Çira ez?’ Mi ra biwatêne ‘Miyânê hende vaşî de çira to ez qerifnaya?’ Sûcê ena qırşe çik bî? Henî nîyo ma? Ez vinderta vinderta, mi ena qerifna. Yanî, ez wazena vacî, beno ke ma sebeb nêzanenîme la her çî bi mana yo, sebebê ci esto. Bawer bike, seba cûye, erjaye biyayişê ma û ena laya vaşî yew o. Tek ferqê ma eno yo ke ma ferqê enê çiyî de yê. Ma fikirîyenê. Însan bi mana geyreno. Însan wazeno fam bikero. Perskerdişê to zî enê ra yo. Ti hîna nêqerifîyaya. Rew şiyayişê maye û pîyê to bêşansîya to bî. La aqilê to ke tim înan de bo û ti înan de bimanê, ti cûye ra zewq nêgêna. Ez to ra vacî. Çiyê ke biyo, ti êdî nêeşkenê açarnê. Înan de memane. Ez nêzana ez nîya fikirîna. Lazim o ke ti vera cûya xo de nêvînderê.”

Beno ke Xidî zêde fam nêkerdbî la qiseykerdişê Ceme ci rê weş ameyne. Va “Vateyê to beno ke raşt bê. Vatişê to ca der ê. La ez tersena, yanî hêvîya mi şikîyaya. Wexto ke ez fikrîyena, ti zana çi mi terseno?” Ceme va “Ti çinayî ra tersenê?” Ceme va “Tenyatîye ra. Çiyânê xiraban ra. Maye û pîyê mi ez rew caverdaya. To pers kerd, tenyatîye zehmet a. Bêkesîye merdimî ters-

na, hêvîyanê merdimî şiknena. Ez û maya xo, yanî ma qewet dayne yewbînî. Ma rind bîme yanî. La dima... Ez nêzana la ez vana qey eger ez keyfweşîyêk bicûyî çiyê xirabî yenê mi ser de. Coka koyî, heywanî, tenyatîye mi rê henî zêde rindêr a. La bêkesîye merdimî tersnena. Merdimî mi tersnenê, ez çî wext înan ra xirabîye bivînî, ez tersena. Belkî eno sebeb ra mi her çî ra destê xo şutê. Ez nêzana yanî.” Ceme va “Mi to de qet kîn, nefret, hêrs yan zî hîsê sey nînan nêdîyê. Ti însanêko halê xo de û milahîm ê. La ez vacî, sebebê enê, ti tersenê ke însanî to bidejnê. Ti ‘xo biyayîş’ ra tersenê. Coka ti rind ê. Oxro ke ti tersenê.”

Xidî vengê xo nêkerd. Beno ke raştîya ey daybî rîyê ey ro. Ceme seba ke mabeyn nerm bikero, seba ke zerezîzîya Xidî tayê vila bikero, bi peşmirîyayîş va “Ti mi ra zî tersenê?”

Enê suhbetî Xidî bineyke rehet kerdbî, heyecanê ci şîbî û nika henî rehet qisey kerdêne. La ancî zî tayê bi şerm va “Ez çî ra to ra bitersî?” Ceme va “To va ya, însanî mi tersnenê.” Xidî va “Nê, ez to ra nêtersena.” O zî huya. Bineyke vindert, eke cesaretê xo kom kerd, dewam kerd va “Ti zana Cemîla, ez tenya to ra nêtersena. Eksê ci, tewr zêde ez leyê to de xo rehet, zerrîya xo aramîye de hîs kena. Ti mi rê rind a. La tersê min o tewr pîl eno yo ke ez to vindî bikerî. Çiyê balkêş ez çî ra tersena, o yeno mi ser. Çiyê ke ez wazena nê, çiyê ke ez ci ra tersena benê. Ez nêzana la ez biyananê başan ra zî tersena.” Ceme va “Senî yanî?” Xidî va “Yanî ti vana qey çiyane rindan ra dima xirabîyêk yena. Ez zana ge-ge huyayîş bîle mi tersneno. O wext, ez vana Homa seba mi çiyê xirab fikirîyeno” û bi vatişê xo huya. Dewam kerd va “Vanê merdim çî bi dil, zerrî ra biwazo, o beno. Yanî henî aseno ke tersê to goreyê waştîşanê to zêdetir zerrî ra yê. Ez vacî waştîşê to zêdetir xeyal ê, yanî ti bi mezgê xo wazenê neke bi zerrîya xo. Eke waştîşê to zî bi zerrî bê, ez bawer kena ke ê zî benê.”

Xidî sereyê xo hejna û va "Beno ke ti raşt vana." Ceme qîseykerdişê xo bi perse dewam kerd, va "Bawerîya to bi Homayî esta?" Xid bineyke fikirîya û va "Esta. Ge-ge sereyê mi de persî bibê zî, bawerîya mi esta." Ceme va "Se yanî? Merdim yan bawer keno yan zî nêkeno. Sereyê to de senî persî estê?" Xidî va "Homa yewo baş o, henî nîyo ma?" Ceme huya û va "Ez nêzana, ma yewbînî nasnêkebê." Xidî va "Yanî henî yeno vatene. Madem çimeyê rindîye yo, enê çiyê xirabî qey benê? Qey vernîya înan nêgêno?" Ceme va "Belkî tenya çimeyê rindîye nîyo. Ê xirabîye yo zî." Û huya, dewam kerd va "Rindîye û xirabîye goreyê kamî? Yanî çi de başî yan zî xirabîye esta, ma nêzanê ke. Çiyê rindî vîstikêk ra dima beno ke bibê sebebê çiyê xirabî. Yan zî eksê ci, çiyê xirabî belkî bibê sebebê başîye. Yanî ma nêzanê." Xidî va "Ti vana ena nêzanîye zî Homayî ra yena?" Ceme dewam kerd va "Seba tayîne nameyê xo beno Homa, la xora çiyê verîn, semedê eyê ke ey dima ra yeno yo. Yanî, girêdayeyê yewbînî yê. Eke Homa bibo zî nêbo zî netîceyî benê sebebê çiyê bînî. Rindîye zî xirabîye zî, enê dîyar kenê. Tena sereyê xo çiyê rind yan xirab nîyê." Xidî persa va "Kam qîrar dano?" Ceme va "Tabî kî wext." Xidî va "Senî yanî wext?" Ceme va "Her çî bi wext beno. Xeliqnayox wext o. Tu çî bê sebeb nêbeno. Her çî bi wext beno." Xidî va "Labelê ez nînan Homayî ra girê dana. Yanî her kes henî vano, ma zî henî mûsayê. Mi wext to ra heşna." Ceme bi peşmirîyayayiş va "Her kesî nameyêk nayo nêzanayişê xo ra." Xidî huya, va "Ti zî ci ra vana wext. Coka çiyê rind ke bî, ez vana herhal enê dima o xirab yeno û eno zî mi tersneno."

Ceme bi baldarî Xidî goşdarî kerdêne, o seke aseynê hen nêbî. Fikrê ey zî estbî. Seke qalê ci kerdêne zî nêbî. Ceme persa va "Madem henî yo, çi ra rindî xirabîye biyarê?" Xidî va "Ez nêzana la çiqas çiyê rind ameyo mi sere, ê ra dima yew çiyê xirab

zî ameyo.” Ceme va “Tim henî nêbiyo la to rê henî yeno. Yanî çiyê ke aqilê to de mendê, xirab ê. Û ti nînan Homayî ra girêdana.” Xidî va “Ma kamî ra girêdî?” Her di zî huyayî. Xidî dewam kerd va “Ma çi qewîmiyeno, her kes ê ra zano.” Ceme va “Seba ke ti bawer kenê coka mi to ra pers kerd.” Xidî va “Mi va ya, bawerîya mi esta. La ge-ge merdim çi zano, vano eger Homa bibo gereka eno nebiyêne. Sey enê. Xirabîye ke ameye bawerîya mi bena kemî. Ez pers kena ke çira mi rê nîya keno? Yanî ge-ge ez ey ra tersena, la ge-ge zî ey ra hes kena. Eke ti raştîye pers kena, çiyê xirabî bawerîya mi kemî kenê. Seke merdim bawerîya xo bî yewî ano û o bawerîya merdimî şikneno, henî. La ez xo xo de zaf ser o fikirîyena. Labelê esto. Yanî gereka bibo. Ez nêzana yanî.” Ceme va “Henî aseno ke ti yew bawerkerdoxo sexlam nîyê.” Û bi Xidî huyaye, dewam kerd va “La mi henî fam kerd ke bawerîya to girêdayeyê menfîetê to ya. Eke rindîye bêro to ser, Homa zî esto û rind o. Eke xirabîye bêrê to ser, Homa eger bibo zî yewo xirab o, yan zî çinê yo. Mi wina fam kerd.” Xidî va “Yanî, çiyêko winasî yo. Mesela, eke ez bawer nêkerî, ez vana mi ceza keno. La ez ke tenya menda, ez ser o zaf fikirîyena, ez vacî ma bi xo ê keme est, yan zî keme çinê. Yanî estbiyayişê xo zî çinêbiyayişê xo zî girêdayeyê merdimî bi xo yo. Ez vajî esto, esto. Ez vajî çinê yo, çinê yo. Estbiyayişê xo zî çinêbiyayişê xo zî mi dest de yo. Yanî to raşt va, ez menfîetê xo gore vana esto yan çinê yo... La lazim o ke yewo mesûl zî bibo. Henî nîyo ma? O zî Homa yo. Eger esto, ez zana mi ra hes nêkeno. Coka ez ci ra tersena.” Ceme va “Ti senî zana ke to ra hes nêkeno?” Xidirî va “Ma kanê, heskerdena xo ena ya?” Ceme va “Yanî, eke Homa bibo, qey îlla ke yewo rind bo, beno ke yewo xirab o, yan o zî sey însanan hem rind hem xirab o. Madem çimeyê her çiyî yo û hem cenet hem cehenemê xo esto, hem zî cayê îşkenceyanê giranan o. Seba yewê rindî zêde nîyo? Xirabîyê dinya leyê

ezabê ey de behsê ci nêbena. Seke vanê, rind nîyo. La mesela, Homa nîyo ez to ra vacî, to xo verdayo ra, to her çiyî ra destê xo şuto”

Xidî va “Heyatî ra tu hêvîya mi nemenda. Mi zaf kêmi şabi-yayiş dî, coka ez ci ra tersena. Zaf huyayiş bile mi terseno.” Ceme persa va “Ti seba meşte zî tersenê?” Xidî va “Se yanî?” Ceme va “Ewro ti zaf huyayî.” Ceme bi peşmirîyayiş pers kerdbî. Xid zî huya. Va ti “Raşt vana, ez ewro zaf keyfweş a, ti mi rê zaf rind a. Reya yewîn a ke ez leyê yew keyneke de wina rehet qisey kena. Ê ez zaf zî huyaya. Homa açarno xeyrî ser, çiyoy xirab nêbo.” Ceme va “Qey bibo Xidir? Enê fikrî sereyê xo ra veje.” Xidî va “Temam. Enê ra tepîya, seke to va, ez henî kena.” “Soz?” “Soz...”

Her di zî huyayî. Ena rey Xidî persa va “Bawerîya to esta?” Ceme va “Nê Xidir, bawerîya mi çinê ya. Yanî.ge-ge sey to bawerîya mi pê yena la ez vacî o zî ters ra yo. Yan nê, bawerîya mi çinê ya. To raşt va, o tersê zereyê ma yo. Ma bi xo ey vira-zenê. Seba ke ma bieşkê sey komelî bicûyê. Yanî ez vacî Homa exlaqê komelî yo. Yanî, wijdanê ma yo. Enê ra ciya çiyoy bîn nîyo Xidir.” Xidî veng nêkerd, sereyê xo hejna. La vatişê aye goşê Xidî de mendî. Xidî va “Ti nameyê mi se weş vana, xênca to kes mi ra nêvano Xidir. Ti mi ra qey nêvana Xid?” Ena rey Ceme sûr biye la rew ameye xo, va “Xidir yew nameyo weş o coka, ez qey vacî Xid?” Xidirî va “La tenya ti vana. Eno zî mi zaf şa keno.” Ceme va “Eno şabi-yayiş to nêterseno?” Xid huya. Va “Belê, terseno.” Ceme va “Çi ra?” Xidî va “Ti zî rojê vana Xid.” Ceme va “Ez nêvana.” “Ti vana.” “Ez nêvana.” “Ti vana...”

Ceme persa va “Ti çi zana? Ez qey vacî Xid?” Xidî va “Ez cayê xo zana.” Ceme va “Mi het ti Xidir ê.” Xidî va “Ez Xid a, rojê to het de zî bena Xid.” Ceme va “Ti mi de Xidir manena.” Enê ce-wabî Xid şa kerd, hende ke waşt bifiro. Laşê xo rihê ci rê teng

ame. Bawerîya xo bi goşanê xo nêame. Gelo çiyê ke heşnayne raşt bî. La ancî zî seba ke enê vateyanê aye biheşno, seke bawer nêkeno, persa va “Heta çi wext?” Ceme va “Ez heta peynîya emrê xo zî vana Xidir.”

Êdî perrê Xidî veciyaybî, zereyê xo de firdayne. Ma hisê wî nasî zî estbî? Qayîtê Ceme nêkerdêne la a zereyê xo de hîs kerdêne. Gelo aye zî ey ra hes kerdêne, coka nîya qîsey kerdêne? Coka ci ra vatêne “Xidir”. La tersayne, eke henî nêbo. Ceme dewam kerd, va “Ez çira vacî Xid, Xidir nameyo weş o.” Xidirî va “Belê Xidir nameyo weş o, la ez...” Vîndet, nêzana peynîya vatişê xo biyaro la fam biyêne ke vatişê xo yo. Ceme peynîya cumleya Xidî tekrar kerde û ci ra pers kerd va “Belê, ti?” Xidî va “Kes mi ra nêvano Xidir, Xid bêkesîya mi, feqîrîya mi, xulamtîya mi, saftîya mi, qicîya mi... ez çi zana Cemîla, yanî bêqîmetbiyayîşê mi nîşan dano. Qicekîya mi ra nat mi ra vanê Xid. Ez mûsaya, coka Xidir mi rê xerîb yeno.” Ceme va “Ziwanê ma wina yo, coka vanê Xid.” Xidî va “Raşt a, la seba mi cîyatîya xo esta. Ti zî zana la ancî zî ez vacî. Mesela, pîyê to ra vanê Hesê Alê Usî, ê Hesî yew giranîya xo esta, Hesên zî vanê, Hes zî vanê la giranîya Hesî esta.” Ceme va “Temam, raşt a, la ez to sey her kesî nêvînena. Enê bizane.”

* * *

Rîyê Xidî huya. Şîrgermîya gunîya xo hîs kerde. Tîjî biye. Yew hewayo akerde. Hewrî dûrî ra serê koyan ra sey pemeyî aseynê. Sipîyêko giran ke verfe hende sipî nêbî. Awe herikiyayne, pak û serdin. Dormeyê awe kesk, miyanê vaşî de vilikê reng bi rengî. Kesk, çeçer, sipî, sûr û rengê mabeynê nînan de. Vengê awe û pelê sipîndaran. Vengê çûçikan û mêşan ke yew vilike ser ra perayne yewna vilike ser. Ê cincinikê reng bi rengî. Seba Xidî ê cayî nika sey cenetî bî. Ti vana qey enê cayî newe dîyêne. Înanê ke dîyêne tenya çimî nêbî. Hîsan bi merdimî

dayne dîyene. Xidî enê cayî qet nîya nêdîbî. Eno rayiro ke her nuqtaya ci herinda sewlanê Xidî tede estbî, ma hende rindek bî? Boyêka weşe ameyne pîrnika ci. Heyat, cûyayiş çiyêde rind bî. Heskêrdîşî zereyê Xidî germin û hîşyar kerdbî. Nika waştîşê Xidî eno bî, wa eno rayîr û ena raywanîye qet nêqedîyo! Xidî zereyê xo de Homayî rê şîkur kerdêne. Seba ke ena roje bi ey daybî cûyayiş, hezar rey şîkur kerdêne. Bextewerîya ke vatêne çiyêde winasî biye herhal.

Ceme va "Ez to ra enê vacî, ti bi xo enê xo rê kenê. Belê, êyê to ra qicî zî to ra vanê Xidî la ti bi xo sebebê enê ya. Eger ti xo sey vatena xo qic û saf nêzanê û nêvînê, kes to ra henî nêvînenê. To enê çiyî kerdê kesayetîya xo. Hurmetê to to rê çinê yo. Ti tersenê. Yanî bîngêyê enê çiyî ti bi xo yê."

Xidî vengê xo nêkerd. Xidî hende lez çiyêk rê îfraz nêkerdêne. Zereyê xo de qebûl nêkero zî fek ra nêvecîyayne. Raştîya xo çinê bî. Kamî vatêne çî, raştîye a biye. La herçiqas Ceme biameyne ey ser zî aye raşt vatêne. Coka tenya sereyê xo hejna.

Ceme va "Xidir" û ancî Xidî ard ra xo. Xidî qayîtê Ceme kerd. Porê aye hetanî serê milî ameyne. Kilm û duz bî. Kaleka çimanê aye ra rişîyayne. Yewa reng genimî û çim qehweyî bîye. Beşna xo kilm bîye. Şalwarê çîçeginî kerdbî xo payanî û yew fanîlayo sûr ser de dabi xo ra. Sewlê naylonî yê keskî lingan de bî. Çimê Xidî de rindekîya bêemsal bîye. Rindekîye tenya laş û rîyê aye de nêbîye. Rindekîye çimanê aye de biye. Wexto ke qayîtê zereyê çimanê Xidî kerdêne, ti vana qey enerjîyêk rişnayne û Xidî girewtêne binê bandora xo, biyêne esîrê ê çiman. Çi kerdêne enê ewnîyayişî kerdêne. Xidî bi rîyo peşmirîyaye cewabê vatişê Ceme da, va "Vace." Ceme va "Ti kamî ra hes kena?"

Aye yew persa ke o nêşkeyne raşteraşt cewab bido, yew persa zore persaybî ke nêşkeyne cewabê aye ra zî biremo. Xidî va "Ez?" Ceme bi rîyo peşmirîyaye va "To çim ra zî qet çiyêk

nêremeno. Kes leyê ma de esto? Helbet ti." Her dî zî huyayî. Bi-neyke rehetîye ameye Xidî, va "Ez..." Ceme va "Ya, ti." Ceme bi peşmirîyayîş vatbî. Huyayîş şikîyayne rîyê ci. Didanê xo yê sipî binê lewanê sûran de bereqîyayne. Xidî va "Ez... Se vacî yanî... Kes çinê yo." Ceme va "Senî kes çinê yo. Merdim helbet jûye ra hes kenq." Zerrîya Xidî ca ra vecîyayne. Çiyê ke zereyê xo ra vî-yartêne bivatêne, qelb ra şiyêne. Coka kerdêne ke enê persan ra biremo. Eke nêvatêne, rindêr bî. Eno heskerdiş zerrîya ci de bimendêne rindêr bî, vatîş zehmetêr bî. Xidî va "Yanî, kam mi ra hes keno ke!" Ceme va "Ez ê nêvana, yanî zerrîya to de kame esta?" Xidî va "Persê to zaf zehmet o." Ceme va "Ti çi ra nêwazenê qisey bikerê?" Xidî va "Nê nê. Neke ez nêwazena qisey bikerî, la nika ez vacî se..." Ceme seba ke cewab bigêro, bi israr bîye, dewam kerd va "Mi seba Mele heşnaybî, gelo raşt a?" Xidî matmende va "Mela Alîyî?" Ceme va "Ya." Xidî va "Çiyê winasî çinê yo." Ceme va "Ez nêzana, mi henî heşnayo." Xidî va "Çiyê henîn çinê yo, bawer bike." Ceme va "Êhê, ma kame zerrîya to de esta?" Xidî tu rayîr nêdî, mecbûr cewabê ena persa Ceme da. Çimkî a bi israr bîye. Xidî va "Mi to ra va ya, ez tayê çijan ra tersena. Mesela, ez nika ê zereyê xo vacî, ez seba to zî bena Xid. Ez mevacî rindêr o." Ceme va "Mi to ra va, ti seba mi tim Xidir a. Seba cewabê to nêbena Xid. Yanî rehet be." Xidî yew nefeso xorîn ant, bi vengêko heyecanin vateyê ke zerrîya xo ra ameyne vatî. Va "Eke ez raştîye vacî, ez tenya leyê to de rehet a, leyê to de bena şa. Ez ke leyê to ra şêrî, ti vana qey mi de çiyêk beno kemî. Yanî eke eno hîsê heskerdene bo..."

Didilîye de mend ke vaco yan nêvaco la fek ra vecîya, va "Ez... Ez to ra hes kena." Lewê xo lerzayî, ena cumle fek ra senî vecîya, ê zî nêzana û kerd ke raşt bikero, va "Yanî şaş fam meke..." Û nêşka peynîya vatîşê xo biyaro. Çiyê ke bibî, êdî bibî, fek ra vecîyaybî.

Ceme vinderte û qayîtê Xidî kerd, Xid zî vindert la çimê xo erd de bî, tersa. Seba vateyo xirab biheşno, goşê xo amade bî. Nêeşkayne biewnîyo Ceme ra. Bi eno vate yew xetaya girse kerdbî. Hende huyayiş ra dima gereka yew çiyî xirab bibîyêne. Ê zaf rew bî. Ceme va “To va çî?” Xid bibî sûr û areq da. “Mi to ra vatbî...” Ceme va “Ti mi ra hes kenê?” Xidî vengê xo nêkerd, se vaco nêzana. Tenya sereyê xo manaya erê de hejna. Nêeşkayne qayîtê çimanê Ceme bikero. Sereyê xo ver de bî. Ceme va “Ez zî to ra hes kena.” Ê pilosîya Xidî ro la Xid mat mendbî, nêzanayne se bikero. Pilosîyayişê Ceme ke derg ant, ê zî destê xo eştî miyaneyê Ceme. Hîsê bêtarîfî cûyayne.

Hewn bî yan zereyê hewnî de hewn dîyene? Xeyal yan raştîye de cûyayne nêzanayne. Enê çiyê ke ameyne cûyayişê raştîye nêbî, eserê xeyalanê ey bî. La nika raştîye de cûyayne. Zereyê hîsanê bêemsalan de bî, şaş û mat mendbî. Ma biyayişê enê çiyî mimkun bî gelo? Ma yewe Xidî ra zî hes kerdêne? Hem zî keynaya ke xeyalê ey xemelnayne biye. Nika miyanê hermanê ey de biye û sereyê aye qefsingê ey de bî. Nê nê, xeyal bî. La sîneyê xo ginayne yewbînî ro, çîçikê aye hîs kerdêne, nefesê aye o germin ke ginayne vileyê xo ro, hîs kerdêne. Boya porê aye antêne zereyê xo. Boya tu vileke hende weş nêbî. Eno xeyal nêbî, raştîye bi xo biye. Labelê fikrê xo de rojêk cûyayişê ena raştîye qet nêfikirîyaybî. Çimkî mimkun nêbî. Zanayişê ey de bî ke kes Xidê bêkesî ra hes nêkeno. La aya ke nika vîrana ey de biye, xeyal nêbî, bi goşt, estik û bi rih raştîye biye. Xwezila o cesaret, a wêrekîye tede bibîyêne bieşkayne xeyalê xo biardêne ca. O cesaretê xo çînê bî coka gama verîne Ceme ra pawitêne. La ena şope zereyê hermanê Xidî de zerrîya Ceme eştêne.

Xidî va “Ti raşt vana Cemîla, ti enê Xidê feqîrî ra hes kena?” Ceme va “Belê ez hes kena, hem zî zaf.”

Ma goşanê Xidî vateyê nîya weşî heşnayne? Bawer nêkerdêne, gelo hewn bî, Ceme pê lexî kerdêne? Ma enê hermeyî, ena boya weşe, ena germinîye hewn bî? Gelo aya ke miyanê hermeyanê ey de bî, Ceme bî? Tehmê nîya weşî zî estbî? Nêwaştêne Ceme raverdo.

Xidî va "Cemîla, ez to ra zaf hes kena." Ceme va "Ez zî to ra." Xidî va "Ez hîna bawer nêkena, eno raşt o, yan xeyal o, gelo miyanê hermeyanê mi de ti ya?" Ceme va "Raşt a, ez a."

Xidî lewî nayne porê aye ro û boya aye antêne zereyê xo. Hewn nêbî. La nêwaştêne ena raştîye, eno wext bivîyaro. Eger Homayî ê bi eno tewir bikerdêne kemere, bêguman îtirazê Xidî nêbiyêne. Nêwaştêne ena vîstika cûya xo biqedîyo. La wext vîyartêne û ê her vîstike qedênayne.

Ceme hermeyê xo vileyê Xidî ra verdayî ra, va "Haydê ma şîme kes-mes ma vînen!" Rîyê her diyan zî huyayne, bextewarîye cûyayne. Destê yewbînî pêgirewt û şiyî. Her di zî bextewer bî, la seba Xidî yew çiyê neweyî dest pê kerdbî. Va "Ez hîna bawer nêkena, ti raşt mi ra hes kena?" Ceme va "Heta ke ti bawer bikerê, ya ya ya..."

Xid ewnîya û huya, çimê Xidî bereqîyayî. Ceme va "Ti çi ra bawer nêkenê?" Xidî va "Ez nêzana vacî çi... Yanî çiyoyinasî qet sereyê mi ra nêvîyarto. Mi vatêne kes mi ra hes nêkeno." Ceme va "Yanî yewa bîne to ra bivatêne, to qebûl kerdêne, henî yo?" Ê ters-ters qayîtê Xidî kerd. Xid huya, destê Ceme bineyna şedêna, va "Mi va ya, zerrîya mi de tenya ti esta."

Xid keyfo winasî nêcûyabi, seba xo çiyoyinasî, bêtarîf bî. Tenya ciwanan ra heşnabî ke heskerdiş çiyoyinasî senîn o. La nika ferq kerd ke qalkerdişê înan ra zî weşêr o. Xidî erd hîs nêkerdêne, ti vana qey firayne. A vîstike de ey ra bextewer kes çinê bî. Eşqayne seba desto ke destê ey de bî canê xo bido. Rîyê Xidî yo ke huyayîş nêdîbî, nika ci ra peşmirîyayîş kêmi nêbiyêne.

Ti vana qey lewê Xidî hetê corî ser zemq kerdîbî. Ceme ewnîyayne, qayîtê destê zereyê lepê xo kerdêne, mat mendêne. Xidî va "Ti raşt mi ra hes kena?" Ceme zî huyayne, va "Ti çira mi ra bawer nêkenê?" Sebebî zaf bî la Xidî tenya bi peşmirîyayiş cewab da. Dinya, heyat ewro ciya bî. Roj, keskayî, vilikî... Rayîrê mabeynê dewe û wareyî ciya bî. Gezrayiş qet hende weş nêbibî. Xwezila qet nêqedîyayne.

* * *

Ena roje seba Xidî biye sey miladî. Xidê verî şî, yewo bîn ame herinda ey. Rîyê xo huyayne, qisey kerdêne, yarenîye kerdêne, porê xo şane kerdêne, xo pak girewtêne, kincê temîzî dayne xo ra. Tek ferqê xo, wexto ke şiyêne keyeyê Hesî zêdetir şermîyayne. La wextê xo yo zêde sey verî keyeyê înan de vîyarnayne. Yewê bînî ke seba karî veng dayne ci vatêne "Karê mi esto" û nêşiyêne. Dewijan êdî seba Xidî vatêne:

"Dê biewnîyê sêwîyî ra, mirdî werdo, êdî nîno."

"Eke pîzeyo veyşan mird bî, êdî kesî nasnêkeno."

"Ez vacî Hesî eno seyek xo rê xulam girewto, xênca înan nêşino keyeyê kesî."

"Semedê Ceme yo. Henî aseno. Hela ti Xidî de nîyade! Wextê ey zî ame!..." Û huyayne.

"Qet mevacê, Ceme xo rê yewo rind dîyo..." Û ancî huyayne.

"Nê, Ceme qet ê seyekî ra ewnîyena, ez qet bawer nêkena."

"Ti bawer meke." Û huyayne.

"Beno beno, qet mehuyê. Xid êdî nîno. Se beno, bi ma beno."

"Pîzeyê nînan ke bî mird, kirê nînan wurzeno. Gereka merdim pîzeyê nînan mird nêkero ke pîzeyê xo bifikrîyê. Eke nê, nêvin-denê."

"Pîyê xo zî wina bî. Bîlasebeb nêvanê her vaş kokê xo ser o zergûn beno!"

"Dê tawa nêkeno, wa tede hewesê xo bigêro, ancî gêreno

ya, yeno." Û dewijan bê Xidî karê xo dewam kerd.

Zereyê çimanê Xidî û yê Ceme huyayne. Yewbînî de qisey nêkerdêne zî dîyayiş seba înan bes bî. Dizdîya, bêke kes bivîno, ewnîyayne yewbînî ra. Rîyê înan huyayne, gunîya înan germ bi-yêne, ena gunîya germine rîyê înan sûr kerdêne, zerrîya înan henî zêdetir eştêne. Xidî her çî kerdbî xo vîr ra, mezg û fikrê ey de Ceme estbî. La seba ke kes ferq nêkero bi baldarî hereket kerdêne. Ancî zî nêşkayne eştişê zerrîya bidê vindarnayiş.

Ge-ge bi dizdî yewbînî dîyêne. Xidî vatêne "Emşo tîcîya aşme ke vecîya, bê xirba leyê hîneyî." Ceme vatêne "Temam." Xidî vatêne "Ez to ser o vindena."

A roje bi enê xeyalî qedîyayne. Eke roj şî awan, tarî kewt rîyê erdî, her kes ancîya keyeyê xo, bêke kes bivîno, Xidî dizdîya şiyêne xirba kaleka hîneyî. Vengê linganê Ceme ke ameyne, dinya biyêne ê Xidî. Her çî vîrî ra şiyêne û tek raştîye mendêne: Ceme.

Dinya zêde weş biye, bi mana biye. Eger armancê merdimî çinê bo, ti manaya cûye zî çinê biye. Nika cûye tewr rengîn û weş bî. Vengê lingan bîle eno bi ey dayne cûyayiş. Xidî vengê lingan naskerdêne.

Vatêne "Cemîla." Aye vatêne "Ez a." Û pilosîyayne yewbînî ro. Xidî lew nayne vileyê Ceme ro. Helmê înan kewtêne têmiyan, zereyê xo lerzayne. êdî bêke yewbînî ra bişermayê qayîtê zereyê çimanê yewbînî kerdêne. Destê yewbînî pêgirewtêne. Ceme sereyê xo nayne zanîyê Xidî ser, ey zî porê aye dest kerdêne. Zêde wextê xo çinê bî la seba enê wextê kilmekî eşkayne canê xo bidê. Eno wexto kilm cûya înan de demo tewr weş bî. Ti vana qey seba enê demê kilmî cûyayne. Armancê xo eno bî.

Xidî va "Ti zaf kuna mi vîrî, xwezila qet şodir nêbo û ma wina bimanîme." Ceme va "Xezila."

Kaleka yewbînî de ronîştêne. Xidî destê xo eştêne miyaneyê

Ceme. Sereyê Ceme milê Xidî ser o. Hizûr, bextewerîye ena biye. Enê ra zêde çiyê nêwaştêne. La sey her çî peynîya enê demî zî biye û zaf rew vêrdêne ra. Reya peyîne lewê yewbînî maçî kerdî. Destê Xidî çîçikanê Ceme ser ra geyra, germayîya aye her cayê xo de hîs kerde.

Ceme zî sereyê ey kerdbî miyanê lepanê xo. Hewran ser ra geyrayne, xo henî sivik hîs kerdêne. Destê yewbînî pêgirewtbî, ewnîyayne çîmanê yewbînî ra û rîyê her diyan zî peşmirîyayne. Pîlosîyêne yewbînî ro, peydo qayîtê yewbînî kerdêne û vatêne “Ez to ra zaf hes kena.” “Ez zî to ra...”

Û destê yewbînî verada, ameyî xo. Xid bêke kes bivîno bi baldarî ame keyeyê xo. Şewanê bêhewnan dest pê kerd. Ena rey zî her çî sereyê xo de cûya. Çimê aye verê çîmanê ey de bî. Çîta ke Ceme porê xo ra girêdaybî boye kerdêne. Boya aye an-têne zereyê xo. Bi a boye şiyêna hewn a.

Belê êdî her kesî vurîyayîşê Xidî ferq kerdêne. La sebebê ci ser o tenya taxmînê xo estbî, kesî hema mesela nêzanayne. Kesî bi çimê xo çiyêk nêdîbî. Xidî persê derheqê ena babete de bêcewab verdayne. Çimkî xuyê Xidî eno bî, wexto ke nêwaşt cewab bido bêveng mendêne. Û kes nêşkeyne ê bido qîseykerdiş. Coka kesî nêzana eno bedilîyayîşê ey çî sebeb ra yo. La seke yeno vatiş, bize dizdîya yena kelî la eşkera zêna. Elbet rojêk vecîyayne meydan.

* * *

Yew raştîye estbî ke kesî enê halê Xidî ra hes nêkerdêne. Dewijan nan Xidî ser ra birna. Kesî çiyêk nêda ci. Roje biye ke bê cixara mendêne, Roje biye vêşan mendêne. La êdî eke seba gureyî veng da ci, senî ke Ceme ci ra vatbî, yewmîyeya xo waştêne. Verî wina temaşeyê enê halê Xidî kerdêne û vatêne “Ero yewmîya çina ya? Ti vana qey ma to bêheq şixulnenê? Ti cixaraya xo gêne, lazimiyane xo benê, wenê, şimenê û ser de zî

yewmîya wazenê? Nankoro heram!”

Çiyê ke verî daybî ci, nika ci rê kerdêne serhevde. Ti vana qey înan rê nêxebetîyabî. Xidî vatêne “Şima zanê.” Tayêne Xid bi yewmîye berdêne, tayêne nêberdêne. Înanê ke Xid berdêne zî, tayêne heqê Xidî dayne, tayêne vatêne peydo û heqê ey nê-dayne. Û Xid nêşkayne înan ra heqê xo bigêro, henî mendêne. Xora zêde nêkewtêne dima.

VI

Rojî vîyartêne, sey her çî heskerdişê Xidî û Ceme zî êdî xo dayne teber, ameyne ferqkerdiş. Xora heta a roje şik ser o bibî, la tenya taxmîn bî. Rojêk ancî Xidî û Ceme seba ke yewbînan bi-vînê soz da yewbînî. Kaleka banê Ceme de hîneyêk estbî û niz-dîyê hîneyî de banêko xirabe estbî. Xidî û Ceme uca yewbînî dîyêne. Xirbe biye la seba înan cayê bextewarîye bî. Uca de wext vindertêne, xênca înan kes dinya de çinê bî û ena xirbe bi-yêne cayo tewir rindek yê ena dinya. Her dîyayişî ser ra ti vana qey serrî vîyartêne, henî bi hesret pilosîyayne yewbînî ro û maçî kerdêne. Seba ke şand bî, kes zêde nêameyne û nêşîyêne hîneyî ser, coka cayêko rind û rehet bî. La seba ke wextê xo zî zaf çinê bî, her vîstika enê wextî bi hîskerdena yewbînî vîyarnayne. Xidî vileyê Ceme o sîs maçî kerdêne û destê xo laşê aye ra çarnayne. Ceme zî pilosîyayne vileyê Xidî ro û bi herekatanê Xidî resayne bextewerîye. Xidî vatêne "Ti zaf kuna mi vîrî, ez nêşekena bê to vinderî." Ceme vatêne "Ti zî kuna mi vîrî, la nika çiyê ke ma dest ra yeno eno yo." Xidî va "Wexto ke ez to nêvînî, ez sey gêjan a. Ma gereka enê rê çareyêk bivînîme." Ceme bi beşerîyayiş va "Ez zî henîn a. Ez qet nêwazena eno wext bivî-yaro."

Ena bextewerîye ra dima ewnîyayne yewbînî ra, rîyê înan hu-yayne. Xido şermok şibî cayê ey de yewo xo ra bawer ameybî. Destê Ceme zereyê lepa Xidî de bî. Va "Heta çî wext ma nîya dewam keme?" Ceme va "Ez zaf bextewer a." Xidî va "Ez zî bextewer a, la lazim o ke ma çareyêk bivînê." Ceme va "Tu çare çinê yo. Yan ti yenê mi wazenê, ke pîyê mi mi nêdano to, yan zî..." Xidî Ceme da vindarnayiş û bi vengêko nizim va "Vengê lingan yeno?" Ceme sereyê xo hejna. Xo alizna dîwarî. Vengê lingan zêdiya. Her di dîwar ra biyî yew û rind zeleqîyayî yewbînî

ra. Vengê domanan bî, ameybî awe. Ena saete de kes nêameyne awe la ge-ge tesadufen yew ameyne hîneyî ser. Xid û Ceme ewnîya domanan ra, zereyê xo de va "Heqo, wa ma nêvînê, se beno." Domanan helbê xo dekerdî, tam agerayne, domanan ra yewî va "Şireşirê awe mîza mi arde, vinderê, ez mîza xo bikerî, henî şîme." Ver bi dêse xirbe şî, qilatî dî, vindert û bi vengêko tersaye va "Şima kam ê?" Xidî û Ceme vengê xo nêkerd la domanî ver bi înan ameyî. "Wîî Xid o, waya Cemîla!?" Êdî hewce nêkerdêne xo wedarê, ameybî dîyene. Ceme ver bi domanan şîye û ver de ameye zanî, va "Qidayê şima gêna, kesî ra mevacê, se beno. Şima çi vazenê, ez danan şima." Xid zî ame la qîmetê vatişê ey zêde çinê bî. Ancî zî va "Ez meşte şima rê cixara ana." Domanan vengê xo nêkerd. Ceme va "Şima çi wazenê bêre leyê waya xo, ez dana şima, la kesî ra mevacê, tamam?" Domanan cewab da Ceme va "Temam waya Cemîla, ma kesî ra nêvanê, mabeynê ma de sir o." Û domanî huyayî. Ceme va "Şima kesî ra vacê, êdî ez şima dir qîsey nêkena ha!" Domanan va "Tamam, ti eyb kena." Û domanî şîyî.

Domanî şaş mendbî. Vatêne:

"Dê hela Xidî de nîyadê!"

"Qet mevace, mêrikî xo rê yewa rinde dîya."

"Coka qet keyeyê înan ra nêvecîno."

"Kes Xidî ra çiyêde nîyanîn guman nêkeno."

"Bêveng bêveng keyneke beno."

"Heq û helala ci bo." Û huyayî, ver bi keyeyê xo şîyî.

Zereyê Xidî û Ceme ters girewt. Roja bîne Xidî domanan rê cixara zî girewte la domanan sirê xo zêde zereyê xo de pênegirewt. Embazanê xo ra va û heskerdişê Xidî û Ceme, xirbe de dîyayîşê yewbînî bî vila û heta goşê pîyê Ceme şî. Se bî, enê ra tepîya bî. Linga Xidî keyeyê Hesî ra birîyaye. Ne rîyê xo girewtêne şero ne zî êdî Hesî verdayne. La çi bî Ceme rê bî. Ceme o

keye de cûyayne. Coka vatişanê xiraban rê rî bi rî mende. Maye û pîyî zî ci ra vatêne “Heq to ma ra bigêro, bêmirada şitherame! Erê Xid çik o, Xid kam o? Ti şina xirbe de Xidî vînena, rîyê to siya bo. Ti binê erdî kuyê. Erê Xid kam o, ti kam a? Ma ti qet nêşermaya, ti qet ma nêfikrîyaya? To ma rezîl û riswa kerdî. Bêmirade, tû bi rîyê to. bo” Û tif kerd rîyê Ceme. Rîyê ci bi alîyê maye û pîyê xo bibî hît.

Ceme vengê xo nêkerdêne, berbayne. Înan dewam kerd, va “Şo Xidî de eşq bicûye. Qey ti nimerda? Merg ena kerdena to ra rindêr bî. Ez vana ena çêneke şanwanan qey orte ra bena vindî. Ti nêvana ke şina leyê Xidî. Çepala Heqî bigino to ro, ma ez to ra se vacî dikê!”

Hes zî hetê ra cînîya xo ra hêrs biyêne, vatêne “Ti qey wayir bi çênaya xo nêvecîna? Ti hayî ro çinayî esta, ancax ti rakuyê. Maye û keyna, şima yewbînî tamam kerdo.” Keynaya xo ra vatêne “To şewqaya mi kerde çimanê mi, sereyê mi kerd mi ver, ez nêşkena vecîyî teber. Vanê çênaya Hesî xirban de Xidî vînena. Ez zî vana qey çênaya mi wanena, çênaya mi biaqil a. Ti nêvana çênaya mi ez rezîl û riswa kerda. Ma ti qet nêşermayena, to de qet aqil çinê yo? To de qet şerm, exlaq çinê yo?” Vengê Ceme nêvecîyayne, tenya berbayne. Bivatêne zî kamî vatişê aye fam kerdêne ke. Qîmetê vatişê aye çinê bî. Mesela, eke bivatêne ez Xidî ra hes kena, ez wazena Xidî dir bizewicî. Xora sebab, heskerdişê aye bî. Kesî qebûl nêkerdêne. Bin ra xeta, şaşîti û kêmanî biye, nêameyne qebûlkerdiş. Coka pawitişo tewr rind bêvengîye bî. Înan vatêne û xo veng kerdêne. Cewab dayiş, biyêne sebabê hêrsbiyayişî û zêdetir dergbiyayişê mesela. Coka tenya berbayne. Bêvengîye seba aye baştir biye.

Pîyê aye va “Ti defêna ê pîncê heramî bivînê, ez linganê to şiknena. O defêna verê enê çêberî ra derbaz bo, ez ey kişena. Çêbero ke tede nan weno de pîsîya xo keno. Kutiko heram.

Pîncê hera siyaye. Her roje her roje sifreyê ma ser o bî, nanê ma werdêne. Merdim se enê keno? Merdim ena xirabîye se ma rê keno. Bênamûs, ti sey lajê çeyê ma bî. Nanheram! Ti bi çi cesaretî çiyoy nîyanên kena, seyo heram. Ti bawerîya xo bi çinayî ana. Nê nê, bawo çênaya ma rê dana ci. Belkî ti erd ra şorê dikê. Ti reyna ê bivînê, qayîtê ci bikerê, ez zana, ti zana. Enê ra tepîya to rê vecîyayîşê teberî yasax o. Ti rîyê teberî nêvînena. Ti zere ra linga xo nêzerzena teber. Ez ê linganê to şiknena.”

Maye va “Ma nêşkenê vecîyê teber, rîyê ma nêgêno, reyna a vecîna teber. Bi senî rîyî vecîna? Dewe de qalê aye ra teber veng çinê yo.”

Pîyî dewam kerd va “Ti nêşermayena. Eke merdim xo ra nêşermîya, her çî keno. Çênaya ma bêedeb a. Xid bê maye û pî yo. Kamî ra şermayeno? Çinayî ra şermayeno? Ne ar zano, ne namûs, ne îtîqat. Ma ti? Ti qet nêfikriyaya, nêşermîyaya? Ti erd ra şorê dikê.”

Ewnîya Ceme ra û dewam kerd va “Ti qet nêfikirîyaya, to nêva maya mi pîyê mi esto? Xid kam o ke ti şina tey hevaltî kena? Merdim şermayeno. Şerm ke çinê bo, merdim wina beno sey heywanan. Nika çi ferqê şima û heywanan esto? Haydî şermê ey çinê yo, ma ti? Qayîtê ci ke bêşermîya to ma kerdîme çi halî, ma kerdîme çi dare. Ti cîranan caverde, sereyê ma kerd verê ma. Bêşermîya to ma anceme.”

Eger Xid nêbiyêne, herinda Xidî de yewo bîn biyêne, belkî ameyne Ceme waştêne û serê ena biyene ameyne girewtene. La seba Xidî îhtîmalêko winasî çinê bî. Herçiqas nameyê xo Xidî dir vecîyabî zî kesî nêwaştêne keynaya xo bido yewê sey Xidî. Belê hewl bî, xebatkar bî, la bêkes û xulam bî. Hem laşê xo, hem mezgê xo xulam bî. Mesele xebatkarîya ey nêbî. Coka kesî bawer nêkerdêne ke Xid cînî îdare bikero. Ê yew cûya başe bi keynaya înan bido cûyayîş. Bêguman cînîya Xidî zî biyêne sey

Xidî. Kesî eno nêwaştêne. Coka maye û pîyê Ceme bi şîdet vera enê çiyî de vecîyayne, qebûl nêkerdêne. Seba xo sey rîsîyatîye qebûl kerdêne. Eke Xidî gêna, wa xo rê bimerdêne rindêr bî.

Sere de zî dîyar bî ke Ceme nêdanê Xidî. La ê çiyoy winasî qet nêfîkrîyaybî. Tenya goş naybî zerrîya xo ser. Esasê xo de seba înan macerayêk ra cîya çiyoy bîn nêbî. Çiyêk zanayne, o zî yewbînî ra heskerdiş bî. Qet nêfîkrîyaybî, peynîya xo se bena, rewşe rojêk yena enê halî. Nika dinyaya xo bibî têsêr û têbin ra. Gula her diyan ra zî werd nêşîyêne war. Ceme ser de zawtî werdêne, vatişê xirabî heşnayne. Keye de kesî bi çimo rind nêewnîyayne aye ra. Gunekar biye. Ê aye yew heskerdiş bî ke her kes vera ci de vecîyayne. Coka zehmet bî. Qet nêbiyêne keso ke Xidî ra vatişo xirab vaco çinê bî. La ferqê rewşa ke Ceme tede biye de bî. Ceme fikirîyayne, nerehetîya xo enê ra biye. Êdî nêeşkayne aye bivîno. Eşqê xo îta de qedîyaybî.

Wext. Wext tim sey dermanî yo. Vêreno û her çî vurneno, newe ra xeliqeno û bi merdimî her çî dano qebûlkerdiş. Dermanê xo zî ez vacî enê ra yeno. Dejê tewr pîlî ke merdim vano qey dejê xo bêpeynî yê û nêqedînê, dejê înan zî wextî dir kêmi beno, heta ke kenê xo vîrî ra. Wext ra merdim xo dano ra ci, mûseno ci. Her çî bedelîyeno. Tu çî sey xo nêmaneno.

Dejê zerrîya Ceme û Xidî zî her roje bineyna biyêne kêmi. Ê raşt, raştîya komelî sey dîwarî vera înan de vindertêne. Ne bi ena raştîye eşkayne ne zî yewbînî ra vîyartêne. La wextî zî ena birîna zerrîya înan ser de qalik dayne girewtêne. Êdî yewbînî nêdîyêne. Ancax ge-ge dûrî ra ewnîyayne yewbînî ra. O zî bi tersê ke yew bivîno. Hêvîya xo nêmendbî û bi înan zî daybî qebûlkerdiş ke reyna dîyayîşê yewbînan mimkun nîyo.

* * *

Ceme û Xidî zewacî ser o yewbînî de qet qisey nêkerdbî. Enê rê wextê xo çinê bî. Yan zî qet nêameybî aqilê înan. Yan înan

hîna rew dîbî yan zî tersê qebûl nêkerdişê zewacê înan, înan bi xo zî zanayne. Beno ke nêwaştêne sîya ena raştîye bikuyo bextewerîya înan ser. Yew demo kilm de yewbînî dîyêne, o zî hîna zaf bi maçkerdiş û verarkerdiş vîyarnayne. Û o zî seke çim gênê û akenê, vîyartêne. Coka nika vîyarnayîşê ena mesela ser o fikrê xo yo hêmpar çinê bî.

Xid reyna biyêne sey verî. Bêveng, zeregirewte, rîyê xo êdî nêhuyayne. Kesî dir qisey nêkerdêne, kesî ra çiyêk nêpersayne, vate fek ra nêvecîyayne. Çiyo ke bivecîyayne zî kilm û bê hemdê ey, sîrf seba cewabî vecîyayne. Gureyê ke bi keyf û şabiyaîş ameyne kerdîş de vengê Xidî çinê bî. Xora xênca gureyî nêvecîyayne teber. Sey candarêko bêrih bî. Pakîya xo ancî nêkerdêne, por û herdîşa xo reyna kewtbî temiyân. Zor dayne çay û cixara. Veşanîya xo rew-rew hîs nêkerdene. Coka kêmî werdêne. Semt û rindekîya xo biyêne kemî. La xora êdî tu qîymetê nînan nêmendbî. Bê Ceme tu manaya rindekîye çinê bî. Xo sey vaşî hîs kerdêne. La ancî zî çiyê ke o cûye ra girêdeyne xeyalê Ceme bî. Yew çîta Ceme tey estbî, a boye kerdêne, seke boya aye anceno zereyê xo. Çi cûyaybî reyna mezgê xo de reyna cûyayne. Çîta aye pistinê xo de wedartêne.

Ceme yew laya vaşî mûsanaybî ci û manaya sebebê estîşê aye persaybî. Nika o vaş o bi xo bî. Ceme ke çinê biyêne çî manaya cûye bîye? Bicûyayne çî, nêcûyayne çî? Her di zî eynî çî bî. Manaya cûya ey a biye. Merdena ci zî a biye. La tu rayîrê xo çinê bî. Eno eşq tenya zerrî de ameyne cûyayîş. Ê zî dej dayne ci, dejêko bi mana û weş. Derd zî a, derman zî a bî.

* * *

Ceme zî Xid fikirîyayne, maye û pîyê aye ke vera heskerdişê înan de vecîyaybî, herinda ke kêmî bikero, eksê ci heskerdişê aye zêdnabî. Şewe û roja xo o bî. Belê, nêeşqayne vera maye û pîyê xo de vengê xo veco la tu manaya qiseyanê înan zî çinê

bî. Tenya qîseykerdişo bêmana bî. Goreyê xo tu kêmayîye nêkerdbî, heqê xo yê heskerdişî estbî û o ardbî ca. Çiyoyê nêkerdbî. La çî heyf ke o qîseykerdişo bêmana dîyarkerde bî. Înan se bivatêne, henî biyêne. Êdî keye de dayişê Ceme bi yewê bînî ameyne qîseykerdiş. Kamî biwaştêne, dayne ci. Ceme ancax eşkayne maya xo ra vaco ez kesî nêgêna. Maye zî pîyî ra bivatêne. Ê eno biyêne sebebê hêrsbiyayîşî û geyrayne Ceme ser, pîyî bivatêne “Se kesî nêgêna?” Bivatêne “Wa şêro Xidî bigêro! Bî sereyê xo ya! Bêwayir a. Ma merdê, a qîrar dana. Çi wext ke ez merda, wa şêro Xidî bigêro. La heta ke ez weş bî, misaede nêdana. Xidî kam o? Eger pay binano enê vatişê mi ser, êdî yew keynaya min a sey aye çinê ya. Seba mi merda. Vatişê min o peyîn eno yo. Reyna eno keye de nameyê Xidî nîno vatiş. Vatişo sey ‘Ez ê nêgêna’ zî çinê yo. Ma kamî va, ti ê gêna. Ma keyna pîl nêkerda, xo rê derd pîl kerdo. Maye maye nîya! Keynaya xo ra xeberdar nîya. Mevace ma lingan ser o kena hewn a.” Maye cewab dayne pîyî vatêne “Nika zî biyo sûcê mi? Mi ci ra vato şo bikuye Xidî dima?” Pîyî va “To nêvato la gereka ti keynaya xo rê wayir bivecîyayne.”

Enê mînaqêşeyî dewam kerdêne û henî aseynê ke heta Ceme şîye mêrde zî nêqedîyayne. Her qîseykerdişê înan ra Ceme zî zere de berbayne. Kesî a fam nêkerdêne, kesî aye ra pers nêkerdene. Qîrar dîyabî ci. Ê kesî eno qîrar mînaqêşe nêkerdêne, pêro vatiş Ceme ser o bî. Ceme nêeşkayne ver de vecîyo la qet yew zî qebûl nêkerdêne. Eke mesela bineyke bibîyêne serdin Ceme dayne yewê bînî. Bi eno qeyde vernîya Ceme ameyne girewtîş.

* * *

Bêguman Ceme yew keynaya hende zî rindeke nêbî. La ancî zî dewe de înanê ke Ceme bigirewtêne zaf bî. Xortanê ke a red bikerdêne kemî bî, la nameyê xo vecîyaybî. Kesî nêwaştêne aw-

rîya Xidî biwero. Nameyê xo yewê bînî dir bivecîyayne beno ke zêde mesele nêbiyêne. La yewa ke Xidî dir geyraybî, ci ra zêde çî nêameyne pawitiş. Hetêk ra zî tenya heskerdiş biyêne bêguman ancî ameyne famkerdiş la a şanwanan şibî xirbe. Kam zano çend rey şibî. Xid keyeyê înan ra nêvecîyayne, kam çî zano se kerdbî. Û xeyal û vatişê însanan hîra bî. Kam çî fikrîyayne o vatêne. Û enê çîyan sey raştîye muamele dîyêne. Zûrî û raştî kewtbî temîyan. Ena biyene ser o her kes bi vengo berz fikrîyayne.

“Keynafîya xo şîbî, Ceme êdî cînî bîye.”

Heta embazan Xidî ra pers kerdêne û pê yarenîya xo kerdêne, vatêne “Lawo Xido to rê helal bo. Kesî guman nêkerdêne la to Ceme berde.” Dest eştêne milê Xidî, bi huyayiş persayne vatêne “Xido raşt vace, to qet kerd?” Yewo bîn kewtêne mabeyn vatêne “Heta xirbe berda, qey nêkero? Ma Xid her o?” Û huyayne. Yewî vatêne “Dê vace, ma xo rê qisey kenîme. Ma xo bi xo yê. Ma kesî ra nêvanê. Şima xirbe de se kerdêne?” Xid bêveng mendêne tewr zêde vatêne “Henî mevacê, çiyê henîn çinê yo, eyb o şima rê!” Êyê bînî vatêne “Eyê şima kerdo lajê mi, ti ma ra vanê çî?” Yewê bînî vatêne “Ma merdim yewe bibero xirbe, se keno?” Yewnayî vatêne “Ê tabî seba qiseykerdişî kaleka banî zî beno la gure heta xirbe ke ame, her çî vurîno!” Yewnayî vatêne “Uca xirbe nîya, henî mevacê. Uca cayê eşqê Xidî û Ceme yo.” Û huyayne.

Yewî vatêne “Raşt vano, xirbe bena? Vanê çî? Wexto ke di zerrî biyî yew, mereke, nê nê, xirbe bena seyrange. Ê Xidî û Ceme zî henî biyo. Kam zano uca çî eşq ameyo cûyayiş.” Yewnayî vatêne “Kam se vano wa vaco, to rê helal bo Xido. Ma kes qasê to bicesaret nîyo. Raşt nîya? Ma kamcînî heta nika yewe eşta xirbe?” Yewnayî vatêne “Xirbe zî verde, ma destê yewe zî nêgirewto. Ti zî vana xirbe!” Û ancî huyayî. Yewî vatêne “Xido, hela ma ra zî vace, to se kerd, ma zî belkî to ra derse bigêrîme.”

Sereyê Xidî ver de û bêveng mendêne. Yewî va “Xid êdî ma-mosteyê ma yo. Kam se vano wa vaco, mêrikî çiyô ke ma dest ra nîno kerd.” Yewnayî va “La qisey nêkeno!” Yewê bînî va “Rojêk, ez zî kena, qet meraq meke.”

Xortan ra yewî mesela arde raştîye ser û Xidî ra pers kerd va “Ero Xido, lawo ti qey Ceme nêremnenê? Xora hê nêdanê to. Se serrî zî ravêro Hes Ceme nêdano to, ti zî zanê.”

Xid, reya yewine biye ke vera behsê xo û Ceme de sereyê xo berz kerd û ewnîya ê xortan ra. Xortî va “Ez raşt vana biko, bi waştîşî ti nêşkenê Ceme bigêrê. Xora nika yew şero biwazo, hema dest de danê ci. Ez to ra vacî. Ceme zî xirab nîya, êyê ke biwazê kemî nîyê. Madem şima yewbînî ra hes kenê, şo birremne. Ez to ra vana ti goş mi ser ne.”

Ciwanê ke uca bî, înan zî piştî da enê vatişî. Yewî va “Şima xo darde bikerê zî Hes Ceme nêdano to. Yewo serehuşk o. Linge şaneno erd. Qey ti keyeyê înan ra nêvecîyayne, ti çitur nêzanê, înadê qantiran tede esto.” Yewnayî va “Lawo hema ti birremne, ez zî to rê ardim kena.”

Xidî tenya ewnîyayne, veng nêkerdêne. Ciwanî zî mûsayeyê ena bêvengîya Xidî bî. La ciwanan seba ke tey lexî kerdêne û biyêne babeta suhbetê înan Xidî ra hes kerdêne û waştêne Xid leyê înan de bo. Hewce nêkerdêne Xid qisey bikero. Xora o biyêne babeta suhbetî. Coka biyayîşê Xidî leyê înan de keyfweşî deyne înan.

Vatişê peyînî sereyê Xidî de yew perse viraşte, gelo eşkayne biremno. La se Ceme remnayne, berdêne kotî, kesê xo çinê bî. Çi bikerdêne ancax tena sereyê xo kerdêne mecbûr. La qewetê xo çinê bî. Û nêşkayne Ceme bivîno zî. Zereyê ci o werdêne, bêçaretîye mezgê Xidî vindarnaybî. Çiyô zor bêçaretîye bî. Dest û payê xo girêdaye bî.

VII

Dewe de yew estbî, vatêne "Heydo dewar". Hema vace duştê pîyê Ceme de bî. Hal û wextê xo ca de bî, la heta o çax nêzewicîyabî. Sey leqeba xo dewartîya xo estbî coka kesî o nêgirewtbî. Yewo qebe bî. Tayê kok, beşinderg û verin bî. Seba ke zaf xebetîyabî destê ey bi nasir û girsî bî. Kesî o nêgirewtbî, o zî êdî zêde nêkewtêne kesî dima. La waştêne bizewecîyo. Firsendo ke ameyne ver zî nêremayne. Seba enê çend teşebusê xo bibî la kesî qebûl nêkerdbî. Ê zî êdî dest ci ra antbî. Zêde nêkewtêne dima, yan zî hêvîya xo zêde nêmendbî. Yan zî sey kesaxwure pawitêne ke yew bimro û cînî ê rê bimano. Eke nê, keynayê duştê ey ra nêmendbî. Wextêk çimê ey zî maya Xidî de estbî la Ele zî o qebûl nêkerdbî. Maya Xidî nêgirewtbî la qismet de waştîya Xidî girewtene estbî. Nika Ceme ci rê sey nîmetê Homayî bî. Vindertbî vindertbî peynî de xelata sebrê xo girewtêne. Hem rindeke hem ciwane! Ma Homayî ra êdî çi waştêne. Belê nameyê xo vecîyaybî la wext ra her kesî kerdêne xo vîr ra. Hem kamî o çî nêkerdêne ke! Tek vengê înan nêvecîyayne o bî. Bêşansîya Ceme eşkera biyayîşê xo bî. O zî zirar nêkerdêne. Hende kêmayîye keynaya qadî de zî estbî. Çiyo zêde anormal nêbî. Şar şîyêne vîyayî girewtêne, yew-didi maçî kerdene ra çiyêk nêbiyêne. Ceme ra rindêr kes nêdîyêne. Coka ena biyene xo rê sey firsend dî û bêke wext derbaz bikero xwazgînî şirawitî keyeyê Hesî.

Maye û pîyê Heydê dewarî çinê bî, o û birayê xo mendêne. Birayê xo zewecîyaye bî. Hal û wextê xo ca de bî. Dewe de mensûbê yew keyeyê girsî bî. Heyd yewo qeba bî. La seba ke aqilê xo tayê kêmi bî coka miyanê şarî de zêde cayê xo çinê bî. Yan zî bi vatişo raşt, merdimo ke pê ameyne lexîkerdiş bî. Miyanê şarî de zêde cidîyetê xo çinê bî la ê xo henî nêdîyêne. Xo ra rin-

dêr, biazîlêr kes nêdîyêne. Ey gore, xênca ey her kes bi qisûr bî. Xora însanê rehetî, xo ra razî yê, rehet-rehet kesî qebûl nêkenê. Seke yeno vatene, eger aqilî biberdêne bazar, ê ancî aqilê xo gi-rewtêne, yewo henîn bî. Merdimêko xo ra razî bî. Xo de kêmayî nêdîyêne. Înanê ke ci ra kêmanîya ey bivatêne, înan hesûdîya ey kerdêne, coka çiyê henînî vatêne! Û dewijan rê matmayî mendêne. Çiqas nîya bêaqil ê! Çiyê ke ê dîyêne kesî nêdîyêne. Suhbetan de kesî vatişê ey raşt nêdîyêne la o bêaqiltîya dewi-ijan rê mat mendêne. Her kesî o bomik dîyêne, ê zî her kes. Bi kilmîye yewo xo ra razî bî. La qiraro ke nika dabî her kesî raşt dîbî û yew qiraro aqilane bî.

* * *

Keyeyê Heydî cînîyan dir xebere şirawite ke yenê Ceme wa-zenê. Keyeyê Hesî fikrîyayî, seba Ceme zî çiyê baş eno bî. Eke Xidî gêna, Heyd rindêr bî. Qet nêbo Heyd bi wayir bî. Mensûbê yew keyeyê girsî bî. Eşqayne Ceme îdare bikero, yew heyato baş bi aye bido cûynayîş, la Xid henî bî? Leyê Xidî de awrîya xo çinê bîye. A zî biyêne sey Xidî. Qederê Ele aye dewr girewtêne, biyêne sey Ele. Coka înan Heyd qebûl kerd. Heyd qismetêko rind bî. Xênca Heydî zî kesî nêgirewtêne. Keynaya ke nameyê xo vecîyayo kamî se kerdêne! Enê ra rindêr qismet zî nêbîyêne. Hem bi eno şikil serê ena biyene zî gêrîyayne. Bêke wext der-baz bikerê, waştêne ena biyene bidê netîce kerdene.

Belê, maye û pîyê Ceme seba keynaya xo çiyê nîyanîn nê-fikrîyaybî, la aye bi xo eno rayîr weçî nabî. Înan zî waştêne key-naya xo yewo duştê xo ra bigêro, tey bizewicîyo. Yewo hal-wextê xo ca de. Herçiqas zereyê xo dest nêdayne zî seba başîya aye Heydî dir zewacê aye qebûl kerd. Wextêko kilm de ameyne Ceme waştêne.

Ceme çiqas nêwaştîşê xo ard ziwan zî kesî goş nêda aye ser. Tehdîdê Ceme yê sey ez xo kişena zî tu netîce nêda. Pîyê aye

vatêne "Herinda ke Xidî gêna, wa bimiro hîna baş o. A bimiro zî ez aye nêdana Xidî." Coka vatişê xo bêmana û pûç bî û hewa de mendî. Ancî vatişê xirabî werdî, bi îfirazanê xo qirarê pîyê xo rind kerd qayîm. Pî qirarê xo ra anêgeyra. Eksê ci eger Ceme eno qirarê pîyê xo bipelixnayne, ey a ewladîye ra red kerdêne. Coka Ceme rê rayîro bîn nêverdabî. Bêçare qebûl kerdêne.

Ceme ancax maya xo ra vatêne "Qet wijdanê şima çinê yo, Heyd emrê pîyê mi de yo. Şima se mi danê Heydî? Herinda ke danê ey, mi bikişê baştir nîyo? Qet qedrê mi leyê şima de çinê yo?" La maya xo zî tersayne û vatêne "Keynê huş be, wa veng nêşêro goşê pîyê to, to kişeno. Verî ke ti Xidî dima şiya ti bifikrîyayne. Nika mi ra se vana? Ma zî nêwaştêne la to bi xo kerd, nika zî biançe. Ma Xidî ra, Heyd baştir o." Ceme berbayne, vatêne "Ez ê dewarî nêgêna." La maye û pîyê aye bibî sey dîwarî. Sûcê Ceme bî û cezaya aye bi Heydî dir zewac antêne. Qirarê xo dabî û êdî Homa bi xo zî biameyene enê ra ageyrayiş çinê bî.

* * *

Heydî rê Ceme vaştêne. Ena xebere dewe ra zî vila biye. Xidî zî heşna. Seba Xidî xeberêka siyaye bî û xebere siyaye zî rew vila biyêne. Hewn nêkewt çimanê Xidî. Nan gule ra neşî war. Ne şewa xo şewe bîye, ne roja xo roje. Bêkes û bêçare bî. Waştîya ci çimê ê ver de dayne yewê bînî la destê ey ra çiyêk nêameyene. Heta nika wayirê çiyêk nebîbî. Bi xo tu qirar nêgirewtbî. Xosero çiyêk nêkerdbî. Kamî se vatbî, o kerdbî. Tena sereyê xo ne qirarê xo, ne zî pratîkê xo estbî. Coka tena sereyê xo çiyêk kerdene ra tersayne. Bawerîya xo bi xo çinê bî. Netîceyî o tersnayne. Enê ra bi ke qirarê Xidî seba xo çinê bî. Coka nêzanayne se bikero. La peynî de vatişê embazanê xo ame vîrî. Ci ra vatbî, "Biremne." Xid enê vatişî ser o vindert. Belê remnayiş, la berdêne kotî, kamê xo estbî? Roja bîne Ceme destê ey ra gi-rewtêne. Eke o bikiştêne, kamî ê dayne vindernayiş? Halê Ceme

se biyêne? Remnayış çiyêde aqilane nêbî. Ser o tayê fikirîya la nêbiyêne. Çiyo baş qederê xo rê razî biyayış bî. Xora ena dinya de çi qîymetê Xidî estbî.

Reyna her çî ra destê xo ant, zere ra nêvecîya teber. Ge-ge embazê xo ke bidîyêne ci ra vatêne "Ceme biremne." La Xid ser o fikirîyabî, nêeşkayne. Vera qederî vileçewt bî. Her çî herikîyayîşê ey rê verda. Her çî seke ameyo nuştiş henî zî biyêne. Kes nêeşkayne qederî bivurno. O kam bî ke qedero ke Homayî nuşto bivurno! Xidî xo winasî teselî kerdêne. Teselîya xo zî êdî Ceme ra kewte. Çiyo ke nêbî, nêbiyene. Bi zor zî nêbiyêne. Tu hêvîya xo nêmendbî. Cûye bêhêvî nêameyne cûyayış. Coka qederê ey de zî Kemerê Welî ra xo eştiş estbî. Nêwaştêne a roja ke Ceme danê Heydî bivîno. Merg baştir bî. Qiraro ke seba xo dabî, eno bî.

VIII

Rojêk Xidî nîyada ke yew keyneke ameye leyê ey û Xidî ra bi dizdî va "Waya Ceme vana emşo bêre mi biremne." Fekê Xidî ra "Temam" vecîya. Bê hemdê xo vatbî "Temam" û çiyô bîn nê-persa, keyneke zî çiyêk nêva û peyser ageyraye şiyê. Ancî he-yecanêk Xid girewt, dest û payê xo lertzayî, nêzana se bikero. Dormeyê xo de ameyne şiyêne. Ceme vatbî mi biremno, la bi-remno bibero kotî? Biberdêne keyeyê kamî? Rind zanayne ke kesî ê qebûl nêkerdêne. Ceme biberdêne keyeyê kamî, Hes bi-yênê dişmenê ey. Belê, embazanê ci ey ra vatbî biremne, ma to rê ardim kenîme la ê vatişê vatene bî. Kesî seba Xidî dişmentîya Hesî nêgirewtêne xo çimî. Xid bêwayir bî. La çiyô girs girewtbî xo çimî. Coka seba xo zî seba Ceme zî tersayne.

* * *

Roj şî awan, tarî gina rîyê erdî ro. Xid zere ra vecîya. Cayanê dizdîyan ra ver bi keyeyê Hesî şî. Bi heyecan bî. Tu planê xo çinê bî. Ceme ameyne kotî, kotî ra remnayne, ey a berdêne kotî nêzanayne. Bi vatişê Ceme ke vatbî "wa bêro" şiyêne. Xwezila keyneke ra bipersayne. La aqil nêkerdbî. Nika bêaqilîya xo rê lanet kerdêne. Tersayne ke Ceme nêvîno. La ancî zî o seba Ceme çimgirwte şiyêne merg. Nika xênca vateyê "wa bêro" ra zêde çiyêk nêzanayne. Her çî Ceme ser o mendbî. Bawerîya xo pê biye, aye rayîrêk dîyêne.

Xid hemverê banê înan de vindert, ci ra nizdî bî. Keyber û pencera ci ra aseynê. Tarî bî la, tarî de qilatî ameyne dîyene. Vindert. Çimê xo keyber de bî. La hîna hîşyar bî. Çilaya xo tafiste bî. Reyêk nîyada, keyber abî, pirodayişê zerrîya xo hîs kerde. La oyo ke vecîya teber Hes bî. Roşnê çila de ferq kerd ke Hes o. Verê dîwarî de awa xalî rişnayne. Tayê derûdor seyr kerd, ci-xara tafiste. Kam zano çî fikrîyayne. Meselaya Ceme ra nat

keyfê xo çinê bî. Hewn nêkewtêne çiman. Bidayne mêrde, qet nêbo, tayê biyêne rehet. Hesî emrê xo gore por û herdîşe rew kerdbî sipî. Miyanê zimbêlanê ci dûyê cixara ra bibî zerd. Xebata zêdîye ra miyanê dest û payanê ci qilaşîyaybî û nasir girwtbî. Merdimêko eksî bî. Vatena xo ra rew-rew anêgeyayne. Bi înad bî. Coka seba keynaya xo zî tawîzkar nêbî. Kamcîne bi zerrîya xo zewicîyaybî ke? Zerrî zûrî ya. Zewac ra dima xora mecbûr bi yewbînî mendêne. Domanê xo ke biyî, yewbînî ra hes kerdêne zî. Kar û gureyî, zor û zehmetîyanê dinya her çî bi merdimî dayne vîrî ra kerdiş. Eno seba Ceme zî wina bî. Her çî kerdêne xo vîr ra û poşman zî nêbiyêne. La seba Xidî henî nêbî. Bi zerrîya xo biye la peydo poşmanîye cûyayne. Eno îş bi aqilê ciwanîye nêbiyêne. Qîrarê xo badê tecrubayan girewtêne coka qîrarêko ca de bî. Xeyrî ser o keynaya xo bikerdêne veyveke. A zî, ê zî enê vengûvacî ra xelesîyayne. Çiyoyê bîn nêwaştêne. Êdî rîyê xo çinê bî ke şêro mabeynê dewijan. Ceme bi kerdeyê xo pîyê xo halêko zor de verdabî. La keynaya ey bîye. Bi vecîyayîşê nameyê aye kewtbî xo ver. Hewn nêkewtêne çiman. Eke ena biyene nêameyne sere de, halê xo de, kar û gureyê xo de bî. Tûyê erdî kerd, qotîka cixaraya xo eşte erd, bi linga xo pay na ser, çîk şî xow ra. Kewt zere. Verê keyberî ancî bî tarî.

Xeylê wext vîyart, şar êdî rakewtêne, çilayî êdî şiyêne xow ra û dewe hêdî-hêdî tarîfîye de vindî biyêne. Seba ke şodir rew wuriştêne, dewijî rew rakewtêne. La hewn nêkewtêne çimanê Xidî û Ceme. Ceme kewtbî cila xo, la hîşyar bî. Rakewtişê maye û pîyê xo ser o vindertbî. Tayê wext ra dima vengê xurexurê pîyê aye ame. Xora rew şiyêne hewn a. Sereyê xo balişna bidîyêne bes bî. Maya xo zî mûsaybî ena xurexure, ci rê sey lorî ameyne û a zî ê dima şiyêne hewn a. La hewnê her diyan zî sivik bî. Vengêko qic seba hîşyar biyayîşî bes bî la bi her vengî hîşyar nêbiyêne. Êdî eno senî fam kerdêne nîno zanayîş la vengê teberî û

êyê zereyê keyeyî yewbînan ra ciya kerdêne û bi vengê teberî xetere ra hîşyar biyêne.

* * *

Ceme çiqas dest ra ame hende bêveng wurişte, hetêk ra sewlê xo kerdî xo payî, hetêk ra keyber hêdîka akerd, vecîya teber. Seba ke keyber peyser anêbo û kes dima nêro, reyna gi-rewt, zirze eşt ver. Qayîtê dormeyê xo kerd, kes çinê bî. Tarî bî, aye Xid nêdîyêne. Xidî zî verê keyberî nêdîyêne. Keyber ra tayê ke kewte dûrî bi vengêko nizm veng da, va “Xidir... Xidir!” Xid amebî nizdîyê keyeyî û vengê Ceme heşna. Yewbînî rew dî. Pîlosîyayî yewbînî ro. Ceme va “Ti Mm ser o zaf vinderta?” Xidî va “Çiyêk nêbeno, ti ameya, eno bes o. Êz heta peynîya emrê xo zî to ser o vindena.” Destê yewbînî de girowt û kewtî rayîr. Tarî bî. Dewe de xênca yew-di çilayan roştî çinê bî. Roştîyê ke biyî de ancax qilatîyê banan aseynê. La ê ancî zî dûrê banan ra şîyî. Seba ke kutikî zî nêvînê û nêlawê. Dewe tarî û bêvenge bî. Gege ewteewta kutikan ameyne.

me va “Ti mi benê kotî?” Xid vindert, qayîtê Ceme kerd û va “Ma şîme kotî?” Ceme va “Ti mi remnena!” Ey eno cewab nêpawitbî, raştîye sey lepate gina rîyê ci ro. Ame ra xo. Va “Ma nêeşkenê şêrê keyeyê kesî, pîyê to mi dest ra to gêno!” Ceme va “Baş o, ma şîme kotî, ti mi bena kotî?” Xid qet nêfikirîyabî. Va “Ma vizêrî qîrar da, ewro zî remenê. Seba şîme kotî ma qet qisey nêkerd, ti nika vana şîme kotî?” Ceme va “Ez zî wazena bizanî ma şîne kotî. Verî ke merdim bêro, cayêk doz keno!” Xid vera Ceme de mehcûb bibî. Raşt vatêne la seba şiyayîşî cayêk doz nêkerdbî. Xidî va “Ez vana ma nêeşkenê şêrê keyeyê kesî. Ma şîme ko. Şikeftêk de vinderîme û dima qîrarê xo bidîme. Ti vana se?” Tu rayîro bîn nêdî, seke Xidî va henî kerd. Reyna destê yewbînî de girowt û tarî de fetelîyayî. Cayo ke şîyêne, Xidî za-nayne.

Xidî Ceme arde kemerê Welf. Cayo ke maye û pîyê xo merdbî. Cayo ke înan cûya xo qedênay bî de Xidî cûya xo newe dayne despêkerdiş. Cayo ke ê ginaybî war ro ra vîyartî şîyî zereyê yew şikefte. Kes nêşîyêne uca. Şiwanan derûdorê kemerî de mal-dewarê xo çerênayne la kes zêde nêkewtêne a şikefte. Kes biameyne zî eşkayne xo zereyê kemerî de wedarê.

Ceme qefelfiyaybî. Xid mûsaye bî. Roniştfî. Raştîya xo dir rî bi rî mendî. Êdî kewtbî yew rayîr ke ageyrayişê xo çinê bî. Ê ferqê enê de bî. Xidî destê Ceme girewt û va "Seba to dayne yewê bînî, ez zaf tersaya." Cayê maye û pîyê xo nîşanê Ceme da û va "Peynîya mi zî biyêne sey maye û pîyê mi." Ceme va "Ez zî bê to nêcûyena. La ti qey rem nêfikirîyayî?" Xidî va "Ez fikirîyaya la mi tu rayîr nêdî." Xid huya, lew na destê Ceme ra û dewam kerd va "Ancî ti, ancî ti..." Ceme va "Mi nîyada ke to ra veng nêve-cîno, ez se bikerî?" Û a zî huyaye. Xidî va "Şodir ferq kenê ke ti çinê ya. Kunê ma dima. Pîyê to ma bivîno, ma kişeno." Ceme va "Enê ra pey kes nêşkeno ma yewbînî ra bivisno. Eke kişenê zî wa bikişê... Ti tersena?" Xidî va "Heta merg ma ê yewbînî yê. Eke ez bimirî zî, wa leyê to de bo. Merg cûyayişê bê to ra çêtir o. Bê to xora ez merde biya!" Xidî va "Ez zî soz dana to, xênca to kes nêkuno cûya mi. Ti wazena mi bikişê. Ez bimirî zî bimanî zî, yê to ya." Xidî zereyê lepa xo de destê Ceme şidêna û maçî kerd. Çimê xo bereqîyayî. Bextewer bî la tersayne. Tersayne la bi qirar bî.

Şikefte de, şahidîya şewa tarîye de, binê estareyan de soz da yewbînî. Ê êdî yê yewbînî bî, bedelê enê canê înan bo zî. Meşte se biyêne nêzanayne. La seba ke yewbînî canêverdê, bi qirar bî. Eno bibîyêne sebebê canê înan zî qirarê xo ra anêgeyrayne.

Şikefte serd bî, pilosîyayî yewbînî ro û şiyî hewn ra.

* * *

Keye de şodir nîyadayî ke cila Ceme tal a. Keyber ver de zir-

zekerde bî. Pencera ra vecîyayî teber. Derûdor de nîyadayî, la Ceme çinê bî. Zaf akerde bî ke remaybî. La ancî zî seba ke baş bizanê kamî dir şîya, şiyî ewnîyayî keyeyê Xidî ra.

Hes bi xo şî keyeyê Xidî. Hêrs bibî, çimê xo bîbî tarî. Eke bi-dîyêne, her di zî kiştêne. Keyberê Xidî tim akerde bî, kilft nêkerdêne. Ancî tenya dabî ca. Hesî keyber tehn da û kewt zere. Kes zere de çinê bî. Qoltixêk, cacimêka kane antbî ci. Heto yew de andalêk ke tenya doşeg û liheyfêk tede bî, ê zî topkerde bî. Sobayêka kane ser o beroşêko kan û qilêrin estbî. Kaleka ey de çaydanêka kane û qilêrine, dû ra bibî siya. Erd de verê soba de dîyar bî ke xeylê wext o tede werd nêameyo pewtiş, quşxaneyêko qilêrin û bê qapax estbî. Erd xora tozin bî, gelek wext bî ke nêameybî rutiş. Qotikê cixara natûwet de bî. Texteyêk dîwar de kuwabî û sey refî bikar ardêne, tede di-hîrê teboxî û koçikî estbî. Qayîte binê qoltixe kerd, yew torbe uca bî, dîyar bî ke kincê Xidî tede yê. Keyberê odaya bîne çinê bî. Xîçikêk naybî ver. Hesî linga xo da piro xîçik gina war ro. Odayêka qickeke bî, bêsiwax û tale bî. Tenya erd de leganêk estbî. Henî aseynê ke Xidî seba şutişê sereyî bikar ardêne.

Xid çinê bî. Ceme Xidî de şîbî. Hesî sereyê xo hejna, tif kerd erd, xo xo de va "Keynaya mi seba ke îta bicûyo remaya! Kutikî biyarê îta girêbide, nêvindeno. Çi halê to esto bîvîne! Heta tehtikê binê erdî rayîrê to esto. Keynaya min a sey to çinê ya."

Qîrar û vatena Hesî ya peyîne ena bîye.

Xebere dewe ra rew vila biye û ameye qîseykerdiş. Cîniyanê ke awa şodirî berdêne, hîneyî ser o qîsey kerdêne:

"Vanê Ceme remnaya."

"Remnaya, yan a bi xo şîya?"

"Nêvanê kamî dir şîya?"

"Ma nêzanê, tayê vanê Xidî berda, tayê vanê Heydî berda."

"De de, Xid, belengaz çik o, remnayîşê keyna çik o."

"Qey belengaz o, ma nameyê xo aye de nêvecîya?"

"Heya, vatena to zî raşt a."

"Nêvanê berda kotî?"

"Ez nêzana dayê, hîna tawa vengûvac çinê yo."

"Ma nika keyê yewî de vecînê."

"Heydo feqîr û belengaz, ma ti nêvana ancî keye de mend."

Cînîyan henî va û huyayî. Ancî sohbetê cînîyan dewam kerd:

"Aye qet mevace, ena rey tam xo rê yewe dîbî, la ancî xo dest ra remna."

"De a herinda keynaya ey de bî. Ma beno seba ke Heydî nêgêro remaya."

"Henî yo henî. Ceme Heyd nêgirewtêne."

"Qet nêbîyêne Heydî a îdare kerdêne. Ma Xid çik o, cînî çik a!"

"Ceme ey îdare kena, ti qet meraq meke."

"Ceme bi cesaret a, qet mevacê, ciwanike zerrîya xo dima şîye."

"Gî di zerrîya aye bo. Xidî de remaya! Eno gîyo ke werdo."

"Ma şima nêvanê Hes enê îşî ra vano se?"

"Hes şodir şefeç ra keyê Xidî ra ameyne. Kewtê zere, tu vengê ey çinê yo."

"Zor o zor, feqîrî se bikerê? Heq çî dano, wa xeyr bido."

"Hes qebûl nêkeno."

"Ma qebûl nêkeno, se keno? Êdî cînîya mêrikî ya. Ma êdî kam Ceme gêno. Heyd zî êdî nêgêno."

Aya ke qîsey kena vengê xo kerd nizm û seke çiyoy nimate vana, va:

"Ez vacî Ceme xo rew ra dayo Xidî, coka ey dir remaye."

"Bê lome bo. Nînan xo senî werdo. Keynayî zî êdî nêvin-denê."

"Henî yo henî."

"Yewbînî ra hes kerdêne."

"Nêeşkeno xo îdare bikero, ena rey zî Ceme mende."

Bawerîya kesî bi Xidî çinê bî. Dewe de qalûqîl remayîşê Xidî û Ceme ser o bî. Her kesî fikrê xo vatêne. Tayîne ena biyene raşt û ca de dîyêne, vatêne zerrîya xo dima şîyê. Tayîne şaş û xelet dîyêne. Vatêne Ceme heyatê xo veşna. Hesî zî ena kerdena keynaya xo qebûl nêkerde. Hem vatena pîyê xo ra vecîyaybî, pay nabî vatişê ey ser, hem hemverê keyeyê Heydî de ê mehcûb kerdbî. Şîbî yewo sey Xidî dir remaybî. Kerdena xo nêameyne qebûlkerdiş. Zereyê xo nêgirewtêne, aqilê ey qebûl nêkerdêne. Coka Ceme ewladîya xo ra red kerde. Vatêne "Keynaya min a sey aye çinê ya. Ez ke merda, meverdê wa nêro cinazaya mi ser. Ne weşîya mi de ne merdena mi de şert bo ke linga aye nêginena ena şêmûge ro. Wa şêro tehtikê binê erdî. Çi halê aye esto, wa bivîno. A seba mi merda. Keynaya min a sey aye çinê ya. Êdî nameyê aye zî eno keye de nêvîyareno. Mi şima ra va, ez nameyê aye eno keye de nêheşnî." Û wurişt şî karê xo ser, seke çiyêk nêbiyo. Înanê ke ci ra Ceme pers kerdêne ra cevabê xo "Keynaya min a henîne çinê ya. Yew keynaya mi biye, a zî merde."

Maye berbayne. Ne eşkayne çiyê vaco, ne hemver de vecîyayne, ne zî eşkayne çiyêk bikero. Qîrarê Hesî qetî bî. Maya Ceme çîtêka siyaye sereyê xo de girêda, siyayê Ceme girêdayne. Seba înan Ceme êdî çinê biye. Maye dejê keynaya xo eşt zereyê xo. Çi ke bî cigere bî. Se bikerdêne zî zerrîya merdimî pê veşayne. La ena zî raştîye bî ke aye zî kerdeyê Ceme qebûl nêkerdêne. Merdim se pay nano vateyê pîyê xo ser. Bimerdêne çêtir bî. Qet nêbo, vatêne keynaya ma merda û keynaya xo rê wayir nêvecîyayne, siyayê aye girêdabi. Gereka sereyê înan nêkerdêne ver. Rîyê înan kerdbî siya, ne bi kerdeyê aye, ne zî bi aye wayir vecîyayne. Ti vana qey yewa sey aye nêameybî rîyê erdî. Dejê xo eşt zere, ti vana qey çiyêk nebiyo, henî dewam kerd. Seba ke miyanê dewe de sere xo ver de nêcûyê, seba ke

qîymetê keyeyê xo bipawê, mecbûr biyî ke wina têwbigeyrê. Yan nê, nêşkayne miyanê dewe de bigeyrê. Qirarêk eksê enê, miyanê şarî de cayê înan vistêne cêr. Yew hedîseyo winasî ra dima nêşkayne keynaya xo bi keyf û şayî bidê Xidî. Fikirayişê yew çiyê nîyanîni bîle xo rê heqaret qebûl kerdêne.

Cîranê ke hem seba efûkerdişî hem seba ageyrayişê înan ameyî keyeyê Hesî, ey ê qebûl nêkerdî. Înan ra va "Mi a ewladîya xo ra red kerda. Seba mi çinê ya, merda. Yenê nînê, şinê, tehtikê binê erdî ra, ê zanê. La wa çimê mi înan nêvîno." Kamî se va naffîle, tenezulê goştarîye bîle nêkerd. Kam keyeyê Hesî ra vecîyayne vatêne "Eno mêrik tam qantir o! Mi sey enê yewo bi înad nêdî. Linge şaneno erd, kam eşkeno ca ra bilewno. Qantir! Nuh vano peyxember nêvano." Tayîne zî heq dayne ci, vatêne "Karêko zor o. Heq nîyaro kesî sere de. Keynaya mi biyêne, mi a kiştêne. Hes ancî rind o, ewladê însanan o, vengê xo nêkeno." Yewnayî vatêne "Çiyê ke biyo, biyo şiyê, êdî wa sereyê xo bido kemeran ro. Boş o. Wa qebûl bikero, şêro. Her roje, her roje verê çimê ey de yenê şinê." Yewê bînî va "Hele tayê wext bivîyaro, mecbûr qebûl keno."

Eno zî mend wextî rê.

* * *

Xidî û Ceme zî eno qirarê Hesî heşna. Êdî eşkayne ageyrê keyeyê xo û çend rojan ra dima zî ageyrayî. Pîyê aye Ceme înan dir werê nêameybî, la înan ra zî çiyêk nêvatêne. Ê zî ageyrayî. Xora xênca ageyrayişî cayo ke bişiyêne zî çinê bî. Bi hêvîya ke rojêk werê yenê ageyrayî. Şaş yan zî xelet, qirarê înan bî, heyatê înan bî. La waştêne ke pîyê aye zî hemverê qirarê înan de nêvecîyo.

Xidî û Ceme êdî mêrde û cînî bî la yew bextewerîya nîmcete cûyayne, zewacê înan yew zewaco ke qebûl nêbîbî. Înan enê zor û zehmetî girewtbî xo çim, pîya enê zor zehmetî sîne ker-

dêne. Eşkayne bi eşqê xo enê ver de vinderê. Enê ra ciya tu rayîrê xo çinê bî. Înan qirarê xo hetê zewacî ser dabî, rayîrê xo henî tercîh kerdbî, çiyê ke enê ra dima biameyne înan sere de, girêdayeyê enê qirarê înan bî. Wextî goreyê enê qirarî înan rê çî ardêne, her di çiman ser, qebûl kerdbî. La eke zewacê înan biameyne qebûlkerdiş, henî zêde biyêne bextewar.

Vanê wext xeliqnayox o, dermanê her çî yo. Seba Xidî û Ceme zî henî bî. Tayê wext ra dima şarî zewacê Xidî û Ceme qebûl kerd. Ey zî sey her kesî kewtî şarî miyan.

Verî, Ceme keye pak kerd. Xora zêde çiyêk çinê bî. Keye şut, rut, ravist. Keye bî sey wextê Ele. La feqîrîye zî rîyê xo zaf rew mûsna. Xid mûsaye bî, la Ceme nê. Xid eşkayne bi nano ancûl zî keyeyê şarî de îdare bikero, la Ceme henî nêbî. Ele bi karê şarî eşkayne keyeyê xo îdare bikero, la Ceme mûsayeyê karê şarî nêbî. Xidî cûya xo ya verîne ra rindêr dewam kerdêne la ê Ceme bibî têsêr û têbin ra. Nika mûsayne çinêbiyene. Berdelê eşqê xo eno bî û eno çî girewtbî xo çim. Aye Xid naskerdêne la bi yew ferq, nînan ser o zêde nefikirîyaybî. Hemverê zewacê înan de vecîyayîşê pîyê xo nika rindêr fam kerdêne. Gelo eşkayne heyatêko winasî bicûyo? Nika raştîye dir rî bi rî mendbî. La aye enê qebûl kerdbî. Aye zî zanayne Xid feqîr o, la heskerdişî nêverdabî nînan bivîno û bifikirîyo. Nika enê raştîyê aye bî. Pîyê xo qey hemverê zewacê înan de vecîyaybî, nika baştir fam kerdêne. La seba nînan ser o fikirîyayîşî rê êdî zaf herey bî. Kewtbî rayîrêk ser, tepîya ageryayîşê xo çinê bî. Bi enê tercîhê xo keyberê bînî xo ser o daybî ca. Yew rayir ke qirar ame dayiş, netîceyê ey zî ameyne qebûlkerdiş. Tepîya ageryayîşê xo çinê bî. Xora kesî zî qebûl nêkerdêne. Beno ke netîceyê yew qirarê winasî zor û zehmetîyê xo zêdetir bî.

Xidî bi heqê xo dest bi xulamîye kerd. Êdî sey verî neke tenya vera çî-mîyî de, bî heqê xo şiyêne kar. Êdî o zî bibî keye. Sinetê

Welf dewam kerdêne. Xora nemirîya xo bi eno tewir dayne teber. Wel Xidî de, Xid zî domananê xo de cûyayne û eno wina dewam kerdêne. Armancê cûye berdewamîye bî. Armancê Xidî zî îdarekerdişê heyatê xo bî. Xora bibî nêbî xebetîyayne. Seba ey zêde çî ferq nêkerdêne la nika seba keyeyê xo xebetîyayne. Henî zêde bi waştîş xebetîyayne. Êdî xulamîye seba keyeyê xo kerdêne. Wexto ke ameyne keye û rîyê Ceme yo bi peşmirîya-yîş dîyêne qefelîyayişê xo qedîyayne.

* * *

Rojî bi bextewerîye vîyartêne. Zor û zehmetî sey telfîyê gule bî. Xidî heskerdiş, hizûr, şabiyayiş, bextewerîyê ke emrê xo de nêcûyaybî cûyayne. Locina keyeyê xo dû kerdêne. Ceme zî sey Ele şodir rew wuriştêne, arayîya Xidî hedre kerdêne, Xidî werdêne û şiyêne karî ser.

Ê zî sey her kesî bî. Kar û gureyê xo de bî. Tek ferq, Xid zaf bextewar bî, êdî armancê xo estbî û seba enê xebetîyayne. La hetêk ra zî sancîyê bedilyayişî antêne. Çimkî Xid seba şarî bibî pîl, heta nika seba xo çiyêk nêkerdbî. Xo newe ra se xeliqayne? Eger bandorê xulamîye zerîya xo ra, mezgê xo ra, fikrê xo ra nêeştêne bêguman nêeşkayne seba xo gamêk aver şêro. Çimkî însan her çî ra ver fikir bî. Fikrê xo çî biyêne o cûyayne, biyêne o. Coka meselaya Xidî a pîle, ê xo nêbiyene bî, seba xo nêfikirîyayiş bî. Eger fikrê şarî biyêne, o bi xo, yanî laşê xo zî biyêne yê şarî. Yan zî ma vacîme laş seba şarî lingan ser o dayne pêgirewtene. Meselaya xo ena bî. Çi da ci, çî kerd barê piştî, se îdare kerd, ê o kerdêne. Qirarê xo, fikrê xo çinê bî. Însano bêqirrar, bêfikir zî azad nêbiyêne. Çimkî ê şarî bî. Însano ke bi fikrê xo yo azad şarê xo rê xebetîyayne şorişger, oyo ke bêqirrar û bêfikir xebetîyayne zî xulam bî. Mabeynê ci de fikir, qirar û îrade bî. Nika Ceme nakokîyê ey, raştîya ey dayne rîyê ci ro. Xid miyanê nakokîyan de bî. Merdimo ke fek ra enê nêvecîyayne bî. Bedilî-

yayişê xo zî zor biyêne. Nêeşkayne vaco nê. Vatişê “nê” ci rê zor ameyne. Ti vana qey çiyoye feyde ra vecîno, henî bî.

Ge-ge eke yew seba îşî ameyne Xidî dima û ma vacîme îşê Xidî keyeyê xo de bibîyêne û eke Ceme herinda ey de cewab bidayne, bivatêne “Xid nîno, karê xo esto.” O wext Xidî Ceme ra vatêne “To çî ra henî va, ez şiyêne.” Ceme ey ra hêrs biyêne vatêne “Ê ma zî kar o. Bimûse vacê ‘nê’. Meşte zî keye de bixebetîye.” Xidî vateyê Ceme raşt dîyêne û vengê xo nêkerdêne. Seba xo fikirîyayiş û enê fikrî seba xo kerdiş Xidî rê zehmet bî. La Ceme Xidî ey de yanî şexsîyetê ci de kerdbî miyanê persayişê hesabî. Kesayetê xo de miyanê hesab perskerdişî de bî. Heta fikrê xo nêbiyêne, laşê xo zî nêbiyêne yê xo. Eger enê nakokî nêdîyêne, xo de aver nêşîyêne. Merdim eşkeno vaco ke Xidî seba xo çiqas rayiro şaş, fikrê ke o xo ra vistêne dûrî xo rê esas girewtbî û şexsîyetê xo ra dûrî xeliqîyaybî, nika bi alîkarîya Ceme kerdêne ke eno şexsîyeto ke xêrê xo ci rê çinê yo biyaro war. La asan nêbî. Çimkî xulamîye rihê ey de ca girewtbî û bibî kesayet û kamîya ey.

Xidî kamîya xo xeletîyan ser o awan kerdbî. Coka raştîyê ke Ceme ey ra vatêne, giran ameyne. Teybetî seba waştîş û girewtîşê heqê xo Xidî û Ceme ge-ge mînaqêşe kerdêne. Ceme ci ra vatêne “Xidî ti çî ra heqê xo nêwazenê, çî ra kam veng dano to ti hema şinê. Hem zî çî kar to dest de bibo, ti caverdanê û şinê?” Ceme êdî nêverdayne Xidî sey verî bê heq kesî rê bixebetîyo. Vatêne “Alîkarîye û belaş xebetîyayiş yewbînî ra ciya yê. Ê to sere ra heta bin xulamî ya, ti xo nefikirîyenê. Hewce nêkeno kes nan û toraq bido ma. Ma bi xo, bi keda xo gêni me. Ti xebetîna, keda to ya.” Ey ra vatêne “Xora heqê to, ê nan û toraqî ra zêdeyêr o. Heqê to bi nameyê alîkarîye danê to. Ser de zî ma rê kenê serhevde, vanê nanê pîzeyê ey yê ma yo. Bi nanê ma biyo pîl. Kes nêvano Xidî ma rê xebetîyayo. Înan ti henî mûsnayê.

Lazim o ke ti êdî ma zî bifikirîyê. Êdî keyeyo ke ti îdare bikerê esto." Ceme dewam kerdêne vatêne "Xidir, ma meke muhtacê kesî. Ma rê kenê serhevde. Ti ke biyî muhtac, to seba xo şixul-nenê. Meke!"

Ceme Xid zaf rexne kerdêne, mûsaye bi ci. Coka zafê reyan ê zî kêmanîya xo dîyêne û seba ke Ceme zêde derg nêkero bin ra girewtêne. Xidî zî vatêne, "Cana mi, ê zî peynîr danê ma, toraq danê ma, ardû danê ma, enê zî pere nîyê? Çi ferqê xo esto?" Ceme ey ra hêrs biyêne, vatêne "Ê pere nîyê. Ferqê xo zî zaf o! Ti heqê xo nebîrenê. Ti heqê xo nêwazenê. Înan çî da to, ti ê gênê. Zafê reyan zî nêdanê. Ser de zî serhevde kenê, minete kenê vanê 'Ma Xidî rê ardim kenîme.' Ti vana qey xêrê merdanê xo danê. Kes keda to nêvîneno. Çi da to, ti ê qebûl kenê, ti nêvanê "nê". Ti ke nîya bikerê, ma nêbenê keye. Meşte bîro domanê ma benê, ma înan wina kenîme pîl?"

Xidî sereyê xo kerdbî xo ver goştarîya Ceme kerdêne. Bê-vengîye karê ey bî û enê de zî serkewte bî. La vateyê Ceme zî ey rê muhîm bî, ca de bî. Famkerdiş û kerdiş her wext yewbînî nêgirewtêne, yan zî tamam nêkerdêne. Coka vateyê Ceme teber de yanî karê şarî de nêameyne ca. La ancî zî cûya xo sade bî, bextewar bî. Seba şabîyayişî hewceyê çiyê girsî nêbî. Leyê yewbînî de biyayiş, yewbînî dîyayiş û veyşan nêbiyayiş înan rê bes bî. Locina xo dû kerdêne. Halînêko feqîr bî la bextewar bî.

Ê Xidî pîyê xo ra hêgayêko qickek ci rê mendbî. Merdena Welî ra dima ne ramitbî ne hayî ro ci estbî. Xora seba ramitiş û çînayişê hêgayî ihtîyacê xo çînê bî. La a serre, waştîşê Ceme şer o, o hêga ramit. Genim eşt ci. Enê genimî ser o xeyalê xo estbî. Xidî genim berdêne arêye û kerdêne ardî. Ceme seba averî, seba her diyan bi Xidî xeyalî dayne kerdiş. Enê xeyalê ke tede her di estbî, fikrê Xidî vurnayne û biyêne sebeb ke Xid henî zêdetir keyeyê xo rê bixebetîyo. Êdî seba ameyeyî xeyalê Xidî zî estbî. Hîna zaf zî Ceme dir enê xeyalan ser o qiseykerdiş ra hes kerdêne. Hêga qic, la xeyalê xo girs bî. Eke genim da, êdî hewceyîya xo bi ardanê şarî nêmendêne. Xid şîyêne malî ver, bi heqê xo debara xo kerdêne. Belkî xo rê di-hîrê bizî girewtêne û bi şitê înan penîr, toraq, rûn, mast viraştêne. Belkî roje ameyne bizê xo zêdnayne. La xeyalê xo yê tewr weş ke qiseykerdiş ra keyf girewtêne domanê xo bî. Lajê xo biyêne. Belkî keyneke. Wa weş û bi sihet bê, laj yan keyna ferq nêkeno. La ancî zî lajek biyêne rindêr bî.

Ceme dergûşa verîne keyneke waştêne. Xidî Ceme ra vatêne “Wa sey to rindeke bo.” Ceme vatêne “Nê, wa sey to bo. Sey to kej bo. Ez her roje porê aye şane kena û mûnena. Kin-canê rindekan dana pira.” Xidî vatêne “Ez aye rê toqanê rengînan gêna. Ci rê eteganê gulgulînan gêna. Keyeyê ma o çax beno keye. Lajek ke bî, tayê ke pîl bî, ez xo dir bena malî ver, kena duajoyê xo.” Û bi vatişê xo huyayne.

Ceme hêrs biyêne vatêne “Ez lajê xo dana wendiş, wa mebo sey to.” Xid kewtênê xo ver la raştîya ey bî. Vatêne “Ez lexî kena cana mi. Lajê xo rê tope gêna, wa kaybikero. Mi domanîya xo de zêde bi tope kay nêkerd. Ez hesret biya ke mirdîya xo domanan dir tope kaybikerî. Ge-ge mi kaykerdêne. Ê rojî qet mi vîrî ra nê-

şinê. Ez zaf şa biyêne. Ma bi qapaxê gazozan kaykerdêne. Ê mi şenik bî. Ez zaf tersayne ke mi ra biberê. Seba ke qapaxî mi ra berdêne, ez çend rey bermaya. Mi zêde nêzanayne kaybikerî. Înan her roje kaykerdêne. Maya mi zî mi rê qapaxî top kerdêne. Rojêk, qet mi vîr ra nêşino. Domanan qapaxê mi pêro mi ra berdbî. Ez zaf berbaya. Înan xo rê qapaxî dîyêne, la ez zafêrî çol de biya, yanî ez nêşkayne qepaxan bivînî. Mi dî, roja bîne maya mi va 'Xidê mi, lepa xo ake. Mi lepa xo akerde. Maya mi lepa mi kerde pîrî qapaxî. Des-panciyes qapaxî estbî. Ez nêzana kotî ra ardbî la ez zaf şa biya. Rojê zehmetî bî la weş bî. Mi vîr ra nêşinê. Ê maya mi, seba şabîyayişê mi keylê keda xo estbî. La çiyô ke dest ra ameyne zêde nêbî."

Vîramayişê maya ey, zerrîya ci zîz kerdbî. Tayê vindert, seke ano xo vîrî, reyna dewam kerd, va "Yeno mi vîrî, domanan ez zêde nêgirewtêne kayê tope. Zafêrî mi ê temaşe kerdêne. Reyê-didî ez kerda qela, la seba ke mi nêzanayne sey waştîşê înan kaybikerî, eke yewna biameyne, înan ez kay ra vetêne, herinda mi de o kerdêne ci. La kaykerdişê bi tope zereyê mi de mende. Rojêk, domanan tope kaykerdêne, ez zî kiştê de ronîşte biya, mi ê seyr kerdêne. Mi dî ap Mûsa ame. Mûs yeno to vîrî?" Ceme va "Yeno tabî, ma ez to ra zaf qic a?" Huya, dima dewam kerd va "Seba ke serê her vatişê xo vatêne 'ax ax' coka ci ra vatêne 'ax ax'." Her di piya huyayî. Xidî vateyê xo dewam kerdî va "Ame kiştê mi de ronîşt. Ma piya temaşe kerd. Taximêk gol eşt. La tope nîzdîyê kemera qela ra şîye. Taximo ke gol werdbî, îftîraz kerd, va gol nîyo. Va tope kemere ser ra şîye. Taximo bîn zî ame, domanî kom biyî, va nê, tope kemere ser ra nêşîya, zereyê qela ra şîye. Înanê bînan sond wend va 'Heq bo, Xizir bo, tope kemere ser ra şîye, gol nîyo!' Taximê bîni ra zî vatêne 'Vacê ez û Heqî ke tope zereyê qela ra şîye.' Taximê bîni sond wend ke gol o. La xirecir nêqedîya. Kesî bi sondê kesî bawer nêkerd. Dima yewî va

'O ke zûrî keno dolê herî bo ke gol nêbî, tope kemere ser ra şîye.' Taximê bînî vengê xo nêkerd, ageyayî hetê xo ser. Enê ser o ap Mûsayî va 'Ax ax oxil, eno her çi ke esto Heqî ra pîlêr o.'" Ceme huyaye, va "Heq bo raşt vato." Xidî va "Kesî bi vatena Heqî bawer nêkerd, la her kesî bi herî bawer kerd." Her di zî huyayî, bextewar bî.

Xidî Ceme temaşe kerdêne. Ceme sereyê xo naybî hermeyê Xidî ser. Rindek huyayne. Leyê Xidî de bextewer bîye. Tu poşmanîye rîyê ci ra nêaseyne. Bi eno qeyde şa dîyayîşê Ceme Xidî zî şa biyêne. Va "Cemîla yeno to vîrî" Ceme va "Çi?" Va "Roja ke ma yewbînî hîne de dî?" Ceme va "Xora ma yewbînî çend rey dîyo ke? La kulî zî mi vîr der ê. Kilm û weş bî." Ceme hermeyê xo zî eştî Xidî ser, pê heskerdişê xo dayne hîskerdiş. Xidî zî pilosîya piro. Ê va "Xora zafêrî ma yewbînî maçî kerdêne." Ê huyayî. Ceme va "La weş bî, heyecan, ters, zewq pêro têmeyan de bî. Hîsêko cîya bî, henî nîyo ma? Ma tersayne la reyna zî ez ameyne leyê to." Xidî va "Ez çi zûrî bîkerî, ez zî tersayne. La rind bî ke ê domanan ma dîyî. Eke nê, mimkun nêbî ke ma bizewecîme. Kam zano peynîya ma se biyêne." Ceme va "Mi ancî ti girrewtêne." Bêters reyna yewbînî maçî kerd. Êdî ê yewbînî bî. Laş û rihê xo biyêne yew.

* * *

Zereyê Ceme kewtêne werê, edetê xo herey kewtbî. Cînîyanê cîranan ra persaybî, înan vatbî, ti bi doman nêweş a. Emareyê hemîle biyayîşî kulî tede estbî. Şa bîye. Înan zî waştêne domanê xo bibo. Waştîşê zereyê pêro candaran eno bî ke neslê xo dewam bikerê, zêdebîyayîş însanan de zewac ra dima hîşyar biyêne. Yan zî zewac ra dima hewceyîya enê waştîşî ardêne ca. Eke nê, sey bêexlaqîye qebûl biyêne. Cûya komelî têkilîyanê cînsî bi eno tewir sînor kerdbî.

Seba ke ena mijdîyana rinde û xêre bido Xidî zereyê Ceme

xo werdêne. Xid qefelîyaye ame keye. La wexto ke ameyne keye rîyê Ceme ke dîyêne biyêne sivik. Rîyê Ceme huyayne, çimê xo bereqîyayne seke zereyê xo girêyeno. Xidî zî ferq kerdbî. Ci ra pers kerd va “To rê se biyo cana mi?” Ceme va “Se yanî?” Xidî va “To de cîyatîyêk esta.” Ceme va “Çi cîyatîye mesela?” Xidî va “Çimê to bereqîyenê, ti vana qey wazenê qisey bikerê. Beşirîyayîşê rîyê to zî cîya yo.” Ceme va “Zaf dîyar o?” Û huyaye. Xidî va “Ya.” Ceme va “To rê mijdîyana min a weşe esta.” Xidî va “Ti raşt vana?”

Xidî heta ena roje qet mijdîyane nêgirewtbî. Rîyê Xidî beşerîya. Va “Mi meraq kerd, çik o?” Ceme va “Ti texmîn bike.” Xidî tayê fikirîya û va “Keyeyê pîyê to ma dir werê ameyê.” Xidî waştêne keyeyê vistewreyî înan dir qisey bikerê, yew mijdîyana wînasî o şa kerdêne. La pîyê Ceme zaf înad bî, nîyetê xo yo nîyanîn çinê bî. Ceme sereyê xo hejna, va “Nê, to nêzana.” Xidî fikirîya la seba xo çî beno mijdîyana rinde nêzana. Xidî va “Mi tey nêvet, ti vace.” Ceme va “Ti mijdîyana mi çî dana?” Xidî va “Ti çî wazena, soz, ez to rê gêna. Ti çî wazena?” Ceme va “Temam. Ez to ra... Ez to ra gîştane wazena. Gîştaneyê ma çinê yo.” Xidî va “Temam, soz.” Ceme va “Sozê mêrê berê?” Xidî va “Temam, sozê mêrê berê.” Ceme va “Ez...” rîyê xo huyayne, va “Ez bi doman nêweş a.” Xidî verî mat mend. Ti vana qey şoq der o, henî Ceme temaşe kerde. Peydo rîyê xo huya û va “Ti raşt vana?” Ceme bi yew rîyo peşmirîyaye sereyê xo hejna. Pîlosîyayî yewbînî ro. Yew keyeyo bextewer! Ceme xo de bextewerîye ardbî enê keyeyê wêranî.

* * *

Ceme rew wuriştêne. Soba vistêne ta, çay nayne ser, arayîya Xidî hedre kerdêne. La Xidî êdî nêverdayne, a dicane bîye. Vatêne “Ez bi xo kena, ti xo medejne.” Her çiqas Xidî henî vaco zî Ceme ancî rew wuriştêne, hazirîya Xidî kerdêne û Xidî zî sey

her kesî şîyêne karê xo. La bextewar bî, dergûşa xo bîyêne. Nê-waştêne Ceme ca biverdo la mecbûr bî.

Sev verî nêbî. Kesî zî sev verî karî ver ra çiyêk nêdayne ci. Çimkî bi heq xebetîyayne. Zimistanan xulamtî kerdêne, wesar û hamnan û payîzî şiwantî û êrxatî kerdêne. Xênca nînan qasê cayê êrxatêk yew hêgayê xo yo qickek estbî, o ramitbî. Debara xo pêro xebata xo ya rojane û eno hêgayo qickek bî. Yew zî xeyalê xo estbî. Seba bêters biewnîyo meşte ra. Verî, yanî hîna ke Ceme nêameybî qet tersê xo yê winasî çinê bî. Yew cûya xo ya rojane estbî. Bê qisawete cûyayne. Merdimî seba çiyî cûyayne, ey nêzanayne, cûya xo zî rojane bî. Roje biqedîyayne û bi şewe rakewtiş tek waştişê xo, zewqê xo bî. Seba meşte tu fikara xo çinê bîye. Sereyê xo rehet bî. Dewe biveşayne, awan bibîyêne xemê ey nêbî. Bi sereyê xo çiyêk nêkerdêne, kesî ke ci ra çiyêk va, o kerdêne. Tu berpîrsîya xo çinê bî. Hewce nêkerdêne çiyêk ser o bifikirîyo. La nika henî nêbî. Tersê xo estbî. Seba meşte fikirîyayne.

* * *

Hamnan bî, wextê çînayîşê vaşan. Dewijî sev morceleyan xebetîyayne. Lêlê şodirî de wuriştêne şiyêne karê xo ser. Camêrdan xozan, merge û vaş çînayne, cînîyan zî lusî kerdêne. Peydo bi erebeyê gayan û astoran antêne. Dewe de yew-didi zî traktorî estbî. Êyê kê erebeyê xo yê gayan û astoran çinê bî la halê xo baş bî, karê xo bî traktoran kerdêne. Labelê zafê dewijan gayî û astorî bî. Xid zî her roje şiyêne êrxatîye. La ena rey seba xo xebetîyayne, yanî tam êrxat bî.

Hêgayê Xidî zî sev xeyalanê ey resabî. Wextê çînayîşê hêgayî ame. O û Ceme piya şîyî. Pîzeyê Ceme bibî girs, êdî xo mûsnayne. La seba ke ewro seba xo xebetîyayne bi şabîyayîş şîyî karê xo ser. Xidî nêverdayne Ceme karo giran bikero la ewro seba înan rojêka teybetê bî. Seba xo xebetîyayne. Hêga qic, hê-

vîyê ke înan de xeliqayne girs bî. Eno zimistan bi ardê ke gennimê enê hêgayî ra tehnayê vîyarnayne. Eno seba înan sebebê zerrîweşye bî.

Tayê îsanî mird nêbenê, ma vacîme sey qralan, seba çimê înan de erdê xo qic o, seba tenya girs bikerê bi hezaran îsanan danê kiştiş, bi mîlyonan îsanî bêhizûr benê, îsanan kenê berbiş ra, keyeyan vila kenê, talan kenê. La tayê îsanî zî, ma vacîme, sey Xidî bi bihustê erd zî benê şa û dinya de tewr dewlemendî ê yê. Tayê îsanî ê bihustêk erdî zî zêde vînenê, malê dinya red kenê. La peynî de yew qral o, yew Xid o. O bîn zî zanaye yo. Memnûniyet, bextewerîye û sey nînan çiyê ke merdimî kenê şa yan zî, ma vacîme, eksê nînan, merdimî bêhizûr kenê, narehet kenê girêdayeyê waştişê îsanî bi xo yê. Yew wayirê her çî yo la çimê ey de, fikrê ey de ancî zî kemî yo, wazeno tayêna zêde bikero. Seba yewê bînî bihustêk erd semedê şabiyayişt yo. Seba yewê bînî zî qet çinê biyena ci semedê bextewerîye yo. Henî aseno ke her çî girêdayeyê ewnîyayiştê ma bi xo yo. Fikir çî bo, înan zî o yo.

Xidî çinayne, Ceme lus kerdêne. Seba ke hêga qic bî, bi keyfê xo xebetîyayne. Eceleyê înan çinê bî. Xidî deyîre vatêne, Ceme bi vengê Xidî huyayne. Vengê Xidî weş nêbî la seba ke deyîre Cemîla ser o bî, bi eşq vatêne. To vatêne qey vengê ey weş o, henî vatêne:

Serê şodirî ma bi xêr dî
Cemîlaya mi, rih û cana mi
Ez ha şono, xatir bi to
Cemîlaya mi, rih û cana mi
Çênê vînde, payiz bêro
Cemîlaya mi, rih û cana mi
Ez çînenno, ti tapul bike
Cemîlaya mi, rih û cana mi

Ceme huyayne, Xid şa biyêne. Xidî va “Vengê mi senîn o, weş o?” Ceme va “Weş zî ti vana! Jû qilancike nêmente, pêro remayî.” Xidî va “La to sey înan fir nêda.” Ceme va “Ti tenêna dewam bikerê, ez zî fir dana şina.”

Xidî dest bi yew deyîra bîne kerde, Ceme hermeyê xo sey perê qijikan hejnayî û Xidî ra kewte dûrî. Xidî tirpane caverda, kewt dima, qijika xo pêgirewte, arde verê luse de naye ro. Xidî va “Ti senî biya giran!” Û huyîyayî. Pîlosîya piro, yewbînî maçî kerd.

Germ bî. Tîjî ver de areq daybî. Ceme va “Ma bîme vêşan.” Û turik ra nan vet, Xid zî kaleka aye de ronîşt. Perojê xo yo ke nan, toraq, pîyaz, awe û xeyalê ke enê werdî kenê weş bî. Qefelîyaybî, bibî vêşan, nan înan rê weş ameyne. Xidî bi etegê Ceme areqê rîyê xo pak kerd. Ceme, seba rîyê xo tîjîya rojî û vayê waran ver nêveyşo, bi çîte rîyê xo piştî. Xidî hetê ra zî ew-nîyayne pîzeyê Ceme ra. Her ke şiyêne biyêne girs. Gilorîyêka weşe girewtbî. Çîçikê ci bibî pir û bibî girs. Pê şa biyêne, vatêne “Qidayê lajê xo bigêrî.” Û destê xo sawitêne pîzeyê Ceme ra. Vatêne “Serrêna îta ma piya yê. Lajê ma zî yeno.” Ceme va “Çi ra laj, belkî keyna ya, ti çi zanê?” Xidî va “Laj o, ez hîs kena.” Ceme va “Keyna ya.” Ceme va “O verîn wa laj bo.” Ceme nîyada ke Xid bi israr o, va “Laj yan keyna, çi ferq keno? Wa weşûwar bo, ewladêko bixêr bo, wayîrê qederê başî bo.” Xidî va “Amîn. Înşela qederê ey zî nêbeno sey ê ma. Wa bibo wayîrê bext û îqbalî.” Ceme va “Înşela la tayê çî zî destê ma de yê. Ma senî pîl bikerê, o zî henî mûseno. La ez nêwazena bibo xulamê şarî. Wa nêmuşo keyberanê şarî. Wa ê xo bo. Wa kesî rê mineta xo çinê bo.” Xidî va “Ti vana sey mi nêbo?” Ceme huyaye, va “Ya.”

Xid bêveng mend, raştîya ey bî û Ceme ena raştîye ge-ge dayne rîyê ey ro. Xid ke tede mend, Ceme waşt vatişê xo bibedilno. Ceme dewam kerd va “Wa lajê ma şero to. O zî sey to kej

û rindek bo. La hetê xûyî ra nê. Yanî şaş fam meke, ti însanêko zaf rind ê, xora ez ena rindîya to ra hes kena, wa sey to rind bo, pak bo, durist bo la seba xo bo.” Xid huya. Merdim çiqas raştîya xo bizano ancî zî yew vatişo weş merdimî keno şa. Xidî va “Belkî pîyê to zî nêbiyayişê xo qebûl keno.” Ceme va “Bawerîya mi qet çinê ya.” Xidî va “Keno keno. Ti nîyade, lacê mi her çî xo de keno weş. Ez vana, ti goş ser ne.” Ceme va “Înşela, ma ez se vacî, ez zî aye wazena la qet bawerîya mi çinê ya.”

Seba îstîqbalê xo, seba tutê xo, seba xeyalê ke pê şa biyêne viraştêne. Xeyalan de çiyê xirabî çinê bî. Her çî rayîr ra şîyêne. Yew cûya sade. Piranê nano helal ke bi keda xo qezenc kerdo, her hîrêyine piya yew cûya halê xo de dayne cûyayiş û muhtacê kesî nêbiyêne. Xid xebatkar bî la verî ferqê keda xo de nêbî. Nika zanayne çiyê ke ey lingan ser o gêno, keda ey bi xo ya. Û bi ena kede keyeyê xo îdare kerdêne. Nêbiyêne muhtacê kesî, locina xo dû kerdêne û keye de domanan kaykerdêne. Vanê çiyê ke tewr zêde Ahura Mazda şa keno eno xeyalê Xidî bî. Yanî te-maşekerdîşê yew keyeyê bextewerî ke locina xo dû kena û tede vengê kayê domanan yeno.

Însanê ke rihê xo de hizûr û aramîye wazenê, lazim o ke waştîşê xo kêmkî bê. La êyê ke zêde wazenê, çimê înan mird nêbeno, riho aram înan ra zaf dûrî yo. Çimkî peynîya waştîşî çinê ya. Ê Xidî zî zêde waştîşê xo çinê bî. Xora Xid merdimêko raştîye ra dûrî, esasê xo de newêrek bî. Coka seba ey rihêko bi hizûr, her kesî ra û her çî ra dûrî biyene de bî. Seba ke didanê xo yê tûjî û girsî çinê bî, coka sey verekan bî. Eke didan û lamê eyê nenûgtûjî bibîyêne bêguman o zî enê gore têwgeyrayne. Ma tarîfê bihuştî zî henî nêbî? Her kes bêdidan û bêlam bî. Sey verekanê ke merge de, bêke tersê vergî bibo, çerenê bî. Çerayne, pîzeyê xo kerdêne mird û nîşor kerdêne. Cûyêka çiqas weşel! Yanî mesela tayê zî xulqê ma bi xo ra girêdaye bî. Eke didan û lamê ma yê bi nenûganê tûjan bibîyêne, tebîetê ma de zî hêrîş-

karîye estbiyêne. Û eke simê ma estbiyêne, tebîetê ma de rem estbî. Mesela tayê zî nînan ra girêdaye ya.

Xidî û Ceme bi xeyalê ke meşte henî rind beno cûyayne. Zor û zehmetîyê ke antêne seba yew îstîqbalê rindêrî bî. Rehetîya ke înan waştêne beno ke qet rojêk nêameyne la bi a bawerîye cûyayne. Bî eno tewir zor û zehmetî henî rehet ameyne antiş. Her çî seba meşte bî la seke înan waştêne qet nêameyne. Heyat eno bî, bi micadele henî zêde bimana bî û tehmê xo zêde bî. Coka şabîyena qican zî cûya înan de cayo girs girewtêne. Xeyal û hêvîyê xo zafêrî dergûşa xo ser o bî. Dergûşe reng ardêne heyatê înan. Hîna zêde cûye ra girêdiyayne. Mana cûya xo bedilîyayne.

* * *

Verê luse de hem nanê xo werdêne hem qisey kerdêne. Xidî piştîya xo ariznaybî luse. Ceme rê qalê vîyarteyê xo kerdêne. Vatêne "Yêno mi vîrî, dêsê banê ma de qulêk estbî. Gorgeçînêk qirşûqal antêne ci, xo rê halîn viraştêne. La yew pisînga ma ya nêçîrvane estbî. Çend rey çûçikî pêgirewtbî, mi bi xo dî. Nêçîrê xo de jîyatî bî. Mi va ena pisînge ena gorgeçîne û leyîranê aye wena. Mimkun nêbî ke ci ra bixelesîyê. Hakan ser o pêgirewtêne. Mi sey nameyê xo zanayne ke mergê nînan destê pisînga ma ra yo. Zerrîya mi qebûl nêkerde. Mi va ez ena gorgeçîne bixelesnî, guneyê mi pê ame. Ez vacî halîn de zî yew-di hakî estbî. Seba ke ez gorgeçîne bixelesnî mi tu rayîr nêdî. Mi va eke hem gorgeçîne hem zî leyîranê aye wena, rind eno yo ke ez verê halînê aye dekerî, eke verê halînî debo, teselîya gorgeçîne kuna, êdî nîna. Mi henî zî kerd. Gorgeçîne çend rey ameye, derûdorê halînê xo ra ameye û şîye la nêeskaye dekewo. Teselîya xo kewte, şîye. Beno ke mi cûya aye xelesna la, mi hakê aye kerdî çilq, halînê aye vila kerd. A ameyeyê xo de nêzanayne zî, belkî mi heyatê aye xelesna, la feqîra mi çî zana mi seba başîya aye henî kerdo. A henî zana ke mi halînê aye raşanayo.

Beno ke mi bi nîyetêko baş henî kerd la raştîye de çîyo ke biyo, eno yo. Ez zî kewta xo ver. Heywan bo zî mi halînê aye raşana.”

Sereyê xo ver de bî. Seke tayê fikirîyeno, a nişka ra yena vîrî, dima niç-niç kerd, dewam kerd, va “Ez zana ke gunê biye. Gereka mi henî nêkerdêne. Mi a zerrweşîya aye, halînê aye vila nêkerdêne. Beno ke pisînge a nêdîyêne. La mimkun nêbî, dî-yêne. Werdêne zî, wa biwerdêne. Qet nêbî aye nêvatêne halînê mi vila kerd. Bêçare dormeyê halînî ra fir da, fir da, nêşkaye dekewo. Heyf, gunê bîye.”

Xidî qayitê Ceme kerd, va “Eno mi tersneno, ti zana?” Ceme va “Qey?” Xidî va “Se qey? Mi halînê a bêçareye vila kerd. Eke ma ziwanê yewbînî bizanayne mi ci ra vatêne, mi seba çinayî henî kerd. La...” Ceme vateyê ey birna, va “Şar hezar çî keno çiyêk pê nêbeno. Ti o çî ra tersena? Enê tersê bêmanayî zereyê xo ra veje.” Xidî va “La gunê biye. A bêçarefîya aye çimê mi ver ra nêşina.” Ceme va “Of Xidir, to zereyê ma kerd siya.”

Ceme tersê ey fam kerdbî. Dewam kerd, va “Enê çîyanê tewşan zereyê xo ra, sereyê xo ra veje. Haydê wurze, ma herey kewtîme.” Xidî va “Ti raşt vana, cîgera mi.” Û lewê yewbînî maçî kerdfî. Bi peşmirîyayîş va “Nika ma eşkenê wurzê.” Verî Xid wurîşt, destê Ceme pêgirewt, a zî wurizna. Tirpanê xo girewte, masat da piro, dest bi çînayîş kerd. Ancî kilama Cemîla vatêne. Ceme bi ey huyayne.

Heta payîzê peyînî hazirîya xo ya zimistanî qedênaybî. Çend torbeyî ardî tehnaybî, heqê xo yê xebate ver ra toraq, qaso ke zimistan ra biveciyê rûn arêdabî. Çend hebî kerganê xo rê qut zî eştbî pêser. Seba veşnayîşî tezek zî top kerdbî. Emser yew zimistano rehet vîyarnayne. Zimistanî zî xebetîyayne, ihtîyacê xo yê rojane bi eno tewir temîn kerdêne. Eno zimistan biyêne hîrê canî. Heyecanî pê girewtbî. Bê ke qefelîyayîş hîs bikero, bi dil û can xebetîyayne.

X

Zimistanan seba ke vefre zêde varayne rayîrê mabeynê dewe û şaristanî gêrfayne. Şiyayiş û ameyişê şaristanî ancax bi xizagê astoran biyêne, o zî seba karê zarûrî biyêne. Coka dewijan ihtîyacê xo yê zimistanî payîzî tamam kerdêne. Têkilîyê xo her ca ra birfayne, tenya mendêne. Xora eger miyanê şarî de qeydeyê exlaqî bibê, hewceyî bi dewlete yan otorîte nêkerdêne. Exlaqî ê îdare kerdêne. Zimistanan ne kes zêde înan ser de ameyne ne zî ê hetêk ser şiyêne. Dewe xo rê xoser bî. Pûk û pûkeleke ray û dirbî girewtêne. Rojê winasî bî ke, kes nêşkayne sereyê xo keyberê xo ra veco teber. Pûkî vewre ardêne verê lojinan, keyberan, pencereyan pîrrî kerdêne. Têkilîya cîranan zî yewbînî ra biriyayne, her keye tenya mendêne.

Yew roja winasî bî. Sancî Ceme girewtbî. Dewe heta a roje yew pûko henîn nêdfîbî. Dewijan yewbînî ra vatêne "Ma eno çi xezeb o, ti vana qey qîyamet wurişt!" Seba ke xedarîya pûkî îfade bikerê henî vatêne la raştîye de xezeb bî. Merdim nêşkayne çimê xo akero. Pûkî vereşanêk ra dest pê kerd. Dîyar bî ke yew pûko xidar bî. Her kesî karê xo yê teberî rew qedêna û ancîya keyeyê xo, keyber xo ser de girewt. Teber de tu gandarê Homaî nêmendbî. Her kesî xo rê qulêk, sitargeyêk dîbî. Qijikê ke her şand niştêne şaxanê daran ser û wendêne, ewro çinê bî. Her yew kewtbî qulêk. Zereyê lodanê vaşan de, qulê dês û dîwaran de xo rê ca dîbî. Kutikê ke hemverê serdî de bi deyax bî, gama ke yew keyber abiyêne, çimê înan pişwerde de bî, la ena saete de çinê bî. Zereyê lodanê vaşî de sereyê xo kerdbî miyanê qoranê xo, doçikê xo antbî ver, keyeyê wayîrê xo zî biveşeyne hayî ro ci nêbîyêne. Xênca yew cayê germî kes çiyê bîn nêfikirfayne. Pukî dostî û dişmentî, rindîye û xirabîye daybî vindertiş. Binê hukmê pûkî de kesî sereyê xo nêvetêne teber.

Xênca vengê pûkî tu veng, tu qilatîye çinê bî. Xênca verfa ke vayî ver de kaykerdêne her çî cemed birnaybî. Ewro roja pûkî bî. Belê zimistanan ge-ge pûkê winasî biyêne la kesî sey enê nê-dîbî. Vefre banî kerdêne vindî. Zimistanêko xedar bî. Pûk. Vengêko hov.

Kes nêvecîyayne teber, her kes keyeyê xo de bi hêvîya vindertişê pûkî bî. Verê roştîya fanose de sanikî vatêne. Domanî dormeyê qiseykedoxanê sanikan de kom biyêne, bi dîl û can goştarîya sanike kerdêne. Neke tenya domanan, pîlan zî goştarî kerdêne. Kam zano ke eynî sanike çend rey heşnaybî la çiqas goştarî kerdêne, bi eynî meraq eynî zewq û heyecan hîs kerdêne. Yewe qedîyayne yewa bîne waştêne, heta ke hewnê xo ame û bê hemdê xo şiyî hewn a. Roştîya ke bi lertzayîşê kila soba vecîyayne, qilatîyê sîye ge kerdêne girs ge kerdêne qic. Zere de sîya qilatîyan kaykerdêne. Û vengê pûkî tede hevaltî kerdêne. Ti vana qey candarî tenya ê bî. Teber ra vengê pûkî yo hov, zere de qalê sanikan û germayîya soba. Di dinyayê ciyayî. Tayê wext ra dima her kes yew hewnno bêqisawet de bî.

Tenya keyeyê Xidî de vengê nalayîşî û bêhêvîtî estbî, eynî sey vengê pûkî. Ti vana qey seba Ceme û Xidî tenya bimanê û enê êş û dejî tenya biancê nîya bibî pûk. Ê tayê însanan qederê xo bi bêşansîye dest pê kerdêne û henî zî dewam kerdêne. Beno ke Xid û Ceme zî nînan ra biyî. Û dergûşa xo ya ke biyêne zî eynî qeder pare kerdêne. Beno ke Homayî qebûl nêkerdişê xo wina dîyar kerdêne. Eno zî ziwane ey bî. La seba çinayî, berdêlê çikî bî?

Xidî nêzanayne se bikero. Destê Ceme de girewtbî. Ci ra vatêne "Cîgera mi, cana mi, xo ver bide. Homa pîl o, ma se bî? Ma rê zî keyberêk akeno." La Ceme de tu taqetê xoverdayîşî nêmendbî. Qîrayne. Doşegê binê xo rûçiknayne. Vatêne "Wey dayê, wey li min. Ez mirena Xido. Xido mi bixelesne, Xido!" Û

nikayne, zor dayne xo, se kerdêne nêkerdêne doman nêameyne. Ceme qîrayne, Xidî aye dir dej antêne. Gêrayne vero, ci ra vateyê weşî vatêne. Seba ke Ceme xo ver bido, hêvî daynê ci. Xidî vatêne “Wa şodir bo, ez Cema xo rê doktorî ana. Şodirî rê zaf nêmend. Xizagê Dursî gênîme, sey çûçike şonîme doktorî gênîme û yenîme. Astorê ey hewl ê, rind vazdanê, niqefelîyenê. Tî tayê xo ver bide. Cana mi, cîgera mi. Dîrega zereyê Xidî.” Ceme vatêne “Ez nêvecîyena şodir.” Û nalayne, qîrayne. Tenya feqîrê Xidî vengê Ceme heşnayne.

Bêçare bî. Ê zî Ceme dir dej antêne. Gama ke Ceme vatêne “Ez mirena” tersî laşê ey teslîm girewtêne, zereyê xo biyêne lepêk, nêzanayne se bikero. Destê Ceme girewtêne, maçî kerdêne, gêrayne vero, hêvî deynê ci. La canê Ceme dejayne, vateyê Xidî yê weşî bêmana mendêne. Teber de pûk, zere de qîrayiş û dejê Ceme. Tu çare nêdîyêne. Qîrayiş û nalayîşê Ceme ti vana qey zereyê ey ra çiyêk visnayne û bêçaretîye Xidî kerdbî gêc. Sey pesa gêce derûdorê Ceme ra ameyne şiyêne. Vatêne “Ya Xizir, ma eno çi xezeb’o ke to ard ma ser. Rojê to qedîyaybî, to ena telebange arde ma ser?” Nalayîşê Ceme cîgera Xidî kerdêne perçe la sey her wextî ancî nêzanayne se bikero. Dest ra çiyêk nêameyne.

Ge-ge bêhevî keyber akerdêne la teber pûk, bogilate. Abiyayîşê keyberî dir pûk zî kewtêne zere. Seke sanikan de qal biyêne, ti vana qey helmê dêwî kewtêne zere. Coka keyber ancî peyser dayne ca.

Ceme nikayne, ge vatêne “Mi bibere doktor” ge vatêne “Veng bide amika Bese, wa bêro.” Xidî vatêne “Temam, ez veng dana amika Bese. Ena şewe û enê pûkî de ma nêşkenê şîme doktor. Ne ma eşkenîme, ne zî kes ma beno. Teber xezeb o. Tayê xo ver bide cana mi, cîgera mi. Xizir reseno hewarê ma.” Ceme bi vengê nalayîşî ey ra vatêne “Endî ez nêşkena, mi bibere. Ez

mirena." Hesirî çiman ra ameyne, doşegê binê xo rûçiknayne. Aye ke henî vatêne, hesirî çimanê ey ra zî ameyne war. Vatêne "Enê çî mevace. Bi destê Heqî qet çiyêk nêbeno. To rê zî dergûşa ma rê zî çiyêk nêbeno. Meşte şima her di zî benê weşûwar. Rindekîya aye her çî bi ma dana xo vîr ra kerdene. La seba ke aye eno dej da to, heta bîye sûr ma danê qina aye ro. Wa şo bi-berbo." Her di zî peşmirîyayî. Seba meşte xeyalêko rind bî. Bi dergûşa xo şa biyêne. Bi hêvî bî. La ge-ge sancîyê giranî û şî-detinî ameynê ci, nikayne û qîrayne. Xidî ge destê Ceme girewtêne ge sereyê aye. Ge wuriştêne zereyê odaya ke bi roştîya lertzoke ya fanose roşin bîbî de ameyne şîyêne. Nêwaştêne Ceme tenya caverdo la mecbûr şîyêne veng dayne cîranêk. Keyeyê înan ra keyeyo tewr nîzdî keyeyê amîka Bese bî.

Keyber akerd, bi akardişê keyberî pûkî sey vergê harî gala zereyî kerd. Ti vana qey helmê dêwî kuno zere, henî. Keyber girewt û seba ke pûk keyberî anêkero zirze kerd. Merdim nêeş-kayne çimê xo akero. Yew vengo hov estbî. Bêke feydeyê çiman ci rê bibo, ver bi keyeyê Bese şî. Eke nêverdiyayne dîwarî ro, nê-zanayne ke ameyo. Bi ardimê destan keyber dî. Heta nîme vefre girewtbî. Hem bi lingan, hem bi destan da keyber ro, hem zî veng da. Vatêne "Xalo, amîkê, keyber akêrê." Seba înanê ke zere de yê biheşnê vengê xo vengê pûkî ra zêde vecîyayne: "Xalo mi rê keyber akêrê, xaloo!"

Serdê teberî, germê zereyî, hewno girano weş û bêqisawet kerdbî çiman. Herey, zaf herey vengê Xidî resa zere û Bese hîş-yar biye. Nuçikna mêrdeyê xo, va "Pîyê Alî, hela wurze, eno çî veng o. Jû dano çêberê ma ro." Pîyê Alî wurişt. Belê. Vengê keyberî bî. Bese va "Xizir ti açarne xêrî ser. Ena şewe, eno pûk de kam o ke?" Pîyê Alî zî tersaybî. Ena şewe û eno pûk de mimkun nêbî ke xêr bo. Seba xeberêka xêre kes enê pûkî de nêvejî-yayne teber. Çi beno wa bibo, hewce nêkerdêne. Bêke çiyêk

pers bikero, keyber akerd.

Xid teba pûkî kewt zere. Keyber da ca. Pîyê Alî va "Lawo to xêr o, ena şewe, se biyo?" Xidî bi vengêko tersaye, bi heyecan va "Ceme! Sancîyê Ceme dest pê kerd. Zaf giran a. Ez yena dest û linganê to, ma şîme." Bese zî ameybî. Dest de fanose estbî. Bêke bifikirîyo, va "Ez çiyêk biancî xo ser, ma şîme." Hem kincî dayne xo ra, hem Ceme rê duayî kerdêne. Xidî ra va "Meterse. Xiziro ke nişto qerê bozî, hewarê Cema mi de yeno." Pîyê Alî zî va "Destê Heqî. Destê Heqî. Ceme heyf a, gune ya." Destê xo da piştîya Xidî ro, bi huyayiş va "Meterse, xurt vindere, ti benê baba. Enê çî bê sancî nêbenê. Kamcîn cînî seke kerge hak kena, doman ardo ke?" Û huyayî, kerdêne ke moral bido Xidî, va "Meterse, ma se bî, ti camêrd a, sey camêrdan vindere." Bese zî ameybî. Pîyê Alî dewam kerd va "Ez zî şîma dir bêrî." Bese va "Hewce nêkeno, ez şîna, bes o. Ti yena se kena?" Pîyê Alî va "De şêrê, Heq şîma dir bo. Bi xeberanê rindan ageyre." Û keyber girewt.

Pûkî herinda linganê Xidî rewna ra vindî kerdbî. Hema ke lînga xo berz nêkerda pûkî herinda ci pirrî kerdêne. Ancî bi hîsanê xo şiyêne. Bese etegê paltoyê Xidî de girewtbî, Xidî dima zor bela şiyêne. Va "Eno çî xezeb o, ya Xizir!" La Xidî nêheşna. Rayîr dûrî nêbî la pûkî nêverdayne şorê, ver ra dayne rîyê înan ro.

Bêşansîye seba dergûşa ke biyêne rew dest pê kerdbî. Veng dayne kamcîn pîrozîye, nafiîle bî. Kesî eno pûk de tu veng nêheşnayne. Ti vana qey înan zî keyber xo ser o girewtbî. Xora nika xênca Bese û Xidî tu bendeyê Homayî teber ra çînê bi. Ê zî resayî verê keyberî, pûkî verê keyberî kerdbî pirrî. Xidî zirze akerd û teba verfe kewtî zere.

Soba takewte bî, zere germin bî, Ceme nalayne.

Bese destê xo na çareyê Ceme ser, adirê xo estbî, yan zî

destê aye cemedîyaybî coka ci rê henî ame. Bese Ceme ra va “Cema min a delale, rindeka mi, qet meterse. Bi îznê Heqî her çî rayir ra şino, ti dergûşa xo weşûwar gêna virara xo.” La Ceme bêhêvî biye. Bi vengêko keleberbî Bese ra va “Sancî zaf zor danê mi, rihê mi ancenê.” Bese huyaye û va “Dergûşa to ya verîn a, coka bê sancî nêbeno, la meterse. Mi hawarê xo resna Duzginî, resna Xizirî. Wa dest bierzê to.”

Bese ciranêka rinde bîye, Ceme ra zî hes kerdêne.

Bese va “Dê vindere, ez qayitê keynaya xo bikerî.” Sancîyê Ceme vindertbî la xorîn ra nefes girewtêne û dayne. Tersayne. Liheyfê Ceme ser ra da kişte, ewnîya ke gunî ci ra şina. Xidî ra awa germine û paçêko temîz waşt. Gunî pak kerde, hîna awa xo nêameybî, seba ke dergûşe bêro akerdîşê xo kêmi bî.

Aye bi xo zî zaf domanî ardbî, aye Ceme fam kerdêne. Destê Ceme girewt va “Meterse keynaya amika xo, hîna wextê to esto. Tenya dej dano to. La bi îznê Heqî ti weşûwar dergûşa xo kena virara xo. Qet meterse. Heq pîl o, ma se bî. Xo ver bide.” Ceme ancî vatêne “Ez nêşkena.” Bese va “Ma se bî, mi şeş tene ardê.” Û huyaye, rîyê Ceme zî beşerîya. Bese ke Ceme henî dîye, dewam kerd va “Ti zî ana, şeş hewt...” Ceme va “Wî, Heq nêkero, jû mi rê bes o. Hes kena lajek bo, hes kena çêneke.” Xidî ke Ceme wina dî, tayê rih ame ra ci, rîyê ê zî beşerîya. Ê zî va “Ma rê yew bes o.” Bese aye rê duayî kerdî, va “Xiziro kal xeyalanê şima nîyaro war. Warê şima şên bikero. Ena şewa mohrkerdîye ra şima rê duaya mi ena ya.” Bi ameyişê Bese tayê moral amebî her diyan. Tersê xo bibî kêmi, hêvîyê xo bibî xurt. Her çî rayir ra şiyêne.

Ceme ancî nikaye, sancîyê xo ameybî. Bi dejê sancî doşegê binê xo rûçikna. Çimê Bese abiyayişê Ceme ser o bî. Awa xo ameyne. Ceme mabeynê qoranê xo de şîrgermîyêk hîs kerde. Û bi ena şîrgermîye zereyê xo de zî hîsêko weş vêrd ra. Awe bê

hemdê aye ameyne, nêşkayne xo de bigêro la a awe zereyê merdimî de ti vana qey hîsêkê rehetîye hîşyar kerdêne. Destê xo yê ke doşeg şidênaybî, biyî sist. Doşeg zî bibî hît. Awe nîşanê zayışî bîye. Akerdişê xo zî xeyle zêdiyabî. Bese vatêne “Yeno, destê Heqî. Metersê.” Labelê a bi xo zî tersayne. Yew cînîya bîne lewe de bibiyêne zaf rind biyêne la aye zî zanayne ke eno pûk de kes nêşkayne bêro.

Bese gunî û awa ke Ceme ra ra şiyêne pak kerdî. Peydo bêçikê xo berdî zereyê Ceme, sereyê dergûşî nizdî bî. Huyaye, va “Şenik mend, sereyê ci na yo, yeno.” La hetêk ra zî bi endîşe biye, nêwaştêne bi înan bido hîskerdiş. Zereyê Xidî teng bî, Ceme bilîyê xo bî. Ti vana qey wext zî pûkî dir cemed girewtbî, bîbî huşk û nivîyartêne, vindertbî. Ancî sancîyêko giran ame. Ceme zor da xo, hetêk ra zî qîjaye. Teber ra vengê pûkî, zere de vengê Ceme. Kewtbî temiyar. Ceme êdî deyax nêkerdêne. La tu rayîro bîn zî çinê bî. Mecbûr dergûş ardêne dinya.

Seba zayışî vanê seke estikê merdimî pêro şikîyenê, hende dej yeno antiş. Enê ra bî ke her sancî de dejêko bêemsal antêne. Waştêne rihê xo, laşê xo terk bikero, dejêko henîn bî. Sereyê dergûşî aseynê, wext amebî. Bese zî hetê aye kerdêne. Sereyê dergûşî zereyê lepa aye de bî. Bi nikayışê Ceme aye zî kaş kerdêne. Vatêne “Haydê Cema mi, yeno, bi destê Heqî.”

Zere germin bî, aye zî areq dabî.

Eke pûk nêbiyêne Xidî Ceme rewna berdbî doktor. Beno ke Ceme hende êş zî nêantêne. La nika bi her qîrayişê Ceme zereyê ê zî biyêne lepêk, o zî tersayne. Duayî kerdêne. Ageyrayne bawerîya xo ya verî ser. Helbet yew ardim de ameyne. Ceme zî o zî însanê ke tenya biameynê caverdayiş nêbî. Xizir tenge de restêne. Bi astorê xo yê qer û bozî kewtêne rayir, vecîyayne, ameyne, resayne hewarê Cema ey. Kotî tengîye biye, o uca amade bî. Pûk nêşkayne vernîya ey bigêro. Ê biwaştêne pûk zî

dayne vindarnayış. Çi zîyarî biyî, veng da hemîne. Veng da Heqî. Veng da aşme û rojî. Waştêne yew tenga înan de bireso. Eke yew nêameyne, yewna ameyne. Ma se bî hende zî bêkes nêbî! Bi xo nêameyne zî, bi raya amika Bese hewarê înan de restêne. Enê ra bawer bî. Yew nêameyne, yewo bîn ameyne. Beno ke Bese dir ameybî zî. Lazim bî ke biameyne. “Ya Xizir tenga ma de bireso, ya Xizir!” La ti vana qey kesî vengê ey nêheşnayne û rihê ey de pûkî vaydayne.

Ceme ra gunî şiyêne, awe şiyêne. Bêhal kewtbî. Sûretê xo yo sûr ver bi sipîtî ser şiyêne. Nalayışê xo sey verî nêbî. Ti vana qey hêvîya xo şikîyaybî û êdî dejê xo hîs nêkerdêne. Nikayışê xo zî sey verî nêbî. Sereyê dergûşî zereyê lepanê Bese de bî, antêne. Û xeylê wext ra dîma vecîya. Destê şodirî dergûş ame dînya. Va “Homyî rê şukur.” Lajek bî. Vengê berbişî zere kerd pîrî. Bese va “Maşelah!” Raşt zî dergûş hemdê xo ser o bî, girs û qelew bî.

Bese va “Xido çimê to roştî bê, lacê to bî.” Xidî ra veng nêvecîya. Qayitê lacê xo kerdêne, qayitê Ceme kerdêne. Yew berbayne, a bîne roştîya çimanê xo bibî kêmi. Bêhal biye la ancî zî aye zî qayitê çimanê Xidî kerd û bi zor lewê xo yê ke bibî zuwa akerdî, ey rê beşerîya. Ê zî henî cewab da ci. La çimanê Xidî ra zî hesirî ameyne war. Hesirê bextewerîye bî yan ê tersî bî, ê zî nêzanayne. La nêeşka hesiranê xo vindarno, cor de ameyî war.

Bese reyna bilfîyê Ceme biye. Ceme ra gunî şiyêne û nêvindertêne. Coka kes dergûşî dir eleqedar nêbî. Miyanê paçî de piştî û kaleke de ronaybî. Bese zî tersayne. Ena gunî senî dayne vindarnayış? Doşegê binê Ceme gunî û awe de mendbî. Fekê Ceme bibî zuwa. Bi yew vengo ke zehmet yeno heşnayene, awe waşte. Bese va “Ci rê şerbet viraze.” Xidî sereyê Ceme bi destê xo berz kerd, şerbeto ke viraştî berd verê lewanê aye. Gunî ci ra şibî, roştîya çimanê xo bibî kêmi, lewê xo

bibî zuwa, rîyê xo bibî sipîçol, porê sereyê xo bibî gijik, çeneyê xo ginaybî têzere ro. Cema verî êdî çinê bî. Şerbeto cemidyaye şimit. Reyna sereyê aye na balişna ser. Bêhal, hermeyê xo gina kaleke ro. Bi yew vengo sey vingayişê mêşe Xidî ra va "Qayitê lacê ma bike." Xidî zî aye ra va "Pîya qayitê ci kenîme." Çimanê her diyan ra hesirî ameyne war. Xidî hesirê çimanê aye bi destê xo pak kerdî. Lew na pa. Sereyê xo na ser. Rîyê Ceme bi hesirane Xidî bî hît.

XI

Roja bîne vefre hema zî varayne, la pûk vindertbî. Sey cûya Ceme. Bese nêşkeybî Ceme bixelesno. Tu bawerî hewarê Ceme de nêrestbî. Ena biyene sey xebera siyaye miyanê qewmî de vila biye. Sey mergê pêro gencan, mergê Ceme zî şarê dewe xemgîn kerd. Her kesî seba aye çiyê rindî vatî û berbayî. Heyatê xo çur kerdbî. Dergûşo ke aye rê mendbî, ê rê zî berbayne. Se beno feqîr, kam zano o se biyêne. Kofî ra ewnîyayne, bêçaretîye bî. Xidî koşeyêk de xo ardbî pêser û berbayne. Dest ra çiyêk nêameyne. Xora tim yewo bêçare bî. Kes nizdiyê ci nêbiyêne. Ci ra çi bivatêne zî, her vatiş bêmana bî. Emirê Heqî bî, hîkmetê ey ra sual nêbiyêne. Kam zano seba çinayî henî rew girewtbî leyê xo. Vera bêçaretîya mergî de dest ra çiyêk nêameyne. Xênca qebûlkerdişî. Emirê ey her di çiman ser. Bêguman her çî de xeyrêk esto. Aqilê ma qebûl nêkero zî.

Cîranan dergûş berdbî keyeyê xo. Homa kêmanîya înan nêdo. Bi şitê manga gocî kerdbî. Di-hîrê rojî qayitê ci kerd. Ewnîya ke Xid nîno nêbeno, înan bi xo ard da ci. Verî berdbî keyeyê kalikî la înan qebûl nêkerdbî. Sey mîza Xidî dîyêne. Bibî sebebê mergê keynaya înan. Ser de zî qayitê ci bikerê! Nêwaştêne rîyê ey bivînê. Nîyada ke nêbeno, qumatek ard da Xidî. Xidî ge lajê xo rê şitê manga ardêne, ge berdêne leyê cînîyanê ke dergûşe lawnayne. Ge vêşan, ge mird, biyêne pîl. Oxro ke xeyalê ey û Ceme ê ser o estbî. Xeyalê înan xemelnayne. Umîdê înan bî. Biyêne sebebê bextewarîya înan. La pêro hêvîyê xo, xeyalê xo kewtbî pûkî ver şibî. Ci rê ancî bêkesîye mendbî.

Cîranan ci ra vatêne çewresê xo bivecîyo êdî çiyêk pê nêbeno. Hêvî dayne ci. La çi feyde ke tu averşîyayîş dergûşî de nêbiyêne. Bîlekis tepîya şiyêne. Rengê xo ver bi çequerîye şî. Ti vana qey zerik bibî. Henî aseyne ke o zî dest ra xij biyêne şî-

yêne. Û davîst rojan ra dima dergûş zî merd. Înan o zî berd kerd virana maya ey.

Oxro ke seba Xidî û Ceme her çî rind şiyêne, nişka ra qey wina bî, çî ra her çî ters şî, kesî tu mana nêde ci. Kotî de kêmanî kerd bî ke wina bî? Xid ancî tenya mend bî. Manaya ena bêkesîya ey çî bî, kesî nêzana. Reyna ancîya koşeyê xo. Zere ra nêve-cîya, berba, berba. Çiyo bîn dest ra nêame. Hesirê çiman zî zuwa biyî. Ne nan, ne awe gule ra şiyêne war. Qey nîya bî? Kesî nêzana.

* * *

Xidî qet tu çî bi micadele qezenc nêkerdbî. Emrê xo bi xebate vêrbî la bi keda xo tehmê tu bextewerîye nêgirewtbî. Heta ke Ceme naskerde. Seba çiyêk micadele nêgirewtêne çim. Coka çiyê ke dest de estbî, vindîkerdişê înan ra tersayne. Çi ra tersa, o ame sere de. Çiyê rindî ke xeyal kerdêne, ci ra dûrî mendî. Yew cûya bêmicadele, bêveng, bêşer waştêne. Belkî ena dinya de waştêne bihuşt de bicûyo. Coka o seba ena dinya şervan nêbî. Coka her çî dest ra rew şî.

Dest de yew berbiş û yew zî herey famkerdiş mend bî. La enê êdî çiyê bêfeyde bî. Her çî sey herrîya ke miyanê bêçikanê ey ra rişîyayne de xij bibî û şibî. Çiyo ke ey cûye ra girêbido nêmend bî. Yew cûya bêmana. Bicûyayne zî êdî sey yew laya vaşî bî. Êdî ey zî nêzanayne ke nika seba çinayî esto. Ti vana qey rihê xo kerd bî vindî. Bêrih, bêhemd bî. Ey zî nêzanayne çî o dayne herketkerdiş. Her hereketê ey bêhemdê ey bî. Ti vana qey yewo bîn bi ê dano kerdiş, henî bî. Sey merdeyêk bî, bêrih, bêarmanc, bêmana, cûye senî ameyne cûyayiş? Her çî vindî kerd bî. Ena cûye enê ra tepiya se ameyne cûyayiş? Çi manaya xo est bî ke? Her roja xo bi ezab vîyartêne.

Xid ancî tenya mend bî. Bêkes û tenya.

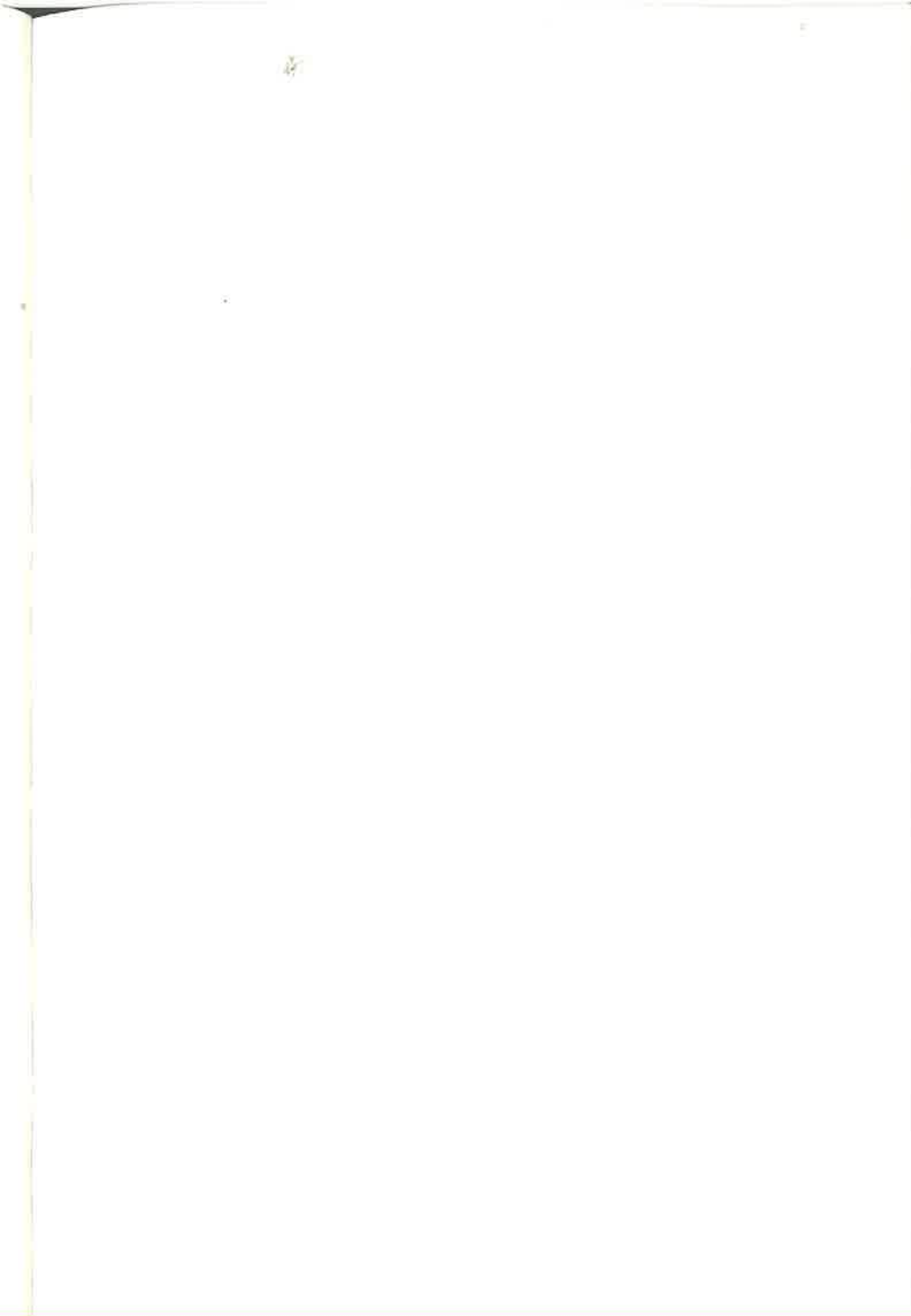
* * *

Xid ame ra xo. Tarî bî. Çi qewimîyabî, se bîbî, çiqas wext vî-yartbî, nêzanayne. Kotî bî, ferqê ci de nêbî. Bi awiranê bêmanayan tal-tal ewnîya dormeyê xo ra la tarî ra çiyêk nêdî. Wurişt.

Bêke aqilê xo de cayo ke şêro bibo, tarîtiye de bî vindî.

A roje ra tepîya kesî Xid nêdî. Kam het a şî, şî kotî, se bî, kesî nêzana. Weş o, yan merdo, kesî nêzana.

Belkî zî seba ke Xid enê çiyay bi cûyo yanî miyan ra vindî bibo, sereyê xo bigêro û şêro, yan zî ena dinya terk bikero, lazim bî ke enê çiyê ke cûyaybî biameyne sere de. Yanî beno ke armancê qederê Xidî eno bî. Seba ke bireso ena peynîye lazim bî ke enê çiyay bi cûyo. Coka însan tenya qederê xo nêcûyayne, însanê ke kunê heyatê ey, qederê ey ser o bi bandor û dîyarkerdox bî. Qederê înan zî cûyayne. Qederê înan bi Xidî enê çî daybî cûyayiş. Beno ke planê heyatî de seba Xidî enê çî estbî. Û Xid zî cûya.

"Cûyêka bê xirabîye mimkun bî gelo? Bextewerîyêka bêpeynî!
Xirabîye zî seba estbîyayişî zarûrî bî gelo? Kamî seba enê qîrar
dayne? Çiyî gore qîrar ameyne dayiş? Belkî her kesî waştêne
armancê rolê xo bizano. Beno ke ê razîyan hewce bi perse û
cewabî çinê bî. Enê persî, êyê ke rolê xo ra razî nêbî, înan
persayne: qey ez?"

ISBN 978-605712173-8

9 786057 121738